

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

This work is licensed under a **Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported** (CC BY-NC 3.0) license.

Դու կարող ես.

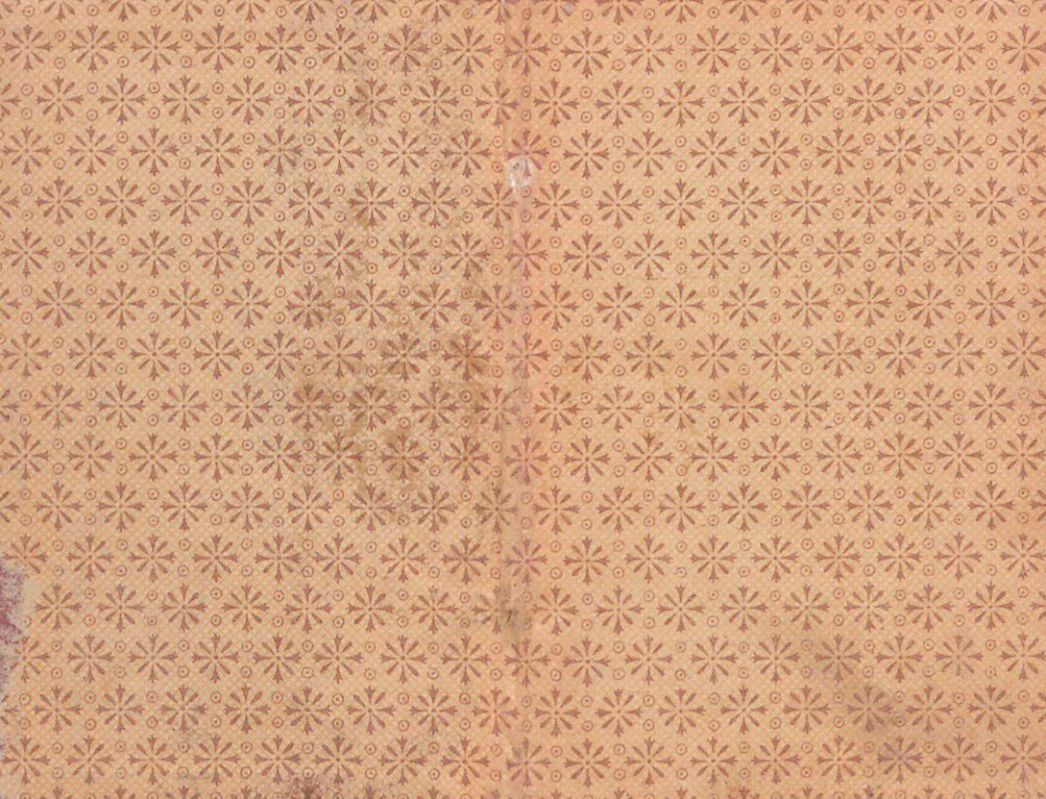
պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

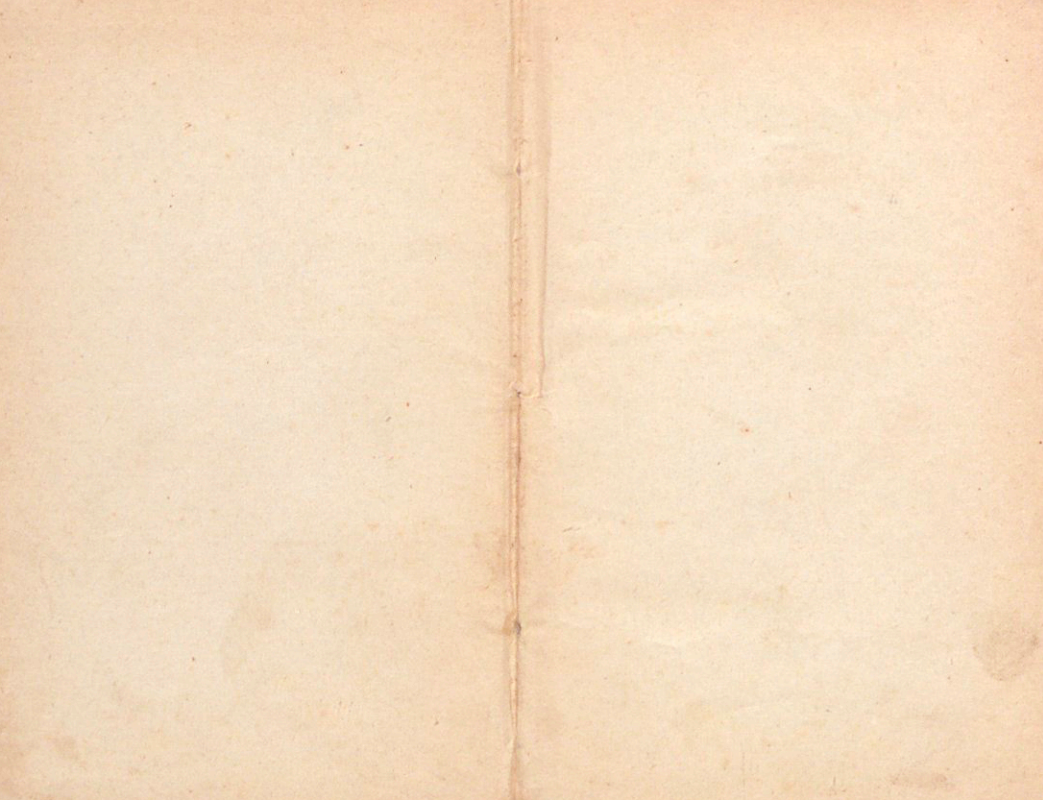
You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

32225

ի արգելք զընդհանուր օգտակար
առնելով զի արգելք զարդարելու

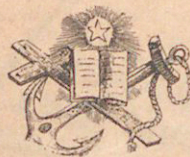
ՅԱԻՏԵՆԱԿԱՆ ԱՌԱՇՔ

ՍՐԲՈՅՆ

Հայ

ԱԼՓՈՆՍՈՍԻ ԼԻԳՈՒՈՐԵԱՅ

ԶՈՐՐՈՐԴ ՏՎԱԳՐՈՒԹԻՒՄ

ՎԵՆԵՏԻԿ

ի ՏՊԱՐԱՆԻ ՍՐԲՈՅՆ ՂԱԶԱՐՈՒ

1892

32225

Խ Ր Ա Տ Ք

ՔՐԻԱՏՈՆԷԱԿԱՆ ԿԵՆԱՅ

Ամեն շարաքի կամ գոմէ տասներ-
նիմեօրը մէջը խոստովանէ զիտուն
և բարեպաշտ խոստովանաճօր մը,
մախ ընդհանուր խոստովանաճօր
մը ըլլալով և միշտ խիղճը ու սիրտը
իրեն բանալով, մաւ արտաքին բա-
ներունիք, որպէս զի միտող և խիղճը
հանգարտ ըլլայ թէ Բնութոյց կամքը
կը կատարես:

Չմոռնաս տօները սուրբ պահել,
ծառայական գործերէն ու մեղքէ
զգուշանալով, բարի գործեր կա-
տարելով, մանաւանդ հիւանդացա-
ցելութեան երթալով, եկեղեցական
հանդէսներու, քարոզի և ասոնց
մօման բաներու:

Առտու ամկողմէն ելածիդ պէս

խաչելութեան կամ սրբոյ պատկերի մը առջև չորքած առաւօտեան աղօթքըն ըսէ :

[illegible]

Ի՞նչ ցամաքութիւն ալ զգաս, ի՞նչ
զբաղանք ալ ունենաս՝ մտածակամբ
զանց մի՛ ընենք. գործիդ ժամանակն
ալ կրնաս ընել. սուրբ Ալիոնոսոս
Հիգուորի կ'ըսէ թէ, եթէ մտածա-
կամբ չթողուս՝ անշուշտ կը փրկուիս:
Գործի մը ձեռք զարմեւէդ առաջ
ըսէ.

“Տէր, քու սիրող դամար կ'ընեմ
այս գործս, դու օրհնէ այս գործս”:
Օրուամբ մէջ յիշէ միշտ՝ որ Աս-
տուած զքեզ կը տեսնայ, կը լսէ և
պիտի դատէ, ու րսէ.

“Յիսուս իմ ողորմեա, սուրբ Աստուածածին ողորմեա ”: Նոյնը րսէ հռամդագին փորձութեանց ատեն. թէ որ փորձութիւնը չանցնի դու

հաւատքով ու վստահութեամբ առաջ
տար աղօթքը և ապահով եղիր որ
կը յաղթես :

Փարիզի դատարկութենէ և զէշ ըմ
կերմներէ, ու անմամեստ և եղբայր
սիրութեամբ զէմ խօսարկցութենէ :

Զգուշացիր ամենայն զգայարա-
մացդ պահպանութեամբ, մանաւանդ
աչքիդ, կոկորդիդ և լեզուիդ :

Թէ որ յանկարծ մեղք մը գործես, մէկէն զղջում ըրէ, և թէ որ ծանր ըլլայ մեղքը՝ փութա խոստովանել :

Վշտացող մէջ ստէպլ ըսէ .

“Ամեն բանի մէջ օրհնած և միշտ
և յաւիտեան փառաւորեալ ըլլայ
Աստուծոյ արդար, գերագոյն և հա-
մոյական կամբք ”: (100 օրհնանքներ
հայկ. եկեղ. համ. հրատարակ., Երև.
1977 թ. 100 օրհնանքներ հայկ. եկեղ. համ. հրատարակ.) :

Կերակրեմ վերջը, գոնե տօնի օրերը,
կէս ժամ մը կամ քառորդ մը հոգևոր
գերք մը կամ սրբոյ վարք մը կարդա:
Նոյքը սրբութեան ու Աստուածածնայ
այցելութեան գնա:

Իրիկունը ըմտանքով վարդարանը
ըսե: Պառկելէն առաջ ծունկ չօքած
շնորհակալ եղիր Աստուծոյ, լոյս
խնդրէ, խիղճ քննէ և զղջում ըրէ:

Անկողինն որ մտնաս, օրհնած ջրով
երեսդ խաչակնքելէդ վերջը՝ ձեռքերդ
խաչածն կուրծքիդ վրայ դնելով քսէ.

“ Պիտի մեռնիմ. չեմ գիտեր ո՛ր...
չեմ գիտեր ինչպէս... չեմ գիտեր
կըր... ”:

“ Յիսուս, Յովսէփ և Մարիամ,
սիրտս ու հոգիս ձեզի կու տամ.
Յիսուս, Յովսէփ և Մարիամ, վերջի
հոգեվարութեանս ատեն քովս գտնու
ւեցէք. Յիսուս, Յովսէփ և Մարիամ,
հաշտ ընդ ձեզ հոգիս աւանդեմ ”:

(300 օրհնանքներու շարք) :

Միշտ արթուն կեցիր աղօթելու.
առանց աղօթքի բաւական շնորհք
չենք առնուր՝ Աստուծոյ պատուի
բանքները պահելու և մինչև վերջը յա
րատելու, ուստի ո՛վ որ կ’ աղօթէ՝
կը փրկուի, ով որ չաղօթել’ կը դա
տապարտուի :

Ամեն կերակի և խոստովանանքէդ
առաջ, կարդաս խրատներու և քննէ
ու շտկէ քու պակսութիւններդ և
մշտութեամբ պահէ : “ Զայս արա և
կեցցես ” :

ԽՐԱՏՔ ԱՌԻՍՏՈՆԵԱՅՍ

Կարձ է կեանքը և մահը ստոյգ,
հսկ մահուամ ժամն անստոյգ :
Մէկ հոգի մը միայն ունինք,
թէ ան ալ կորսուի ի՞նչ կ’ըլլայ :
Կը տեսնայ զիս Աստուած,
Պիտի դատէ զիս Աստուած,
Արքայութիւն և կամ դժոխքն է իմ
բաժինս :
Թէ կորսնցընեմ այս ժամանակն որ
ունիմ,
Մահուան ատեն չեմ գտներ :
Ամեն բան կը լսնայ և շուտ կը
լսնայ,
Յաւիտենականութիւնը երբէք չի
լմընար :

ԱՂՕԹՔ

ԱՌԱԻՕՏԵԱՆ

Յամում չօր և Որդւոյ և չոգւոյն
սրբոյ. ամէն:

Աստուած իմ, քեզ երկիր պաղա-
նեմ. շնորհակալ եմ ինձի ըրած
անբաւ բարեբնեւորւոյ, և մասնա-
ւորապէս զիս այս առտուս հաս-
ցընելուդ համար:

Ամեն սրտովս կը սիրեմ զքեզ,
և ինչ որ ընեմ ու կրեմ՝ բոլորն
աւ. քեզի կ' ընծայեմ:

Առաջագրեմ ամեն մեղքէ փախ-
չել, և աղաչեմ, ո՛վ Տէր, որ Յիսու-
սի սիրոյն համար տաս ինձի ա-

ընդունելու և Առաջագործ մասնա-
ւորապէս քու կամացդ հետ միա-
նալ և ինչ ներդրելուն ալ որ խաւ-
րես ինծի՝ միշտ աս ըսեմ։ Տէր, քու
կամքդ ըլլայ։ Յիսուս, դու ձեռք
տուր ինծի այսօր. դու պահապան
հրեշտակս և դուք սուրբք ամե-
նայն՝ օգնեցէք ինծի։

Հայր մեր։

ԱՂԹՔ ԱՌ ԱՍՏՈՒԱԾԱՄԱՅՐՆ

Ո՛վ անարատ կոյս Մարիամ, տի-
րուհի և մայր իմ, ցանկամ միշտ
Յիսուսին ու քուկդ ըլլալ։ Դու
զիս խնամէ և պահէ ամեն մեղքերէ։
Օրհնէ զիս, ի՞նչ գուտոր Հօր յա-
ւիտենականի, և մի թողուր որ ա-
մենաբարի Աստուածս վշտացնեմ
իմ խորհուրդներովս։

Օրհնէ զիս, ի՞նչ մայր Յիսուսի, և
մի թողուր որ ամենաբարի Աս-
տուածս վշտացնեմ իմ խօսքե-
րովս։

Օրհնէ զիս, ի՞նչ հարսն Հոգւոյն
սրբոյ, և մի թողուր որ ամենաբա-
րի Աստուածս վշտացնեմ իմ գոր-
ծերովս. մանաւանդ թէ ամենայն
սրտով սիրեմ միշտ զինքը, և ուրիշ
ներու ալ սիրցնեմ տամ. ամէն։
Ո՛վ քաղցր, ի՞նչ գթած, ի՞նչ սիրելի
մայր իմ Մարիամ։

Ողջոյն քեզ։

ՆԵՐԳՈՐԾՈՒԹԻՒՆ ՀԱՆԱՏՈՅ

Հաստատուն հաւատքով կը հա-
ւատամ, ինչպէս որ յայտնած է
Աստուած կաթողիկէ եկեղեցւոյ,
թէ Աստուած մէկ է, անձինքը ե-
րեք, հաւասարք և զանազանք, որ
Հայր և Որդի և Սուրբ Հոգի կը
կոչուին. թէ Որդին՝ մարմնացաւ,
մարդացաւ Հոգւով սրբով՝ ի Մա-
րիամայ կուսէն, մեղի համար խա-
չին վրայ մեռաւ, յարեաւ, երկինք
վերացաւ. և պիտի գայ աշխարհիս
մօտ զկենդանիներն ու մեռեալներն։

ըը դատելու. արդարներդէն յաւիտենական արքայութիւն տալով և մեղաւորաց զԺոխք: Կը հաւատամ դարձեալ ան ամեն բաներուն՝ որ կը հաւատայ և կը սորուեցնէ սուրբ եկեղեցին:

ՆԵՐԳՈՐԾՈՒԹԻՒՆ ՅՈՒՍՈՅ

Ո՛վ Աստուած իմ, որովհետեւ ամենակարող ես և ամենաբարի և ամենագութ, Յիսուսի փրկչին մերոյ չարչարանաց և մահուան արդեամբք՝ յուսամ որ պարգևես ինծի յաւիտենական կեանքը, զոր խոստացար բարի քրիստոնէից. ինչպէս որ քու օգնութեամբդ ես ալ կ'առաջագրեմ ըլլալ:

ՆԵՐԳՈՐԾՈՒԹԻՒՆ ՍԻՐՈՅ

Ո՛վ Աստուած իմ, որովհետեւ գերագոյն բարի ես, ամենայն ուրաւութեամբ կը սիրեմ դքեղ, ամեն բանէ

վեր. և աւելի յանձն կ'առնում յամենայնէ զրկուիլ՝ քան թէ դքեղ դառնացնել. քու սիրոյդ համար անձիս պէս կը սիրեմ նաև զուրիշներն ալ:

ՆԵՐԳՈՐԾՈՒԹԻՒՆ ԶԳՋԱՄԱՆ

Ո՛վ Աստուած իմ, ամենաբարի ըլլալուդ, և ամեն բանէ աւելի դքեղ սիրելուս, կը զղջամ ու կը ցաւիմ ճշմարիտ սրտով դքեղ դառնացնելուս, և քու սուրբ շնորհքովդ հաստատապէս կ'առաջագրեմ մէյմ'ալ չմեղանջել և ամենայն մեղաց առիժներէ փախչիլ: Հայր մեր. Ողջոյն քեզ:

ՅԱԻՏԵՆԱԿԱՆ ԱՌԱՄՔ

ՄՏԱՇՈՒԹԻՒՆՔ

ՎԱՍՆ ԱՒՈՒՐՑ ԵՕԹՆԵԿԻ

ԿԻՒՐԱԿԻ

Մարդոս փախձանկին փրայ.

Ա. Մաաճէ, հողի իմ, որ այն
էութիւնն որ ունիս, Աստուած
առւեր է քեզի, սահլծելով զքեզ
'ի պատկեր իւր առանց քու ար-
դեանցդ, որդեգրելով մկրտու-
թեամբ սուրբ աւազանին, ու հօր-
մէ մը աւելի սիրելով զքեզ. և ա-
նոր համար սահլծեր է զքեզ, որ-
պէս զի սիրես ու ծառայես իրեն

այս աշխարհիս մեջ, ու վայելէս
զինքը յարքայութեան: Անոր հա-
մար չես ծնած՝ որ ապրիս, զուար-
ճանաս, հարստանաս, զօրաւոր
ըլլաս, ուտես խմես ու քնանաս
անբաններու պէս, այլ միայն բու-
Ստառաւոր սիրես ու յաւիտենա-
կան փրկութեանդ հասնիս: Եւ
Ստառաւոր իր ամեն ստեղծածները
պարգևեր է քեզի, որ անոնց օգ-
նութեամբն այդ մեծ վախճանիդ
հասնիս: Բայց ո՛հ, ես չուսու-
կանս ամեն բանի վրայ մտածեցի
բայց ՚ի վախճանէս:

Հայր իմ, Յիսուսի սիրոյն հա-
մար տո՛ւր որ նոր կեանք մը սկը-
սիմ, բոլորովին սուրբ և համա-
ձայն ըստ ամենայնիքու աստուա-
ծային կամայդ:

Բ. Մտածէ թէ ի՞նչպէս մա-
հուանդ ատեն խիղճդ զքեզ պիտի
տանջէ՝ թէ որ Ստառաւոր ծառա-
յելու փոյթ չես ունեցեր: Ինչ
պէս ստատիկ պիտի ըլլայ սրտիդ

կեկիծը կենացդ վերջի վայրկեան-
ներուն, երբ տեսնես որ այնչափ
մեծութիւններէն, փառքէն և ՚ի
հաճոյից ուրիշ բան չէ մնացած
քովդ, բայց տագնապ ու խայթ-
խղճի: Զարմանաս պիտի թէ ի՞նչ
պէս չնչին ու անցաւոր բաներու
համար, Ստառաւոր շնորհքը ու հո-
գիդ կորսնցուցեր ես, առանց կա-
րենալու ճար մը ընել եղած չա-
րեաց և ոչ ալ ժամանակ մնալով
ուղղութեան ճամբան նորէն մըտ-
նելու: Ո՛հ, քանի յուսահատու-
թիւն, քանի ասնջանք: Այն ատեն
պիտի ճանչնաս ժամանակին յար-
գը, բայց ուշ. արեսմբդ իսկ ու-
զես պիտի գնել, բայց կարելի չէ:
Ո՛վ օր դառնութեան, անոր՝ որ
Ստառաւոր չէ ծառայած ու զՍտ-
առաւոր չէ սիրած:

Գ. Մտածէ թէ որչափ անհո-
գութիւն կ'ըլլուի աս մեծ վախ-
ճանիս: Ուտելու, հանդէսներու,
զուարճութեանց վրայ կը մտա-

ԳԵՅՈՒԿԱՆ
ՄԱՏԵՆԱԴԱՐԱՆ

ծենք, իսկ Աստուծոյ ծառայելու,
հոգինն փրկելու չենք մտածեր,
ուշաւիտենական վախճանն թա-
նի տեղ չենք գներ: Եւ այսպէս
քրիստոնէից մեծ մասը ուտել խը-
մեղով, երգով ու նուագելով դը-
ժոխք կ'երթան: Ո՛հ թէ գիտնա-
լին ինչ ըսել է դժոխք: Ո՛վ մարդ,
այդչափ կը ջանաս զքեզ դատա-
պարտելու, իսկ փրկելու համար
բան մը դործել չես ուզեր: Փրան-
կիսկոս Անդղիոյ թագաւորին գրա-
դիրներէն մէկը, երբոր մեռնելու
վրայ էր, կ'ըսէր. Յղճէ ինձ, այն-
չափ թուղթ փճացուցի իմ տիրո-
ջն նամակները գրելու. իսկ իմ
հոգւոյս հաշիւը տեսնելու համար
եւ ոչ թերթ մը. որով կարենայի
լաւ խոստովանանք մը ըլլալ: Փի-
լիպպոս Գ. Սպանիոյ թագաւո-
րը մեռնելու տուն կ'ըսէր. Ո՛հ,
երանի՛ թէ բնաւ թագաւոր եղած
չըլլայի: Բայց ինչ բանի կողմն
ան տուն այդ հառաջանքներն ու

ողբերը. եթէ ոչ յուսահատու-
թիւնն աւելցնելու համար: Ու-
րիշին վրասովը գոնէ փոյթ ունե-
ցիր փրկու[թեանդ, եթէ չես ու-
զեր անոնց պէս յուսահատու[թեան
մեջ խնայ: Քիտցիր որ ինչ որ կ'ը-
նես, կ'ըսես ու կը մտածես ա-
ռանց Աստուծոյ հաճութեանը,
ամենքն ալ փուճ են: Վարքդ փո-
խելու ժամանակն հիմայ է: Մա-
հուանդ օրուան կը սպասես, որ
աչքդ բացուի ու սխալմունքդ
ճանչնաս: Յաւիտենականութեան
դրանքով դժոխքին բերա՞նք կե-
ցած կ'ուզես ուղղելք ու սխալ-
մունքներդ, երբոր հնար չկայ:

Աստուած իմ, ներէ ինձի: Ամեն
բանէ վեր զքեզ կը սիրեմ: Ամեն
չարիքներէս աւելի զքեզ վշտա-
ցնեցուս կը ցաւիմ:

ԵՐԿՈՒՇԱՐԱԹԻ

Մարտոս փախսանի
հարկաւորութեան վրայ.

Ա. Մտածէ, ի՞նչ մարդ, թէ որ
չափ կարեւոր է որքո՞ւ մեծ վախ-
ճանիդ ետեւէն երթաս. ամենակա-
րեւոր բան. վասն զի թէ որ զան
փնտուես՝ զբեղ կը փրկես, ու միշտ
երանելի կ'ըլլաս, հոգւով ու մար-
մնով ամեն բարեք կը վայելես:
Բայց թէ որ սխալիս՝ հոգիդ ալ
մարմինդ ալ կը կորսնցընես, ար-
քայու թիւնն ու զԱստուած. յա-
ւիտեան թշուառ կ'ըլլաս, ու միշտ
դատաւարտեալ: Ուրեմն ամենէն
մեծ, ամենէն կարեւոր ու հարկա-
ւորութեամբաւնիս է Աստուծոյ ծա-
ռայել, և հոգինիս փրկել: Արդ
այսուհետեւ մի՛ ըսեր, ո՞վ քրիստո-
նեայ, թէ Հիմա կամքս կատարեմ,
ու վերջը Աստուծոյ կու տամ ինք-

զինքս և կը յուսամ փրկուել: Աս-
տու յոյսը քանինե՞ր զժոխք տա-
րաւ. քանինե՞ր ատանկ կ'ըսէին,
ու Հիմա դատաւարտուած են, և
դարման չկայ իրենց չարեաց: Ո՞վ
'ի դատաւարտելոյ կ'ուզէր դա-
տաւարտուել. բայց Աստուած
կ'անիծէ զան որ յուսով թողու-
թեան՝ մեղք կը գործէ. « Անի-
ծեալ մարդ որ մեղանչէ յուսով »:
Այս մեղքս ընեմ, կ'ըսես, ու վեր-
ջը խոստովանանք կ'ըլլամ. ո՞վ գի-
տէ թէ խոստովանելու ատեն պի-
տի ունենաս: Ո՞վ զբեղ կ'ապահով-
ցընէ որ մեղքէն վերջը մէկէն պի-
տի չմեռնիս: Թող որ ատ մեղքովդ
Աստուծոյ շնորհքը կը կորսնցը-
նես, և ո՞վ գիտէ թէ նորէն պիտի
դանաս: Աստուած երկիւղածնե-
րուն կ'ողորմի ոչ թէ արհամար-
հողներուն. « Եւ ողորմութիւն
նորա 'ի վերայ երկիւղածաց իւ-
րոց »: Ղկ. Ե. 50: Մի՛ ըսեր թէ,
երկու մեղք խոստովաներ եմ կամ

երէք, նոյն բանն է. չէ, վասն զի կարելի է որ Աստուած երկուքն ներէ, բայց երրորդին ոչ. Աստուած կը համբերէ, բայց ոչ միշտ: Երբոր մեղաց չափը լեցուի, ալ Աստուած ալ չիներէր. կամ մահ հուամբ կը պատժէ, կամ մեղաւորն երեսէ կը ձգէ՝ որ մեղքէ մեղք դժոխք գլորտըլի. պատիժ մը որ մահու ընէ ծանր է: Ուշ գիր այս կարգացած իդ. լինցուր զասիկայ. ու գրեղ ալ Աստուծոյ տուր: Վախցիր որ այս վերջին ազդարարութեան ըլլայ՝ որ Աստուած քեզի կ'ընէ: Բաւական է այսչափ զինքը վշտացնելոյ, բաւական է զաւ իրեն ալ քեզի այսչափ համբերելը. վախցիր որ ուրիշ մահու չափ մեղք մ'ալ որ ընես, Աստուած ալ չներէ քեզի: Գիտցիր որ հոգւոյդ վրայ խօսիլը յաւիտեանականութեան վրայ ըսել է: Այս յաւիտեանականութեան մեծ մտածութիւնը քանինքն անապատ

ներու, քարանձաւներու և վանքերու մէջ տարաւ փակեց: Եղիւ ինձ, իրչափ վշտացած է սիրտս ըրած այնչափ մեղքերուս համար. հոգիս ծանրացած, դժոխքն իմ բաժինս եղած, ու զԱստուածս ալ կորսնցուցեր եմ:

Ո՛վ Աստուած իմ, Հայր իմ, թող ինձ, և կապէ զիս քու սուրբ սիրովդ:

Բ. Մտածէ որ ինչպէս յաւիտեանականութեան վրայ խիստ քիչ կը մտածենք. բայց ՚ի փրկութենէ, ամեն բանի վրայ կը մտածենք: Ամեն բանի ժամանակ կը գտնանք, միայն Աստուծոյ համար չենք գտնար: Թէ որ աշխարհի մարդու մը զուրցես, թէ խորհրդոց մօտեցիր, օրը կէս ժամ մը աղօթք ըրէ, պատասխան կու տայ. աղաք ունիմ, քեռորդիք՝ եղբորորդիք ունիմ, կալուածներ ունիմ, ինչ ընեմ: Ո՛վ Տէր, մի թէ հոգի չունիս: Աստուած չընէ, թէ դժոխք դատա

պարտուելիս, ինչ օգուտ ունինք զի որդիքդ, եղբորորդիքդ, անդամատաններդ: Մի խաբեր զքեզ որ կարենաս գոհ ընել զԱստուած ու աշխարհս, արքայութիւնն ու մեղքը միանգամայն: Դիւրին բան չէ փրկուիլը, այլ պէտք է բռնադատենք զմեզ, աշխատինք ու ճշգրիտ, եթէ կ' ուզենք անմահական պսակը ձեռք ձգել: Ո՛րչափ քրիստոնեայք իրենք զիրենք խաբած են թէ ետքը Աստուծոյ կը ծառայեն ու կը փրկուին, և հիմա դժոխքն են: Ի՞նչ յիմարութիւն, անցաւոր բանին վրայ միշտ մտածել և յաւիտենական ու անանց բանին վրայ բնաւ չմտածել: Ա՛հ քրիստոնեայդ, մտածէ մէյմը վրադ, մտածէ որ քիչ ատենէ պիտի ելլես երթաս աշխարհէս յաւիտենականութեան տունդ: Վայքեզ, եթէ գատապարտուիս, գիտցիր որ անկէ ետքը գարման չես կրնար ընել:

Գ. Մտածէ, քրիստոնեայդ, ու ըսէ. Հոգի մը միայն ունիմ. թէ որ ան ալ կորսնցընեմ, ամեն բան կորսնցուցած եմ: Թէ սր աշխարհք մը վատարկիմ հոգիս կորսնցնելով, ի՞նչ բանի կու գայ: Թէ որ մեծ մարդ ըլլամ, բայց հոգիս կորսնցընեմ, ի՞նչ բանի կու գայ: Թէ որ հարստութիւն գիցեմ, ընտանիքս փառաւորեմ, որդիքս մեծցընեմ, բայց հոգիս կորսնցընեմ, ի՞նչ շահ ինծի աս ամեն բաներէս: Ի՞նչ օգուտ ըրին հարստութիւնները, զուարճութիւններն ու ընդունալնութիւններն անոնց, որ աշխարհիս մէջ ապրեցան, ու հիմա փոսի մը մէջ փոշի դարձած, ու հոգիներն ալ դժոխքին մէջն է: Ուրեմն, եթէ հոգին իմ է, ու մէկ հոգի մը միայն ունիմ, եթէ զան կորսնցընեմ մի անգամ՝ յաւիտեան կորսնցուցած եմ, ուրեմն լաւ մտածելու եմ որ փրկեմ: Ասիկայ ամենակարեւոր խնդիր մըն է. կամ յա

ւիտեան երջանիկ և կամ թշուառ
ըլլալուն վրայ է խնդիրը:

Ո՛վ Աստուած իմ, կը խոստովա-
նիմ ամօթով որ ինչուան հիմա
կուրորէն ապրեցայ. քեզմէ շատ
հեռու պտըտեցայ, և բնաւ չմտա-
ծեցի այսմիակ հոգիս փրկելը. Յի-
սուսի համար ըլլայ, փրկէ զիս,
Հայր, գոհ կ'ըլլամ ամեն բան կոր-
սընցընելու, միայն թէ զքեզ չկոր-
սընցընեմ, Աստուած իմ: Մարիամ
յոյս իմ, փրկէ զիս քու բարեխո-
սութեամբը:

ԵՐԵՔՇԱՐԱԹԻ

Մահոշնաի մեղաց վրայ.

Ա. Մտածէ թէ ինչպէս Աս-
տուծմէ ստեղծած ըլլալով զինքը
սիրելու համար, գոհիլային ապե-
րախտութեամբ իրմէ ապստամբե-
ցար. թշնամուոյ պէս հետը վա-
րուեցար, արհամարհեցիր իր չը-

նորհքն ու իր բարեկամութիւնը:
Քիտէիր թէ աա մեղքովդ զինքը
կը վշտացընես. և սակայն գործե-
ցիր: Մեղանչողը գիտես ի՞նչ կ'ը-
նէ. կռնակը առ Աստուած կը
դարձընէ, մեծարանքը կը կորսըն-
ցընէ, ձեռքը կը վերցընէ ապտակ
մը իջեցընելու համար և Աստու-
ծոյ սիրաը կը վիրաւորէ: Մեղան-
չողը կ'ըսէ Աստուծոյ. Հեռացիր
ինծմէ, չեմ ուզեր քեզի հնազան-
դիլ. չեմ ուզեր ծառայել քեզի.
չեմ ճանչնար զքեզ իբրեւ խոհրս.
զքեզ Աստուծոյ տեղ չեմ դնէր:
Իմ Աստուածս՝ հաճոյքս, շահս,
վրէժինդրութիւնս է: Աս ըսած
ես սրտովդ, երբոր արարածն Ա-
րարչէն վեր կը սեպես: Սուրբն
Մարիամ՝ Մագդաղենացի Բացեան
չէր կրնար հաւատալ, թէ ինչպէս
քրիստոնեայ մը կրնար բաց աչ-
քով մահուչափ մեղք մը գործել:
Իսկ դու որ կը կարգաս, ի՞նչ կ'ը-
սես: Ո՞րչափ մահուչափ մեղք գոր-
ծեր ես:

Աստուած իմ, ներէ, ողորմէ ինձի: Չքեզ վշտացուցի, անհուն բարութիւն. հիմա կ'ատեմ զմեզս, կը սիրեմ՝ զքեզ, և կը ցաւիմ ըզքեզ անարդեւումս համար, ով Աստուած իմ, արժանի անհուն սիրոյ:

Բ. Մտածէ թէ մեղանչելու ատենդ, ի՞նչ կ'ըսէր Աստուած քեզի. Որդեակ իմ, ես քու Աստուածդ եմ, սր յոնչէ զքեզ ըստեղծեցի, արեամբս զքեզ գնեցի, կ'արգելում որ աս մեղքը չգործես, ապա թէ ոչ կը զրկեմ զքեզ շնորհքէս: Բայց դու մեղանչելովդ ըսիր. Տէր, ինչ ըլլայ չըլլայ ես աս հաճոյքս կ'ուզեմ վայելել. փոյլ չէ քեզի անհաճոյ ըլլալս, ու քու շնորհքդ կորսնցընելս: « Ասացեր, ոչ ծառայեմ քեզ »:

Ո՛հ Աստուած իմ, աս բանս շատ անգամ ըրի. ի՞նչպէս համբերեցիր ինծի: Ա՛լ աղէկ է որ մեռնիմ, քան թէ այսուհետեւ զքեզ վշտացընեմ:

Չեմ ուզեր ասկէց վերջը զքեզ արամեցընել. կ'ուզեմ զքեզ սիրել, ո՛ր բարութիւն անբաւ: Տուր ինծի յարատեւութիւն, ու քու սուրբ սէրդ:

Գ. Մտածէ որ երբոր մեղքերուն չափը կը լեցուի, ա՛լ Աստուած ձեռքէն կը ձգէ զմեղաւորը. « Երկայնամիտ լինի Աստուած. մինչև լցցեն զչափ մեղաց իւրեանց և եկեացեն հացցեն 'ի դատաստանս անհնարինս »: Բ. Մաթ. 23: 14: Ուրեմն, սիրեցեալ, եթէ նորէն մեղք գործես, մի զուրցեր թէ ետքը կը խոստովանիմ: Թէ որ Աստուած զքեզ մեռցընէ, թէ որ Աստուած զքեզ ձեռքէ թողու, ի՞նչ պիտի ըլլաս դու յաւիտեան: Աս կերպով շատերը կորսուած են: Անոնք ալ յոյս ունէին թողու թեան, բայց մահը հասաւ և դատաւարութեան: Դողա որ նոյնը չպատահի քեզի ալ: Գլթու թեան արժանի չէ ան որ Աստուծոյ բա-

բուծիւնը զինքը վշտացընեւելու կը
գործածէ: Իրաւամբ պէտք է վախ-
նաս, որ յետ այնչափ ծանր մե-
ղացդ ներեւելու, Աստուած մէյմ'
ալ չներէ ասկէ ետեւ ընեւելու մե-
հուշափ մեղացդ: Շնորհակալ ե-
ղիւր իրեն՝ որ ինչուան հիմա համ-
բերեց քեզի, ու հաստատուն ա-
ռաջագործ աւելի յանձն առնու-
մեւնիլ, քան թէ մեղքով մը զինքը
վշտացընեւ: Ասկէ վերջը միշտ ըսէ.
Տէր, բաւական է այսչափ զքեզ
վշտացընելու: Մնացած կենացս մէջ
չեմ ուզեր վշտացընել զքեզ. այլ
սիրել միայն ու ըրած անարգա-
նացս վրայ լալ: Բոլոր սրտովս կը
ցաւիմ, Յիսուս իմ. զքեզ սիրել
կ' ուզեմ. ասուր ինծի զօրութիւն:
Մարիամ, մայր իմ, օգնէ ինծի:

ԶՈՐԵՔՇԱՅԱԹԻ

Մահուան վրայ

Ա. Մտածէ թէ ինչպէս աս
կեանքս պիտի լինայ: Վճիռն ար-
դէն տրուած է. պէտք է որ մեռ-
նիս: Մահը ստոյգ է, բայց ան-
ստոյգ անոր ժամանակը: Ի՞նչ
պէտք է մեռնելու համար: Բաւա-
կան է կաթուած մը սրտիդ, կամ
կուրծքիդ երակներէն մեկուն
պատռիլը, արեան կամ հիւթոց
առատութիւն մը, թունաւոր կեն-
դանւոյ խածուածք մը, ջերմ մը,
վէրք մը, հարուած մը, ջրհեղեղ
մը, երկրաշարժ, կայծակ, փայ-
լակ մը բաւական է կեանքդ վեր-
ջընեւելու համար: Մահը վրագ կը
հասնի երբոր չես մտածեր. քա-
նինքը իրիկունն անկողին մտան,
ու առաւօտը մեռած գտնուեցան:
Միթէ քեզի ալ նոյնը չ' կրնար

պատահիլ: Անոնք որ յանկարծա-
կան մեռան, մտքերնէն իսկ չէր
անցներ որ անանկ պիտի մեռնէին,
և սակայն մեռան. ու թէ որ մե-
ղայ մէջ էին՝ ըւր պիտի ըլլան յա-
ւիտեանս յաւիտենից: Բայց ինչ
կերպով ալ ըլլայ, ժամանակ պի-
տի դայ որ քեզի համար գիշեր
պիտի ըլլայ. օրը պիտի տեսնաս,
բայց գիշերուան պիտի չհասնիս:
Գիշերուան դողի պէս ծածուկ
պիտի գամ, կ'ըսէ Քրիստոս: Առա-
ջուց կ'իմացընէ քեզի տէրդ, փր-
կու թիւնդ ուղեւուն համար: Չա-
նա որ գործակից ըլլաս Աստու-
ծոյ. օգտուէ այս ազգարարութե-
նէն, լաւ կերպով մեռնելու պատ-
րաստուէ, քանի որ մահը չէ ե-
կած. վասն զի ան ատեն պատրաս-
տուելու ժամանակ չէ: Ստոյգ է
որ պիտի մեռնիս, այս աշխարհիս
տեսարանը պիտի լինայ քեզի հա-
մար, և չես գիտեր թէ երբ: Ո՞-
գիտէ, արդեօք տարիէ՞ մը, ամսէ՞

մի, թէ վաղը: — Ո՛վ Յիսուս Տէր
իմ, ներէ ինձ:

Բ: Մտածէ թէ ինչպէս մա-
հուանդ ատեն անկողնի մի վրայ
տարածեալ, ու քահանայն քովդ
կեցած, հոգիդ Աստուծոյ պիտի
յանանէ, ընտանիքդ չորս կողմդ
առած վրայ կուլան, ձեռքդ խաչ,
ու քովդ նուազ ճրագ մի վառած
և դու յաւիտենականութիւն ան-
ցնելու վրայ ես: Գլուխդ ցաւդ
աչքերդ մութ պատած, լեզու,
ցամքած, բերանդ կծկած, սիրտդ
ծանրացած, արիւնդ պաղած, ու
մարմինդ հալած մաշած: Մա-
հուամբ ամեն բան պիտի թողուս,
և աղքատ ու մերկ փոսի մի մէջ
պիտի նետուիս, հոն փառելու
համար. որդերն ու մկներ մար-
մինդ պիտի կրծեն, ու չոր ցամ-
քած ոսկրէ և քիչ մը փոշիէ զատ
բան մի պիտի չմնայ: Բայց գերեզդ
ման մի և տես թէ ինչ եղեր է այն
մեծ հարուստն, այն ազա՜ն ու այն

անոտիապանծ կենն։ Այդպէս կը
լմննայ կեանքը։ Մահուանդ ատեն
սատանայք չորս կողմդ առած, աչ-
քիդ առջև պիտի բերեն բոլոր մեղ-
քերդ, տղայութենէդ սկսեալ։
Հիմա զբեզ մեղաց մէջ ձգելու հա-
մար կը ծածկեն քեզմէ մեղքերդ
ու իբրեւ չնչին և անվնաս բաներ
կ'երևցնեն այն ընդունայնութիւ-
նը, այդ հաճոյքն, այդ մտերմու-
թիւնն, ու այդ ոխն, իբրեւ թէ ա-
տոնց մէջ գէշ վախճան մը չկայ.
բայց մահը մեղացդ ծանրութիւնն
երևցնէ պիտի. քեզի ու յաւիտե-
նականութեան լուսով, որ առջևդ
կեցած է, պիտի ճանչնաս թէ զԱս-
տուած վշտացնէն ինչ մեծ չա-
րիք է եղեր։ Շուա, հիմա դարման
տար, քանի որ կրնաս, վասն զի
ան ատեն ակէս կրնար։ — Աս-
տուած իմ, լուսաւորէ զիս։

Գ. Մտածէ որ մահը վայրկեան
մէ, ուսկից կը կախուի յաւի-
տենականութիւնը։ Մարդս միշտ

մահուան քովերը կը պտըտի, ո-
րով երկու յաւիտենականութեանց
մէկուն մօտ է։ Իսկ այն վիճակ-
ներնուս որոշմունքն՝ բերաններ-
նուս վերջի բանալ գոցելէն կա-
խուած է, ուսկից ետքը հոգին
կամ յաւիտեան փրկեալ պիտի ըլ-
լայ, կամ յաւիտեան դատապար-
տեալ։ Ո՛վ վայրկեան, ո՛հ յետին
փակել բերանոյ, ուսկից կա-
խեալ է յաւիտենականութիւն մը
կամ փառաց և կամ պատժոյ, յա-
ւիտենականութիւն մը կամ ան-
վախճան երջանկութեան և կամ
անվերջ թշուառութեան. յաւի-
տենականութիւն մ' ամենայն բա-
րեաց և կամ ամենայն չարեաց.
յաւիտենականութիւն մ' արքա-
յութեան կամ դժոխոց։ Ըսել է
թէ, եթէ այն միջոցին փրկուիս,
ակնհիւ ետքը ցաւելու բան չու-
նիս. իսկ թէ դատապարտուիս,
միշտ ցաւագին և յուսահատ պիտի
ըլլաս, քանի որ Աստուած Աս-

տուած է: Մահուանդ ատեն պիտի ճանչնաս թէ ի՞նչ ըսել է եղեր արքայութիւն, դժոխք, մահացումեղք: Աստուած նախատել, Աստուծոյ օրէնքն ողբի տակ առնել, 'ի խոստովանութեան մեղք ծածկել, գողօնքը չգարձնել: Եղբւի ինձ, պիտի ըսէ հոգեւարքը. քանի մը վայրկեանէն (Աստուծոյ առջև պիտի ելլեմ. և ո՞ գիտէ ինչ է վճիռս՝ արքայութիւն, թէ դժոխք պիտի երթամ: Հրեշտակաց հետ պիտի վայելեմ, թէ դատապարտելոց հետ պիտի այրիմ: Աստուծոյ որդի՛ պիտի ըլլամ, թէ գերի սատանայի: Քիչ ատենէն կ'իմանամ: Առաջին անգամ գացած տեղս յաւիտենական տունս՝ պիտի ըլլայ: Ո՛հ, քանի մը ժամէն, քանի մը վայրկեանէն ի՞նչ պիտի ըլլայ ինձի. ի՞նչ պիտի ըլլայ ինձի թէ որ չըրժըկեմ՝ մէկուն տուած գայթակղութիւնս, մէկալին համբաւն ու ստացումըն ետ չգարձընեմ, սրբ-

տանց թշնամեցս չներեմ, ու լաւ խոստովանանք մը չըլլամ: Այն տեն, պիտի անիծես այն օրն որ մեղանչեցիր, այն վրէժինդբուլութիւնն որ ըրիր, բայց ուշ և անօգուտ. վասնզի չէ թէ Աստուծոյ սիրոյն համար պիտի յաւիս, այլ պատժոց վախէն:

Ո՛ՎՏԵՐ, ահա այս վայրկեանս առքեղ կը դառնամ, չեմ ուզեր մահուանս սպասել. այս ժամէս զքեզ կը սիրեմ. ու քեզ կը պըլլուիմ, և այնպէս կ'ուզեմ մեռնիլ: Մայր իմ՝ Մարիամ, քու հովանաւորութեանդ տակ կ'ուզեմ մեռնիլ, օգնէ ինձ այն վայրկեանին:

ՀԻՆԳՇԱՅԱԹԻ

Դատաստանիկն վրայ.

Ա. Մտածէ որ ինչպէս մեռած չմեռած, հոգիդ Աստուծոյ ատե-

նին առջև պիտի սարուռի գատուե-
լու համար: Դատաւորն՝ ամենա-
կարող Աստուած է՝ որ քեզմէ նա-
խատուեր է, ու քեզի զէմ զայրա-
ցեր: Ամբաստանողքն՝ սատա-
նայք են քեզի թշնամի, գատա-
խազք՝ քու մեղքերդ. վճռոյն զէմ
բողոքէ չըլլար, պատիժն ալ դը-
ժոխքն է: Ոչ ընկեր ունիս, ոչ ազ-
գական, ոչ բարեկամ: Աստուծոյ
ու բու մէջդ ամեն բան պիտի լմն-
նայ. այն ատեն մեղքերուդ գար-
շու թիւնը պիտի ճանչնաս, ու չը-
կարենաս պիտի զքեզ արգարա-
ցընել, ինչպէս հիւսմ կ'ընես: Պիտի
քննուիս խորհրդով, բանիւ, հա-
ճութեամբ, գործով, զանցառու-
թեամբ, գայթակղութեամբ, բրած
մեղքերուդ վրայ. Աստուծոյ ար-
դարութեան կշռոյն մէջ այս ամեն
բան պիտի կշռուի, և թէ մէկու
մը մէջ ալ միայն պակաս գտնուիս,
պիտի կորսուիս: Յիսուս իմ, և
դատաւոր հոգւոյ իմոյ, դատելէդ
առաջ ներէ յանցանացս:

Բ. Մտածէ թէ ինչպէս աս-
տուածային արդարութիւնն պի-
տի գայ ու գատէ զամեն ազգ Յով-
սափատու ձորն, երբ աշխարհս
լմնցած՝ մարմիններն յարութիւն
առնեն, որպէս զի հոգւով և մար-
մնով կամ՝ վարձատրութիւն և կամ՝
պատժութիւն ըստ գործոց իւրեանց:
Մտածէ թէ դատապարտուելու
որ ըլլաս, նորէն առաջին մարմինդ
պիտի առնուս, որ թշուառ հո-
գւոյդ յաւիտենական բանտ մը պի-
տի ըլլայ: Այս գառն միութեանս
ատեն, պիտի անիծէ հոգին զմար-
մինը, մարմինն ալ զհոգին. անանկ
որ հիմա երկուքն ալ որ կը միա-
բանին անկարգ հաճոյքներ փնտը-
ռելու, մահուընէ վերջ չուզելով
պիտի միանան մէկմէկու դահիճ
ըլլալու համար: Իսկ եթէ ընդ հա-
կառակն փրկուիս, յարութիւն
պիտի առնէ մարմինդ գեղեցկա-
ցեալ, ցաւերէ ազատ և պայծա-
ռացած, և այնպէս հոգւով ու

մարմնով երջանիկ պիտի ըլլաս ա-
հա աշխարհիս տեսարանն ասան-
կով պիտի լիննայ: Պիտի լիննան
այն առեն աշխարհիս բոլոր մեծու-
թիւններն ալ, հաճոյքներն ալ,
ճոխութիւններն ալ, բոլորն ալ
պիտի լիննան. ու քեզի կը մնայ
երկու յաւիտենականութիւն, մէ-
կը փառաց, միւսը պատժոյ. մէկը
երջանիկ, իսկ միւսը թշուառ. մէ-
կը վայելից և մէկալը տանջանայ:
Արդարք արքայութեան մէջ, մե-
զաւորք 'ի դժոխս: Վայ անոր որ
աշխարհս սիրեր է, ու անոր ողոր-
մելի վայելքներուն համար հոգին
ալ, մարմինն ալ, զարքայութիւն
ու զԱստուած կորսնցուցեր է:

Գ. Մտածէ յաւիտենական վը-
ճիւղ: Գառաւորն Քրիստոս պիտի
դաւնայ յանցաւորաց ու պիտի ը-
սէ, ուղածնիդ ըրիք, ապերախա-
ներ, ուղածնիդ ըրիք: Եկաւ հի-
մա իմժամս, ժամ արդարութեան
ու ճշմարտութեան, ժամ բարկու-

թեան ու վրէժխնդրութեան:
Այո, անօրէնք, սիրեցիք զանէծս,
դուխնիդ իննայ, անխճեալ ըլլաք
այժմ և յաւիտեանս: Կորսուեցէք
երեսէս, ամեն բարիքներէ զըր-
կուած, և յաւիտենական հրով և
պատժով բլրուած: « Երթայք յի-
նէն անխճեալք 'ի հուրն յաւիտե-
նական »: Մաթթ. ԻԵ, 41: Ետքն
Յիսուս ընտրելոյ դառնալով, պի-
տի ըսէ. եկէք օրհնեալ զաւակնե-
րս, եկէք վայելեցէք ձեզ հա-
մար պատրաստուած երկնից թա-
ղաւորութիւնը: Եկէք ետեէս, ոչ
խաչով, այլ պսակազարդ: Եկէք որ
իմ հարստութիւններս ժառան-
դէք, դուք որ իմ փառացս ընկեր
էք. եկէք որ յաւիտեան իմ ողոր-
մութիւններս երգէք, եկէք յաբ-
սորանաց՝ 'ի հայրենիս ձեր, 'ի
թշուառութեանց՝ 'ի խնդութիւն,
եկէք յաբտասուաց՝ յուրախու-
թիւն, 'ի վշտաց՝ 'ի հանգիստ: « Ե-
կայք օրհնեալք հօր իմոյ, ժառան-

գեցեք զպատրաստեալ ձեզ զար-
քայուածիւն) : — Յիսուս իմ, կը
յուսամ որ ես ալ այս օրհնեալնե-
րէն մէկն ըլլամ: Չքեզ ամեն բանէ
վեր կը սիրեմ: օրհնէ զիս 'ի ժա-
մուս: Եւ դու մայր իմ սիրելի
Մարիամ, նոյնպէս օրհնէ զիս:

ՈՒՐԲԱԹ

Դժոխքի վրայ.

Ա. Մտածէ թէ ինչպէս դժոխքն
ողորմելի բանտ մ'է կրակով լե-
ցուն: Այս կրակէ անդունդիս մէջ
կը կենան մեղաւորք ամեն կողմա-
նէ կրակով պաշարուած: Աչքին
մէջ, բերնին մէջ, ամեն կողմը կը-
րակ, և իւրաքանչիւր գգայուածիւն
իւր պատիժն ունի: Աչքերը մու-
խէն ու խաւարէն կուրցած, և
գատապարտեալներն ու գեւերն
տեսնալէն աւաբեկած: Ականջնե-
րը գիշեր ցորեկ ուրիշ բան չեն լը-

սեր, բայց եթէ գատապարտելոց
ոռնալը, լացն ու հայհոյուածիւնը:
Հոռոտելիքը կը տանջուի, գատա-
պարտելոց մարմնոյն դարչահո-
տուածնէն: Ճաշակելիքը կը չար-
չարուի այն այրող ծարաւէն ու
անյագ անօթութենէն, առանց
կաթիլ մը ջուր գտնելու, ու պա-
տառ մը հաց: Այսպէս այդ խեղճ
բանտարգեալները ծարաւէն այ-
րելով, կրակէն մաշուելով, ու ա-
մեն տեսակ տանջանքներով չար-
չարուելով կուլան, կ' ոռնան, կը
յուսահատին, բայց չկայ ու պիտի
չըլլայ մէկն որ զիրենք մխիթարէ
ու տանջանքնին թեթեւցնէ: Ո՛հ
դժոխք, դժոխք. քանինքն կան որ
չեն ուզեր հաւատալ քեզի, ին-
չուն որ զիրենք չկէս: Դու ըն-
թեւոյց ի՞նչ կ' ընես: Թէ որ հիմա
մեռնելու ըլլաս՝ ի՞նչ կ' երթաս:
Դու որ ճրագի մը կայծին չես գի-
մանար, կը յուսամ արդեօք գիմա-
նալ այն կրակէ լճին որ գեղ պի-

տի լափէ, և անմխիթար լքեալ
Թողեալ ամենէն հոն պիտի մնաս
յաւիտեան:

Բ. Մտածէ Թէ ինչպէս պիտի
տանջուին մտաւոր կարողութիւն-
քըդ: Յիշողութիւնդ պիտի տան-
ջուի միշտ խղճիդ խայթէն: Գա-
տապարտելոց ամենէն մեծ որդը
պիտի ըլլայ ու զիրենք պիտի կըր-
ծէ, մտածելը Թէ ինչպէս քանի
մը սնոտի հաճոյից համար դատա-
պարտուած են: Ո՛վ Տէր, հարիւ-
րաւոր ու միջինաւոր տարիներ
տանջուելէ ետեւ, ինչպէս երեւոյ
պիտի արդեօք մեղաւորին իւր հա-
ճոյից վայրկեաններն: Այն ատեն
պիտի յիշէ այն ժամանակն որ
Աստուած տուաւ ապաշխարելու
համար, փրկութեան հասնելու
դիւրացուցած միջոցներն, տեսած
բարի օրինակներն ու իրեն բարի
առաջադրութիւններն, որոնք ի
գործ չէ դրած: Այն ատեն պիտի
հասկընայ որ ճար ճարակ չկայ իւր

յաւիտենական կործանման: Ո՛հ
Աստուած, ո՛հ Աստուած. և այս
հառաչանքն իրեն համար կրկին
դժոխք մը պիտի ըլլայ: Ոչ բնաւ
կամացն ուղածը պիտի կատարուի.
այլ ընդ հակառակն միշտ չուղած.
ներք պիտի ըլլան, այսինքն ամեն
տեսակ տանջանք: Միտքը պիտի
ճանչնայ իւր կորսնցուցած մեծ բա-
րեքն, այսինքն զարթոյցութիւն ու
զԱստուած: — Ո՛վ Տէր, ո՛վ Տէր,
ներէ ինձ Յիսուսի սիրոյն համար:

Գ. Մեղաւորդ, որ հիմա բանի
տեղ չես դներ զարթոյցութիւն ու
զԱստուած կորսնցնելը, քու կու-
րութիւնդ պիտի ճանչնաս երբ
տեսնես երանելոց յաղթանակն ու
երկնից Թագաւորութեան վայել-
քը. և դու իբրեւ հոտած շուն մը
պիտի վռնտուիս այն երանեալ
հայրենիքէն, Աստուծոյ զմայլե-
ցուցիչ երեսէն, յընկերութենէ
Մարիամու, հրեշտակաց ու սըր-
բոց: Այն ատեն կատարելով պիտի

սկսիս պոռալ. ո՛վ արքայութիւն
անվերջ վայելից, ո՛վ Աստուած
անբաւ բարի, չես ու պիտի չըլլաս
իմինս: Հապա, ձեռք զարկ ապաշ-
խարութեան, մի սպասեր որ ժա-
մանակն անցնելով ատեն չունե-
նաս: Տուր զքեզ Աստուծոյ, ու
անկեղծութեամբ սկսէ սիրել
զինքը: Աղաչէ զՅիսուս, աղաչէ
զԱրիամ, որ գլխան վրագ:

ՇՈՒՆԹ

Պատժոց յաշխտեմականութեան
վրայ.

Ա. Մտածէ որ գոթիքը վերջ
չունի. ամեն տեսակ պատժով կը
տանջուին ու ամենքն ալ յաւիտե-
նական են: Անանկ որ Հարիւր,
Հազար, բիւրաւոր, միլիոնաւոր
տարիներ ու դարեր անցնին գը-
թոխքը միշտ նոր կը սկսի: Եթէ
այս վայրկենիս հրեշտակ մ'աւե-

տիս տանի դատապարտելոյ մը՝ որ
Աստուած զինքը կ' ուզէ գոթիքէն
խալըսել, բայց երբ. երբոր այն-
չափ դարեր անցնին որչափ են
ջրոյ կաթիլները, ծառոց տերեւներն
ու ծովու և երկրիս աւազի հա-
տիկք. կը սարսափիս դու այս
զուրյաժիս. բայց այս ստոյգ է որ
այն դատապարտեալը շատ աւելի
կ' ուրախանայ այս լուրիս, քան թէ
դու մեծ թագաւորութեան մը
տէր ըլլայիր: Այո, վասն զի ա-
սանկ կ'ըսէ դատապարտեալը. ի-
րաւ է որ այնչափ դարեր պիտի
անցնին, բայց վերջապէս օր մ' ալ
պիտի գայ որ այն դարերը լմն-
նան: Իսկ ընդ Հակառակն հիմա,
այս դարերս կ' անցնին, բայց դը-
թոխքը միշտ նոր կը սկսի. ծովու
աւազին, ջրոց կաթիլներուն և
տերեւներու Հաւասար դարեր կը
լմնան, և գոթիքը նորէն կը սկը-
սի: Ամեն դատապարտեալ սիրով
այս դաշինքս Աստուծոյ հետ կը

դներ. Տէր, որչափ որ կ' ուզես պատիժներս սաստկացուր, երկընցուր որչափ որ կ' ուզես, բաւական է որ վերջանայ, ես դո՛հ եմ: Բայց այս վերջս ոչ երբեք պիտի ըլլայ: Գոնէ այս խաբէական յոյան ունենային, թէ ո՛ր գիտէ, թերեւ Աստուած ողորմի ու խալըսէ զիս օր մը. բայց ոչ. դատաւարտեալը միշտ իւր ճակտին վրայ գրած պիտի տեսնայ իւր յաւիտեանական դատաւարտութիւնն ու պիտի ըսէ. ուրեմն այս ամեն պատիժներս որ հիմա կը կրեմ, այս կրակն, այս տխրութիւնս, այս գոռուած գոչումներս լինիալիք չունի: Այս պատասխան պիտի առնէ. ոչ, ոչ բնաւ: Ո՛րչափ պիտի տեսնէ, միշտ: Ո՛հ, ոչ բնաւ. ո՛հ միշտ. ո՛վ յաւիտեանականութիւն. ո՛վ դժոխք: Ի՞նչպէս մարդիկ կը հաւատան այս բանիս, և դարձեալ կը մեղանչեն ու մեղքի մէջ կ' ապրին:

Բ. Եղբայր իմ, լաւ ուշ դիր. մը. տածէ որ քեզի ալ դժոխքն բաց է, եթէ մեղանչես: Ուղիղ տակը կը ծխայ արգէն այդ ահագին հնուցը, և այս կարգալու միջոցիդ քանինե՛ր մէջը չեն գլորիր: Մտածէ որ եթէ մէյ մը հոն իյնաս, ալ խալըսում չունիս: Եւ թէ որ երբեմն արժանի եղեր ես դժոխոց, շնորհակալ եղիր Աստուծոյ, որ զքեզ հոն չէ խաւրած, և շուտով նայէ որ կրցածիդ չափ դարման տանիս. լաց մեղքերդ, և ձեռքդ եկած միջոցները բանեցուր փրկուելու համար: Ստեպխոստովանէ, ամեն օր այս կամ ուրիշ հոգևոր դիրք մը կարգաւ. սուրբ Աստուածածնայ ջերմեռանդ եղիր՝ ամեն օր պըսակ կուսին ըսելով. ուրբաթ օրերը ծով պահելով, փորձութեանց դէմ դիր, յօգնութիւն կանչելով զՅիսուս և զՄարիամ: Մեղաց առիթներէն փախիր, ու թէ որ ազդէ քեզի Աստուած զաշխարհ ալ

Թողուէլ, Թո՛ղ առանց մտածե-
լու . յաւիտենական պատիժնե-
րէն խալըսելու համար ինչ ալ որ
ընէ մարդս, դեռ բան մ' ըսել չէ,
դեռ ոչինչ է: Ուր յաւիտենակա-
նութիւնը վտանգի մէջ է ապահո-
վութիւն չկայ, կ' ըսէ սուրբն Յեռ-
նարդոս: Յաւիտենականութիւնն
ապահովցնելու համար, բնաւ
ղբուշութիւն մը բաւական չկրնար
սեպուիլ: Տես ծրջափ անապատա-
ւորներ դժոխքէն փախչելու հա-
մար՝ քարանձաւներու մէջ ու ա-
նապատներն առանձնացան: Իսկ
դու ինչ կ' ընես, յետ այնչափ ան-
գամ դժոխոց արժանի ըլլալուդ:
Ի՞նչ կ' ընես, ինչ կ' ընես: Տես որ
գրեզ կը դատապարտես: Տուր
գրեզ Աստուծոյ, ու ըսէ. Ահա-
ւասիկ ես, Տէր, պատրաստ եմ
ընելու ինչ որ ինձմէ կ' ուղէս: Կոյս
Մարիամ օգնէ ինձ:

ՅԻՍՈՒՍԻ

ԶԱՐԶԱՐԱՆԱՅ ՎՐԱՅ

ՇԱՐԱԹԱԿԱՆ ՄՏԱԾԱԿԱՆՆԵՐ

ԿԻՒՐԱԿԷ

Թե ինչ սեր ցցոց Յիսուս՝

մեզի համար քաշածներովր.

Ա. Յիսուսի դաւաժանէն ետքն,
ալ վախի ժամանակ չէ, հապա
սիրոյ. վասն զի Աստուած է մեզի
համար մեռնողն: Հին օրինաց ա-
տեն, քանի որ Յիսուս աշխարհ
չէր եկած, կրնար մարդս տարա-
կուսիլ Թէ արդեօք Աստուած կը
սիրէ՞ զինքն ամեն սիրով. բայց ըզ-
Յիսուս մեռած, արիւնլուայ, ա-

նարգ խաչի մը վրայ կախուած տեսնելէն յետոյ՝ չենք կրնար Աստուծոյ սիրոյն վրայ տարակուսիլ: Ո՞վ կրնայ ըմբռնել Յիսուսի անբաւարար սաստիկութիւնն՝ որով քաւել ուզեց մեր մեղաց պատիժը: Սակայն 'ի հաւատոց է թէ («Նա զմեզս մեր բառնայ և վասն մեր չարչարի»): Ե. ԾԳ. 4: Ամեն բան քաշեց՝ միայն զմեզ անհուն կերպով սիրելուն համար: Մեր մեղաց ազտեղութենէն զմեզ մաքրելու համար, ինքն ուզեց մեռնիլ, և իւր արեամբ սիրել զմեզ: Ո՞վ անչափ գթութիւն, անբաւ բարութիւն և անհուն սէր Աստուծոյ:

Ո՞վ փրկիչ իմ, շատ պարտական եմ գրեզ սիրելու, և մեծապէս ապերախտ կ'ըլլամ, թէ որ բոլոր սրտովս չսիրեմ գրեզ: Յիսուս իմ, քու սէրդ մոռնալով անարգեցի ես զքեզ, իսկ դու բնաւ չմոռցար զիս. ես քեզի երես գարձուցի,

իսկ դու ինձ մօտեցար. ես զքեզ դառնացնէլէն չդադրեցայ, դու ալ ներեւէն: Ո՞հ, Տէր իմ, այն սիրոյդ համար ըլլայ որով զիս խաչին վրայ սիրեցիր, քու սուրբ սիրոյդ կապով զիս քեզի հետ կապէ, բայց անանկ որ ալ քեզմէ չկարել նամբաժնուիլ: Զքեզ կը սիրեմ, իմ անհուն բարութիւն, և միշտ սիրել կ'ուզեմ:

Բ. Ոչ այնչափ Յիսուսի մահը, ցաւերն ու նախատինքները, զորոնք մեզի համար քաշեց, պէտք է վառեն զմեզ իւր սիրով՝ որչափ այն քաշածներուն վախճանն, որ է մեզի իւր սէրն յայտնել և մեր սիրտը շահիլ: («Ս. Եսուսի գիտացաք ըզս սէրն. զի նա զանձն իւր եգ վասն մեր»), Ա. Յով. 4. 16: Զմեզ փրկելու համար հարկ չէր որ Յիսուս այնչափ չարչարանք քաշեր ու ինչուան մեռնէր, այլ բաւական էր մէկ արեան կաթիլ մը կամ մէկ արցունք մը թափէր. մարդացեալ

Աստուծոյն արեան կամ արտասուածայ մէկ թափած կաթիլը՝ բաւական էր բիւրաւոր աշխարհներ փրկելու: Բայց ինքը բոլոր արիւնն ուղեց թափել, ուղեց՝ ցաւոց և անարդու թեանց ծովու մէջ ընկըղ մեղինքսնը, որպէս զի մեր վրայ ունեցած անհուն սէրն իմացնէ մեզի և փոխադարձ ստիպէ զմեզ զինքը սիրելու: « Սէրն Քրիստոս ստիպէ զմեզ », կ'ըսէ Պօղոս առաքեալ. Բ. Կոր. Ե. 14. չըսեք Քրիստոսի չարչարանքները՝ մահը կը ստիպեն զմեզ զինքը սիրելու, այլ սէրը: Եւ ո՛վ է ինք մենք, ո՛վ Տէր, որ այդչափ թանկագինի ուղեցիր գնել մեր սէրը: « Ի վերայ ամենեցուն մեռաւ, զի որ կենդանիքն իցեն՝ մի անձանց իցեն կենդանիք, այլ այնմ՝ որ 'ի վերայ 'նոցայն մեռաւ »: Բ. Կոր. Ե. 15:

Ուրեմն Փրկիչ իմ, դու մեզի համար մեռար, որպէս զի մենք ալ բեզի ու քու սիրոյդ համար ապ-

րինք: Բայց դու, Տէր, որ այսչափ սիրելի ես, դու որ այսչափ չարահաճաւք քաշեցիր մարդկանց սիրելի ըլլալու համար, արդեօք քանի՞ հոգի կը դանուին որ զբեզ սիրեն: Գրեթէ զամենքը կը տեսնեմ որ մէյմէկ բան կը սիրեն, 'րը հարստութիւն, որը պատիւ, որը զուարճութիւն, ուրիշն ազգականները, մէկն ալ բարեկամները, կայ ալ որ կենդանիները կը սիրէ: Բայց քանի՞ հոգի են անոնք որ ճշմարտապէս սիրեն զբեզ, դու որ սէր ես անհուն: Ո՛վ Տէր, խիստ քիչ են: Բայց այս քիչերուս մէջ ես ալ կ'ուզեմ ըլլալ ասիկէ ետքը, ես՝ որ երբեմն դառնացուցի զբեզ՝ հոգը քեզմէ աւելի սիրելով: Բայց հիմա ամեն բանէ վեր զբեզ կը սիրեմ: Ո՛վ Յիսուս իմ, այն կսկիծներն որ ինձ համար քաշեցիր, կը ստիպեն զիս սիրել զբեզ, և աւելի սէրս կը վառի ու կը բորբոքի՝ մտածելով որ այնչափ չարչա-

րանք կրեցիր, առ իս ունեցած սէրդ յայտնելու համար, որպէս զի ես ալ փոխադարձ զքեզ սիրեմ: Ո՛վ Տէր իմ սիրեցեալ, սիրոյդ համար դու զքեզ բոլոր ինձ տուիր, ես ալ սիրոյս համար բոլոր զիս քեզ կու տամ. դու իմ սիրոյս համար մեռար, ես ալ քու սիրոյդ համար մեռնիլ կ'ուզեմ, երբ և ինչ կերպով որ կ'ուզես: Ընդունէ ուրեմն սէրս և օգնէ ինձ շնորհքովդ:

Գ. Յիսուսի չարճարանքները մը տածելէն լաւագոյն միջոց չկայ զմեզ իւր սիրով լաւելու: Մէկն որ Յիսուսի չարճարանաց կը չաւատայ և անոնց վրայ կը մտածէ, անկարելի է որ դառնացնէ զինքն ու չսիրէ, մանաւանդ թէ չբորբոքի անոր սիրովն, ինչպէս ինքն մեր սիրով: Անոր համար կ'ըսէ Առաքեալը, թէ երբ հեթանոսք կը լսէին խաչեցելոյն Յիսուսի չարճարանքները՝ խենթութիւն կը

կարծէին: « Մէք քարոզեսցուք զխաչելեալն Քրիստոս՝ Հրէից գայթակղութիւն և հեթանոսաց յիմարութիւն »: Ա. Կոր. Ա. 23: Ի՞նչպէս կարելի է, կ'ըսէին, որ ամենախարոզը երջանիկ Աստուած մը, ինչպէս որ ինքն է, ուղենայ արարածներու համար մեռնիլ:

Ո՛վ Տէր, դու որ այս աստիճան մագդկանց սիրով լեցուած ես, ինչպէս կարելի է ըմբռնել որ այսչափ ըրած բարիքներդ ու այսչափ ցցուցած սէրդ՝ մարդկանցմէ ասանկ ապերախտութեամբ փոխարինուի: Կ'ըսուի սովորաբար թէ սիրոյ փոխադարձ սէր կը հատուցուի. բայց քու սիրոյդ ի՞նչ սէր կրնայ փոխարինուիլ: Քու սիրոյդ փոխարինելու համար, որ մեռնելովդ ցցուցիր մեզ, պէտք էր ուրիշ Աստուած մը մեռնէր, քեզի համար: Ո՛վ խաչ, ո՛վ վերք, ո՛վ մահ Յիսուսի, կը ստիպէք զիս սիրել զՅիսուս: Ո՛վ Աստուած յաւիտե-

նախան, սիրելի և անսահման, կը սիրեմ գրեզ ու քեզի համար միայն կ' ուզեմ ապրիլ և քեզի սիրելի ըլլալ: Ըսէ ինչ որ կ' ուզես, պատրաստ եմ ու կ' ուզեմ ամեն ուզածդ ընել: Դու յոյս իմ Մարիամ, աղաչէ զՅիսուս ինձ համար:

ԵՐԿՈՒՇՍՏԱԹԻ

Յիսուսի արիւն քրտնեղուն և պարտիզին մէջ կրած տապաւանքներուն վրայ .

Ա. Յիսուսի մեռնելու Ժամը մօտեցած ըլլալով՝ Գեթսեմանիի պարտեզը կ' երթայ, ուր ինք իրմէ իւր դառն չարչարանքները կը սկըսի զգալ. թող կու տայ որ վախ, նեղութիւն և արտառութիւն գան զինքը չարչարեն: Սկսաւ մեծ վախ մ' ու նեղութիւն մի զգալ մա-

հուրնէ և անոր հետ գալիք չարչարանքներէն: Այն ատեն ձաղկանքները, փշերը, գամերը, խաչն աչքին առջև կու գային զինքը չարչարելու համար. և չէ թէ ետևէ ետև, հապտ ամենը միաբան, մահաւանդ կ' երեւեալայեր այն մահն որ ամենէն պիտի թողուի, ու ոչ մարդիկներէ ոչ Աստուծոյ միտի թարուածիւն մի պիտի ունենայ: Անանկ որ, այնչափ չարչարանքներն ու նախատինքները տեսնելէն գետնին ինկած, կ' աղօթէր առ Հայրն երկնաւոր որ աղատէ զինքըն այն վայրկեանէն. «Հայր իմ եթէ հնար իցէ անյանելիւնէն բաժակիս այսմիկ »: Մատթ. ԻՁ. 42: Բայց Բնչ. Յիսուս չէր որ այնչափ կը փափաքէր չարչարուիլ ու մարդկանց համար մեռնիլ, ըսելով. « Մկրտութիւն մի ունիմ մկրտել և զիմորդ փութամ մինչև կատարեսցի »: Ղ. ԹԲ. 50: Ինչպէս ուրեմն հիմա չարչարանքներէ և մա-

հուանէ ասանկ կը վախէ: Ո՛հ, շատ
խսկ կ' ուղէր ինքն մեզի համար մեռ-
նիլ, բայց որպէս զի չկարծենք
թէ իւր աստուածային կարողու-
թեքամբ մեռաւ, առանց նեղու-
թիւն մի զգալու, անոր համար այն
աղօթքն ըրաւ առ շայր որպէս
զի ցուցնէ մեզ, որ չէ թէ միայն մեր
սիրոյն համար կը մեռնէր, այլ և
այնպիսի դառն մահուամբ կը մեռ-
նէր, որ զինքը մեծապէս կը զար-
հուրեցնէր:

Բ. Յիսուսի տագնապնէրը սաստ-
կացնելու համար մեծ արամու-
թիւն մ' ալ վրան կու գայ, անանկ
որ կ' աղաղակէր, թէ այն իսկ բա-
ւական է իւր մահուան. « Տրտում
է ոգի իմ, մինչև 'ի մահ »: Մֆ. Իք.
38: Բայց, ու՛րիկ, այն մահն որ
մարդիկ քեզի կը պատրաստեն,
քու ձեռքդ է անկից ազատիլ թէ
որ կ' ուղեն. ինչո՞ւ կը տագնապիս:
Ո՛հ, ոչ այնչափ չարչարանաց ցա-
ւերը կը տագնապէին սիրեցեալ

Փրկչին սիրտը, որչափ մեր մեղքե-
րը: Ինքը՝ մեղքերն աշխարհէս ջըն-
ջելու համար եկած էր. բայց տես-
նելով որ իւր այնչափ չարչարանք-
ները քաշելէն ետքն ալ աշխարհիս
վրայ անթիւ անհամար անօրէնու-
թիւններ պիտի գործուին, այն
զինքը մեռնելէն առաջ ի մահ
կը մօտեցնէր, և այնչափ արեան
բրտինք թափել կու տար՝ մինչև
գետինը կը թըլէր: « Հոսէին ի
նմանէ քրտունք իբրև զկայլակս
արեան՝ ոլուն ոլուն հեղեալ 'ի
յերկիր »: Ղ. ԻԲ. 44: Այս, վասն
զի կը տեսնէր այն ատեն Յիսուս
աչքին առջև իւր մահուընէն վերջ
մարդկանց ընելու մեղքերն, անոնց
մէկմէկու գէմատելու թիւնները,
անամօթութիւններն գողութիւն
ներն, հայհոյութիւններն, սպա-
նութիւններն. և ամենայն յան-
ցանք բոլոր իրենց գէշութիւննե-
րով իբրև անդուծ գաղան կու
գային իւր սիրտը պատըռոտելու:

Ուստի կ'ըսէր. Սոյս է ուրեմն ձեզ մէ, ով մարդիկ, սիրոյս փոխարէնը: Ո՛հ թէ երախտագէտ տեսնէի զձեզ ինձ, որչափ ուրախուլ թեամբ ի մահ կը վազէի: Բայց իմ այնչափ չարչարանքներէս ետքն այսչափ մեղք տեսնել, այնչափ սիրոյս փոխարէն՝ այսչափ ապերախտութիւն՝ այս զիս ինչուան 'ի մահ կը արամեցնէ և ինձ արիւնքրտնել կու տայ:

Ուրեմն, սիրելիդ իմ Յիսուս, իմ մեղքերս էին այն ատեն որ ըզքեզ այնչափ արամեցուցին: Թէ որ ես քիչ մեղանջած ըլլայի, դու աւերիչ կը կրէիր: Որչափ ասոր ժառի զքեզ վշտացնելուս, այնչափ աւելի քու տաղնապներդ շատցուցի: Եւ ինչպէս հիմա ցաւէս չեմ մեռնիր, մտածելով որ արբաւ մութիւնդ և ցաւերդ աւելցուցի սիրոյդ փոխարէն: Ե՛ս ուրեմն դառնացուցի այն սիրտն, որ զիս այնչափ սիրեր է: Արարածն երու-

երախտագէտ եղած եմ, և քեզի միայն ապերախտ: Յիսուս իմ, տուր ինձ թողութիւն, վասն զի բոլոր սրտովս կը զղջամ:

Գ. Տեսնելով Յիսուս ինքզինքը մեր մեղքերով ծանրացեալ, « Անկաւ 'ի վերայ երեսաց իւրոց »: Մ. ԻԶ. 39: Երեսը դեռին կը խոնարհեցնէ, իբրև թէ կ'ամաչէ աչքերն երկինք վերցնել: Եւ մահուան հոգեվարքի մէջ, երկայն կ'աղօթէր. « Եւ էր 'ի տաղնապի, և մտադիւրութեամբ ևս կայր յաղօթս » ՂԳ. ԻԲ. 43: Դու, Տէր իմ, փոխանակ իմ մեղքերուս յանձն առնելով մեռնիլ կ'աղօթէիր ինձ համար առ Հայր Աստուած, որ թողու ներէ անօրէնութեանցս:

Հոգի իմ, ի՞նչպէս ինքզինքդ այսպիսի սիրոյ մի չես նուիրեր. ինչպէս անոր հաւատալով՝ ուրիշ բան կրնաս սիրել բաց 'ի Յիսուսէն: Հապա, ընկիր հոգեվարք Յիսուսիդ ոտքն ու ըսէ, Ո՛վ փրկիչ իմ

սիրեցեալ, Խնչպէս կրցար սիրել՝
զբեզ չարաչար դառնացնողը :
Խնչպէս կրցար ինձ համար մեռ-
նիլ, տեսնելով իմ ապերախտու-
թիւնս : Տուր գոնէ ինձ ալ այն
ցաւէդ, զոր կրեցիր ի պարտիղին
իմ մեղացս համար. կը զղուիմ
արդ. անոնցմէ. ի՞նչ սէր Յիսուսի,
գուեա իմ սէրս : Տէր, ես զբեզ
կը սիրեմ, զբեզ կը սիրեմ, զբեզ
կը սիրեմ, և քու սիրոյդ համար
ամեն նեղութեան և ամեն կերպ
մահոտան պատրաստ եմ : Այն տագ-
նապնեւն որ ի պարտիղին կրեցիր,
անոնց արդեամբք տուր ինձ յա-
րաւեութեան սուրբ շնորհքը :
Մարիամ յոյս իմ, ազա՛հ զՅիսուս
ինձ համար :

ԵՐԵՐՇԱԲԱԹԻ

Յիսուսի Հրեիցմէ մատնուելուն
և բանտուելուն վրայ .

Ո. Կը հասնի Յուդա ձիթենեաց
պարտէզն ու պագնելով կը մատնէ
իւր վարդապետը. իսկ յանգուգն
պաշտօնեայք կը յարձակին Յի-
սուսի վրայ և աւազակի մը պէս կը
կապեն զինքը. « Կալան զՅիսուս և
կապեցին » : Յ.Վ. ԺԸ. 12 : Աս-
տուած մ'ի կապուածը. ինչո՞ւ, և
որոնցմէ. նոյն իսկ իւր արարածնե-
րէն : Հրեշտակք երկնից, ի՞նչ կ'ը-
սէք : Եւ դու Յիսուս իմ, ինչո՞ւ կը
թողուս որ զբեզ կապեն : Գե-
րեաց և յանցաւորաց չուան-
ներն ինչ ունին թագաւորաց թա-
գաւորին և սրբոյն սրբոց հետ :
Բայց եթէ կը յանգուցնին մարդիկ

կապել զքեզ, դու որ ամենակարող ես, ինչո՞ւ զքեզ չես քակեր ու ազատեր այն բարբարոսաց տուած չարչարանքներէն։ Ո՛հ, այն չուաններն ոչ են, այլ առ մեզ ունեցած սէրդ որ զքեզ կը կապէ և ՚ի մահ կը դատապարտէ։

Տես, ո՞վ մարդ, կ'ըսէ Ս. Բոնավենտուրա, տես թէ ինչպէս գէշ կերպով կը վարուին Յիսուսի հետ. ոմանք կը բռնեն, ոմանք կը նեղեն, ոմանք կը կապեն, ոմանք ալ կը հրեն։ Յիսուսին ալ նայէ, ինչպէս հեղ գառնուկի մը պէս, առանց դէմ դնելու կը թողու զինքն որ մահուան տեղը տանին։ Դուք առաքեալք, ի՞նչ կ'ընէք. ինչո՞ւ չէք վաղեր ու թշնամեաց ձեռքէն զինքն ազատեր, կամ գոնէ ինչո՞ւ հետը չէք երթար ու դատաւորին դիմաց իւր անմեղութիւնը պաշտպաներ։ Բայց ո՞վ Տէր, հազիւ թէ աշակերտներն զինքը բռնած կապած կը տեսնեն՝ կը թողուն ու

կը փախչին։ «Յայնժամ թողին զնա աշակերտքն ամենեքին՝ և փախեան»։ ՄԷ. ԺԴ. 50։

Ո՞վ Յիսուս իմ, երեսէ ձգուած, ո՞վ զքեզ պիտի պաշտպանէ, թէ որ ամենէն սիրելիներդ զքեզ կը թողուն։ Աւա՛ղ, այն եղած նախատինքը չարչարանքներովդ միայն չլինցաւ։ Ո՛րչափ հոգիք յետ արգեամբքդ սրբուելու ու մասնաւոր շնորհքներդ ալ վայելելու՝ անարգ շահու մը, կամ մարդկային նկատման մը և կամ անարդ հաճոյից համար զքեզ կը թողուն։ Ափսոս ինձ, որ ես ալ այս ապերախտներէն մէկն եմ։ Յիսուս իմ թողու թիւն տուր ինձ, ալ չեմ ուզեր զքեզ թողուլ, կը սիրեմ զքեզ, և աւելի յանձն կ'առնում մեռնիլ՝ քան քու շնորհքդ կորսնցնել։

Բ Երբոր զՅիսուս կայիափայի առջև հանեցին, հարցուց իւր աշակերտաց և իւր վարդապետութեան վրայօք։ Պատասխանեց Յիսուս,

Թէ ծածուկ բան խօսած չունի՝
հապա ամենուէն առջև, ուստի չորս
կողմի կեցողներն ալէկ գիտէին իւր
քարոզածները: « Ես յայննապէս
խօսեցայ. ահաւասիկ նորա գիտեն
զինչ խօսեցայ »: Յով. ԺԲ. 20: Բայց
այս պատասխանիս պաշտօնեանե-
րէն մին, իբրև լրբենւոյ ծանր
ապտակ մի կ'իջեցնէ, ըսելով .
« Ա՛յդպէս պատասխանի տաս
քահանայապետիդ »: Ո՛վ համբե-
րուԹեանդ, Աստուած իմ: Ի՞նչ
պէս այնպիսի հեղ պատասխան մը,
ասանկ նախատանաց արժանի սե-
պուեցաւ այնչափ բազմութեան՝ և
նոյն իսկ քահանայապետին առջև,
որ փոխանակ այն անօրէնն յանդի-
մանելու՝ լռութեամբն ըրածին կը
հաւնի:

Ո՛վ Յիսուս իմ, ամեն բանի կը
համբերես, քեզի դէմ ըրած անօ-
րէնութիւններս քաւելու համար:
Սէր իմ շնորհակալ եմ այս բանիս:
Հայր երկնաւոր, Յիսուսի ար-

դեամբք թողութիւն տուր ինձ
Փրկիչ իմ, զքեզ քան զիս աւելի
կը սիրեմ:

Ետքն հարցուց իրեն քահանա-
յապետը Թէ՛ իրաւցնէ Աստու-
ծոյ որդի՞ն է: Յիսուս աստուա-
ծային անուանէն պատկառելով,
հաստատեց Թէ իրաւ է. այն ատեն
կայիափա պատառեց զդեստները,
ըսելով Թէ հայհոյեց Յիսուս. և
ամենքը կանչեցին Թէ մահուան
արժանի է: « Նորա պատասխանի
ետուն և ասեն. մահապարտ է »:
Մ. Ի. Ի. 65:

Այո, փրկիչ իմ, մահուան յան-
ցաւոր ես, վասն զի իմ յանցանք
ներս վրադ կ'առնուս. որ յաւիտե-
նական մահուան արժանի եմ: Բայց
որովհետեւ դու քու մահուամբդ
իմ կեանքս փրկեցիր, պէտք է որ
ես աւքեզի համար կեանքս տամ:
Ես զքեզ կը սիրեմ. և ուրիշ բանի
չեմ փափաքիր, բայց եթէ սիրել
զքեզ: Եւ դու որ թագաւոր ես

Թագաւորաց և ուղեցիր իմ սիրոյս
համար քան զամեն մարդ աւելի
նախատուիւ, ես ալ քու սիրոյդ
համար ամեն նախատինք կ'ուզեմ
քաջել, ինչ ալ որ ըլլայ: Միայն կը
խնդրեմ քու նախատանացդ ար-
դեամբք՝ տաս ինձ շնորհք հա-
մբերու թեան:

Գ. Քահանայից Ժողովքը մահա-
պարտ վճռելով զՅիսուս, չարա-
գործերու բազմութիւն մի բոլոր
գիշեր կը ծեծեն, կը կռփեն զինքն
ու երեսը կը թքեն իբրև անօրէն
գատապարտելոյ մը: « Յայնժամ
թքին ընդ երեսս նորա, և կռփե-
ցին զնա, և ոմանք ապտակեցին »:
Մ. Իձ. 67: Եւ ապա ծաղր ընե-
լով կ'ըսէին. « Մարգարեաց մեզ
Քրիստոսդ, ո՞վ է որ եհարն զքեզ »:
Ա. Դ: Ո՞վ սիրեցեալդ իմ Յիսուս,
անոնք ապտակ կ'իջեցնեն քեզ,
երեսդ կը թքեն և դու ընդ կը
կենաս, և դառնուի մը պէս ա-
ռանց ձայն հանելու ամեն բանի կը

համբերես, մեր տեղն հտտուցա-
նելու համար: « Իբրև ոչխար 'ի
սպանդ վարեցաւ, և իբրև որոջ ա-
ռաջի կարջի անմուռնչ կայ, այն-
պէս ոչ բանայ զբերան իւր »: Ե. ԾԳ. 7: Բայց թէ որ անոնք զքեզ
չեն ճանչնար, ես զքեզ իմ տէրս և
Աստուածս կը դաւանիմ, կը ճանչ-
նամ անմեղութիւնդ և գիտեմ
որ բոլոր ինձ համար կը կրես:
Շնորհակալեմ Յիսուս, և կը սի-
րեմ զքեզ բոլոր սրտովս:

Երբոր լուսցաւ Պիղատոսի տա-
րին զՅիսուս, որպէս զի մահուան
գատապարտէ. Պիղատոս անմեղ
գատեց զինքը, բայց չըզից ձեռ-
քէն ազատելու համար՝ որ աղա-
ղակ կը վերցնէին, չերովդեսի
խաւրեց՝ որ անոր հրաշք ընելը
կ'ուզէր տեսնել. պարզ հետա-
քըրքրու թեան համար քանի մի
հարցմունք հարցուց Յիսուսի.
Բայց Յիսուս արժանի չսեպելով
այն չարագործը պատասխանի,

լուռ կեցաւ ու պատասխան չը-
տուաւ: Ասոր վրայ այն հպարտը՝
շատ նախատինքներ ըրաւ Յիսու-
սի, և մասնաւորապէս խենթի ձեր-
մակ զգեստ հագցնել տուաւ:

Ո՛վ յաւիտենական իմաստու-
թիւն, ի՞նչ Յիսուս իմ, խենթ սե-
պուելու նախատինքը կը պահսէր
քեզ: Ո՛վ Տէր, ես ալ անցեալ կե-
նացս մէջ Հերովդեսի պէս նախա-
տեցի զքեզ բայց մի՛ Հերովդեսի
պէս պատժեր զիս, ձայնէ՞ք զիս
զրկելով: Հերովդէս զքեզ չէր ճանչ-
նար, ես զքեզ իմ Աստուածս կը
խոստովանիմ: Զղղաց Հերովդէս
իւր զքեզ նախատելուն, ես բոլոր
սրտովս կը զղձամ: Հերովդէս զքեզ
չսիրեց, ես ամեն բանէ վեր զքեզ
կը սիրեմ: Մի՛ զրկեր զիս ձայնէ՞ք,
ըսէ ինչ որ կ' ուզես ինծմէ, քու
չնորհրովդ ամեն բան կ' ուզեմ-
նել: Մարիամ, յոյս իմ, միջնորդ
եղիր առ Յիսուս ինձ համար:

ԶՈՐԵՔՇԱԲԱԹԻ

Զաղիակը.

Ա. Տեսնելով Պիղատոս Թէ Հը.
րեայք չեն գագրիք Յիսուսի մահը
պուալէն, կը մատնէ զինքը գա-
հիճներու ձեռք որ ծեծեն. «Յայն-
ժամ առ Պիղատոս զՅիսուս և գան-
եհար»: Յով. ԹԹ. 1: Կարծէր անի-
րաւ դատաւորը, Թէ ասով անոր
թշնամիները կը լռեցնէ. և զինքը
մահուանէ կը խալըսէ: Բայց այս
գիւտը՝ շատ ցաւաքին եղաւ Յի-
սուսի. երբ իմացան Հրեայք Թէ
Պիղատոս այն պատժէն ետքը պի-
տի թողու զինքը, ինչպէս որ ըսաւ,
« Խրատեցից զգա և արձակեցից »:
Ղկ. ԻԳ. 23, կաշառեցին զգահիճ-
ներն որ անանկ զինքը ծեծեն՝ որ
այն տանջանքին մէջ մեռնի: Մտիւր,
հոգի իմ, Պիղատոսի պալատը, այն

օրն որ Փրկչին ցաւոց և նախատա-
նաց օրն էր. տես թէ ի՞նչպէս Յի-
սուս հոն հասած, ինքն իր զգեստ-
ները կը հանէ, սեանը կը պլլուի,
ցուցնելով մարդկանց իւր չարչա-
րանքներն ու սէրը: Տես թէ ինչ-
պէս անմեղ Գառնը, գլուխը խո-
նարհած, ամբշնալէն կարմրցած՝
տանջանաց կը սպասէ: Եւ ահա
դահիճները, կատաղի շանց պէս
վրան կը յարձակին: Տես՝ մէկը
կուրծքը կը ծեծէ, մէկն ուսը,
մէկայլը կողերը. անանկ որ և ոչ
իսկ սուրբ գլուխը ծեծերէ ազատ
մնաց: Ո՛հ, իւր աստուածային ա-
րիւնն ամեն կողմէն կը վազէ, դա-
հիճները՝ սիւնը՝ դետիւնը՝ բոլոր
իւր արեամբ թաթխելով:

Ո՛վ Տէր, դահիճներն ա՛լ ուրիշ
առողջ կողմ չգտնելով, վերք վեր-
քի վրայ կ'աւելցնեն, և այն սըր-
բաղան մարմինը պատառ պատառ
կ'ընեն: « Ի վերս ցաւոց իմոց յա-
ւելին »: ՍԶ. ԿԸ. 27: Ո՛վ անձն իմ,

ինչպէս կրցար դառնացնել այն
Աստուածն, որ քեզի համար ծե-
ծուեցաւ: Եւ դու տէր իմ Յիսուս,
ինչպէս այդչափ ցաւոց համբերե-
ցիր ապերախտի մը համար: Ո՛վ
վերք Յիսուսի, դուք էք իմ յոյս:
Ո՛վ Յիսուս իմ, դու ես հոգւոյս
միակ սիրելին:

Բ. Շատ չարատանջ եղաւ այն
ծեծն Յիսուսի համար, որովհետեւ
դահիճները վաթսուսն հոգի էին
(ինչպէս որ Ս. Մարիամ Մագդա-
ղենացի Բացեանին յայտնուեցաւ)
մէկմէկու տեղ անցնելով: Վայրե-
նասիրաբն ընտրեցան այս պաշ-
տօնին. անով ամեն հարուած վերք
կը բանար. ծեծերուն թիւն հա-
զարաւոր, անանկ որ Յիսուսի կու-
ղերը բացուեցան (ինչպէս որ յայտ-
նուեցաւ Ս. Պրիճիտայի): Եւ յի-
րաւի այնպիսի վերքեր բացին, ո-
րոնցմով Պիղատոս իսկ կը կարծէր
թէ կը գորովէ Յիսուսի թշնա-
մեաց սիրտը. ուստի զինքն անոնց

կը հանէ ու կ'ըսէ. « Ահա այրդ-
ձեր »: Բայց Եսայի մարգարէն ա-
ռաջուց գուշակեր էր Յիսուսի
կրեւոր խեղճ ցուերը ծեծուելու
ժամանակ, ըսելով [Թէ բոլոր սուրբ
մարմինը պիտի պատուաի, և բորո-
տի մը պէս՝ բոլոր վերք պիտի
ըլլայ:

Ո՛վ Յիսուս, շնորհակալ եմ այն-
չափ սիրողդ. կը ցաւիմ որ ես ալ
դահլիճներուն հետ միացայ զքեզ
չարչարելու: Կ'անխիժեմ իմ չար
հաճոյքներս, որ քու այնչափ ցա-
ւոցդ պատճառ եղան: Յիշեցուր
միշտ ինձ, ի՞նչ Տէր, վրաս ցուցած
սէրդ, որպէս զի ես ալ զքեզ սի-
րեմ ու ոչ երբէք զքեզ դառնա-
ցնեմ: Ինչպիսի՞ դժոխոց արժանի
պիտի ըլլամ, [Թէ որ յետ քու այն-
չափ առ իս ցուցած սէրդ ճանչնա-
լուս, ու յետ այնչափ անդամ ինձ
ներեւորդ, ես ողորմելիս դառ-
նամ նորէն զքեզ վշտացնեմ ու
զիս դատապարտեմ: Ո՛հ, այդ սէրդ

և այդ ներելդ՝ դժոխքին մէջ ինձ
ամենէն սաստիկ պատիժը պիտի
ըլլայ. չէ, սէր իմ, մի [Թողուր զիս:
Ես զքեզ կը սիրեմ, ի՞նչ ամենաբա-
րի, և բոլոր սրտով կը սիրեմ, և
միշտ սիրել կ' ուզեմ:

Գ. Մեր յանցանքներուն և մաս-
նաւորապէս անմաքրութեանցը
տեղ, ուղեց Յիսուս այս ծանր
չարչարանքները քաշել իւր անմեղ
մարմնով: « Բայց նա վիրաւորե-
ցաւ վասն մեղաց մերոց, և պատ-
ժեցաւ վասն մերոց անօրէնու-
թեանց »: Ե. ԾԳ. Ծ: Ուրեմն ո՛վ
Տէր, մենք զԱստուած դառնացու-
ցինք, և դու ուզեցիր պատիժը
հատուցանել: Օրհնեալ ըլլայ միշտ
քու անբաւ ողորմութիւնդ: Ի՞նչ
պիտի ըլլար ինձ, ի՞նչ Յիսուս, [Թէ
որ դու իմ տեղս չդիտարկնէիր:
Ո՛ւր էր [Թէ ոչ երբէք դառնացու-
ցած ըլլայ՝ զքեզ: Բայց [Թէ որ մե-
ղանջելովս սէրդ արհամարհեցի,
հիմա ուրիշ բան չեմ ուզեր բայց

եթէ զքեզ սիրել և քեզմէ սիրուիլ: Դու ըսիր՝ թէ զձեզ սիրողը սիրեցէք: Ես զքեզ կը սիրեմ ամեն հոգւովս, արժանի ըրէ զիս սիրոյդ: Կը յուսամ որ արգէն թողուծիւն տուած ես մեղացս և ողորմութեամբ ալ սիրոյդ մէջ տուած: Ո՛վ փրկիչ իմ սիրեցեալ, օրէ օր աւելի զիս սիրոյդ հետ կապէ, և մի թողուր որ ասկէ վերջ կարենամ քեզմէ բաժնուիլ: Ահա զիս բոլորովին ձեռքդ կը յանձնեմ. պատժէ զիս ինչպէս որ կ' ուզես, բայց 'ի սիրոյդ մի մերժէր: Տուր որ զքեզ սիրեմ, և ապա ինչ որ կ' ուզես ըրէ ինծի: Մարիամ յոյս իմ, միջնորդ եղիր առ Յիսուս ինծի համար:

Հ Ի Ն Գ Շ Ա Ռ Ա Թ Ի

Փշոյ պսակուիլը.

Ա. Բարբարոս զահիճ'ները գոհ չըլլալով Յիսուսի տուած քսամներէ հարուածներով և սատանաներէն ու շրեաներէն գրգռուած, ծաղրական թագաւոր մը զինքը ձեւացնել ուզելով՝ կարմիր ողորմելի զգեստ մը վրան ձգեցին՝ թագաւորական վերարկուի տեղ. գաւազանի տեղ եղէգ մը ձեռքը տուին, և թագի տեղ՝ փէշ պսակ մը գլուին անցուցին. և որպէս զի այն փուշպսակը՝ միայն նախատա նաց համար չըլլայ, հապա նաև սաստիկ ցաւոց պատճառ, նոյն եղէգով ծեծելով փշերը՝ գլխուն մէջ կը խօթէին: Այս պսակման տանջանքը խիստ սաստիկ եղաւ և երկայն քշեց, վասն զի այն փշերն

ինչուան 'ի մահ գլխուն մէջ մնացին. ու ամեն անգամ որ պատկը գլխուն կը հանդիպէր, ցաւերը կը նորոգէին:

Ո՛վ ապերախտ փշեր, ի՞նչ կ'ընէք. այդպէս կը չարչրկէք ձեր արարիչը: Բայց ի՞նչ փշերը. դու հոգի իմ՝ դու եիր որ անօրէն մեղքերովդ տիրոջդ գլուխը վիրաւորեցիր: Յիսուս իմ սիրեցեալ, դու որ թագաւոր ես երկնից, հիմա ցաւոց ու անարգանաց թագաւոր եղեր ես: Տես թէ ոչխարացդ վրայ ունեցած սէրդ զքեզ ուր հասցց: Ո՛վ Տէր իմ, ես զքեզ կը սիրեմ, բայց քանի որ կ'ապրիմ, միշտ զքեզ կորսնցնելու՝ սէրդ արհամարհելու վտանգի մէջ եմ, ինչպէս անցեալ կենացս մէջ: Յիսուս իմ, եթէ տեսնես որ զքեզ նորէն պիտի դառնացնեմ, հիմա կուրնէ անկեանքս, հիմա ու կը յուսամ թէ շնորհացդ մէջն եմ: Մի թողուր զիս որ ալ զքեզ մեղքերովս կոր-

սրնցնեմ. թէպէտ շատ արժանի եմ ես այս պատժոյ, բայց դու արժանի չես: **Ձէ, Յիսուս իմ, ալ զքեզ չեմ ուզեր կորսնցնել:**

Բ. Այն անօրէն բազմութիւնը բարբարոսաբար զՅիսուս պատկէլէն յետոյ, ծունկ չոքած գիմացը ծաղրելով բարեւ կու տային ըսելով. « Ողջ երարբայդ չրէից ». ու երեսը կը թքնէին, ապտակ կը զարնէին, ու ծաղրելով կանչուըտեւելով կը նախատէին. « Ի ծունր իշեալ առաջի նորա՝ կատակէին և ասէին. Ողջ եր՝ թագաւոր չրէից: Եւ հանէին նմա ապտակս »: Մ. Ի. 29: **Յ. 4. Ժ. 3:** Ո՛վ Տէր իմ, ի՞նչ վիճակի հասեր ես. Աստուած իմ, թէ որ պատահմամբ մէկն անկէ անցնէր, և տեսնէր զքեզ այդպէս կերպարանափոխ, կարմիր պատըռած զգեստով մի ծածկեալ, այն ձեռաց դաւաղանովդ, այն փշով պատկուած, այդպէս ծաղրուած ու անարգուած այն

խառնադանձէն, ինչ պիտի կարծէր զքեզ, եթէ ոչ աշխարհիս ամենէն մեծ անօրէնն ու եղեռնագործն: Ահա որդին Աստուծոյ բոլոր Երուսաղէմի խաղալիկ և ծաղրեղած:

Ո՛վ Յիսուս իմ, թէ որ արտաքին մարմնոյդ նայիմ, բաց ի վիրաց և յարենէ բան չեմ տեսներ. թէ որ սիրադ մտնեմ, ուրիշ բան չեմ գտներ՝ բաց եթէ վիշտ և դառնութիւն, որ զքեզ հողեվարքութեան կը հասցնեն: Ո՛վ Տէր իմ, ողորմութիւն անբաւ, քեզմէ զատ ո՞վ կրնար իւր արարածներուն համար այսչափ խոնարհիլ ու այսչափ բան քաշել: Բայց որովհետեւ Աստուած ես, աստուածաբար կը սիրես: Իւրաքանչիւր վէրքերդ որ կը տեսնեմ՝ ամեն մէկը սիրոյդ նշաններն են: Ո՛հ, եթէ նկարէին մարդիկ աչքերնուն առջև Երուսաղէմոյ մէջ կրած ցաւոցդ և նախատանաց տեսարանը, ո՞վ սիրոյդ

վրայ չէր զարմանար: Տէր, ես զքեզ կը սիրեմ, և զիս բոլոր քեզ կ'ընծայեմ: Արիւնս և կեանքս ահա քեզի համար կու տամ: Ահա պատրաստ եմ չարչարուելու և մեռնելու, ինչպէս որ ուզես: Եւ ինչ կրնամ ժխտել քեզ, դու որ ինձ համար կեանքդ ու արիւնդ տուիր: Ընդունէ խեղճ մեղաւորի մը անձնանուէր զոհը, որ հիմա բոլոր սրտով զքեզ կը սիրէ:

Գ. Երբ զՅիսուս Պիղատոսի առջև հանեցին, բեմի մը վրայ նստած ժողովրդեան հանեց զինքն, ըսելով. « Ահա այդ », ըսել ուզելով, ահա ձեզի այն մարդն որ ինձ բերիք, ամբաստանելով՝ թէ թաղաւոր կ'ուզէ ըլլալ ահա վախն անցաւ, հիմա որ զինքն այս խեղճ վիճակին հասուցիք, ինչպէս կը տեսնէք, ալ երկայն կեանք չունենար. թողէք երթայ իւր տունը մեռնի, մի ստիպէք զիս անմեղ մը մահուան դատապարտել: Բայց

Հրեաները աւելի գրգռուած կը
կանչուըռտէին, « Խաչեացի, խա-
չեացի. Արիւն դորա 'ի վերայ մեր
և 'ի վերայ որդւոց մերոց »: Մ. Բ. 25: Բայց ինչպէս որ Պիղա-
տոս բեմին վրայէն ցըցուց զՅի-
սուս ժողովրդեան, այսպէս Հայ-
րըն երկնաւոր յերկնից կը ցու-
ցնէ մեզ իւր որդին, նոյնպէս ըսե-
լով. ահա այն մարգն՝ որ ձեզի փր-
կիչ խոստացայ, որուն այնչափ կը
սպասէիք. ահա այն մարգն որ իմ
մէկ հատիկ զաւակս է, զոր ինձ
պէս կը սիրեմ. ահա ձեր սիրոյն
համար ամենէն թշուառ ու ամե-
նէն նախատեալ մարդը դարձեր է:
Ի՛հ, նայեցէք իրեն, ու սիրեցէք
զինքը:

Ո՛վ Տէր իմ, այո՛ կը նայեմ որդ-
ւոյդ ու կը սիրեմ զինքը. բայց դու
ալ նայէ անոր, և իւր ցաւոց ու
նախատանացն համար, թողու-
թիւն տուր քեզի դէմ՝ դորձած
բոլոր յանցանացս: « Արիւն դորա՛ ի

վերայ մեր »: Որդւոյդ արիւնը մեր
հոգւոյն վրայ իջնայ և ողորմու-
թեանդ արժանի ընէ զմեզ: Կը ցա-
ւիմ, անբաւ բարի, զքեզ դառնա-
ցնելուս, և զքեզ կը սիրեմ բոլո-
րով սրտիւ: Բայց դու գիտես իմ
ակարու թիւնս, դու օգնէ ինձ.
Աստուած իմ՝ ողորմէ ինձ: Մա-
րիամ յոյս իմ, միջնորդեա առ Յի-
սուս վասն իմ.

ՈՒՐՐԱՅԻՆ

Յիսուսի դատաւարտոշիւն ու
Գողգոթիս եղբայր.

Ա. Վերջապէս Պիղատոս Օգոս-
տոսի աչքէն իյնալու վախով, յետ
այնչափ անգամ զՅիսուս արդար
դանալուն, կը դատաւարտէ որ
խաչին վրայ մեռնի: Ո՛վ Աստուածս
դատաւարտուած. ինչ յանցանք
գտաք վրան. կամ դու ի՞նչ Տէր, ը-
սէ, ինչ յանցանք ըրիր մահուան

արժանի: Գիտեմ, գիտեմ՝ Տէր, ըրած յանցանքդ, քու յանցանքդ զմեզ շատ սիրելի է: Պիղատոսէ աւելի այս զքեզ մահուան կը դատաւարատէ:

Կը կարդան անօրէն վճիռը, Յիսուս մտիկ կ'ընէ, և ամենայն սիրով յանձն կ'առնու, հնազանդելով երկնաւոր Հօր կամաց, որ մեր մեղաց համար՝ անոր մեռնիլը կ'ուզէր, և զայն խաչի վրայ: « Խոնարհեցոյց զանձն, լեաւ հնազանդմահու չափ և մահու խաչի »: Փիւ. Բ. 8: Ո՛վ Յիսուս իմ, դու անմեղ ըլլալովդ յանձն առիր մեռնիլ իմ՝ սիրոյս համար. ես մեղաւորս՝ քու սիրոյդ համար յանձն կ'առնու՞մ մեռնիլ, երբ ու ինչպէս որ ուզելու ըլլաս:

Վճիռը կարդացուածին պէս կատաղաբար բռնեցին անմեղ Գառնը, իւր զգեստներն հագուեցունցին. և երկու տէ՛ն փայտերէ խաչ մը շինած իրեն բերին: Չսպասեց

Յիսուս որ իրենք զայն իւր կանակը տան, ինքը գրկեց զայն, պազաւ, ու վիրաւոր ուսերուն վրայ առաւ, ըսելով. Եկու՛ր սիրելի խաչս. երեսունուիրեք տարուէն է՝ ի վեր է՝ որ զքեզ կը փնտռեմ, քու վրագ կ'ուզեմ մեռնիլ, իմ ոչխարացս սիրոյն համար:

Ո՛վ Յիսուս իմ, դեռ լ'նչ կրնայիր ընել զիս ստիպելու համար՝ որ զքեզ սիրեմ: Թէ որ մէկ ծառաս ինքզինքն ինձ համար նուիրէր, բոլոր սէրս կը գրաւէր. լ'նչպէս ուրեմն այսչափ ատեն առանց զքեզ սիրելու կրցեր եմ ապրիլ, գիտնալով որ դու ինձ համար մեռեր ես. բայց դու ինձ թողու թիւն տալու համար մեռար: Չքեզ կը սիրեմ, ո՞վ ամենաբարի. և որովհետեւ զքեզ կը սիրեմ, կը ցաւիմ զքեզ դառնացնելուս:

Բ. Ելան ատենէն դատաւորք ու դատաւարտեալք, որոց մէջ էր նաև թագաւոր երկնից խաչը ու

սը. « Եւ բարձեալէր ինքնին զխա-
չափայտն, և ելանէր 'ի տեղին՝ որ
անուանէր Գաղաթան, և կոչէր ե-
րայեցեբէն Գողգոթա »: Յ. 2. ԺԹ.
17: Ելէք եկէք յարքայութենէ սե-
րովբէք և քերովբէք ընկերելու
ձեր տիրոջն՝ որ լեռ կ'ելլայ խա-
չուելու: Ո՛վ տեսիլ, Աստուած
մարդկանց համար կը խաչուի: Տես հոգի իմ տես Փրկիչդ որ քե-
զի համար մեռնելու կ'երթայ. տես
թէ ինչպէս գլուխը ծռած կ'եր-
թայ, գողգոթուն ծունկերով, բո-
լոր մարմինը պատուած վէրքեր,
ամեն կողմէն արիւնը կը վազէ,
փշէ պսակը գլուխը, և ծանր փայ-
տըն ալ ուսը: Ո՛վ Տէր, անանկ նե-
ղութեամբ կը քալէ, որ կարծես
թէ ամեն մէկ բայլին հոգին պիտի
տայ: Ո՛վ դառն Աստուծոյ, ըսէ
ո՛ւր կ'երթաս: Քեզի համար մեռ-
նելու կ'երթամ, կը պատասխանէ:
Երբոր զիս մեռած տեսնես՝ յիշէ,
կ'ըսէ, այնպէս որ ունեցայ ատրեզ.

յիշէ զիս, ու սիրէ զիս: Ո՛վ Փրկ-
կիչ իմ, ինչպէս կրցայ այսչափ ա-
տեն ապրիլ քու սէրդ մոռցած:
Ո՛վ իմ մեղքերս, դուք դառնացու-
ցիք իմ տիրոջս սիրտը, այն սիրտն
որ զիս այնչափ կը սիրէր:

Յիսուս իմ, կը զղջամ քեզի ը-
րած անիրաւութեանցս. շնորհա-
կալ եմ ինձ ցուցած համբերու-
թեանդ, և զքեզ կը սիրեմ. զքեզ
կը սիրեմ բոլոր հոգւովս և զքեզ
միայն սիրել կ'ուզեմ: Բայց դու
յիշեցո՛ւ միշտ առ իս ունեցած
սէրդ, որպէս զի զքեզ սիրել
չմոռնամ:

Գ. Յիսուս Գողգոթա կ'ելլայ, և
զքեզ իւր ետեւէն կը կանչէ: Այո՛,
Տէր իմ, դու անմեղութեամբդ առ-
ջեւէս կ'երթաս խաչովդ. քալէ, ես
զքեզ չեմ թողուր, կու գամ ե-
տեւէդ: Տուր ինձ ինչխաչ որ կ'ու-
զես, կը գրկեմ զայն, և ինչուան
մահ անով կ'ուզեմ ետեւէդ գալ:
Քեզի հետ կ'ուզեմ մեռնիլ, քեզի

Հետ որ ինձ համար մեռար: Կը
հրամայես որ զքեզ սիրեմ: Էս ալ
զքեզ սիրեւէն զատ ուրիշ բանի
չեմ փափաքիր: Յիսուս իմ, դու
ես ու դու պիտի ըլլաս միշտ իմ
մէկ հատիկ սիրելիս: Օգնէ ինձ
որ քեզի հաւատարիմ մնամ: Մա-
րիամ յոյս իմ, միջնորդ եղիր առ
Յիսուս ինձի համար:

ՇԱԲԱԹ

Խաչեղոռքիւն.

Ա. Ահա Գողգոթայի վրայ առ-
տուածային սիրոյն հանդէս կայ,
ուր Աստուած կը մեռնի մեզի հա-
մար ցաւոյ ծովու մէջ: Հոն հա-
սած չհասած, կը քաշեն կը հանեն
բռնի Յիսուսի զգեստներն՝ որ վի-
րաւոր մարմնոյն կպած էին, և զին-
քը խաչին վրայ կը նետեն: Գառնն
Աստուծոյ կը տարածուի այն մա-
հուան անկողնին վրայ, կ'երկնցնէ

ձեռքերը դահճաց, և յաւիտե-
նական Հօրը կը նուիրէ իւր կեան-
քը մարդկանց փրկութեան հա-
մար: Ահա կը գամեն զինքը, և խա-
չին վրայ կը բարձրացնեն. տես
անձն իմ, քու Տէրդ երեք գամե-
րով այն փայտէն կախուած, ուր
հանգստեան տեղ մը չունի: Եր-
բեմն ձեռաց վրայ կը կռթռնի,
երբեմն ոտից, բայց ուր որ ալ
կռթռնի, ցաւերը կը սաստկա-
նան: Ո՛վ Յիսուս, ի՛նչ դառն մա-
հուամբ կը մեռնիս: Կը տեսնեմ
խաչին վրայ գրուած. Յիսուս Նա-
ղւէթի Բաճաւոր Հեղին. բայց այս
ծաղրական պատուէն զատ, ի՛նչ
ուրիշ թաղաւորի նշան կայ վրագ:
Ո՛հ, այդ շարհարանաց գահոյքն,
այդ գամուած ձեռքերդ, այդ խո-
ցոտեալ գլուխդ, այդ արիւնլուայ
մարմինդ, աղէկ կ'իմացնեն թա-
գաւոր ըլլալդ, բայց սիրոյ թա-
գաւոր: Կը մօտենամ ահա կտոր-
տած սրտով այդ վիրաւոր ոտքերդ

պագնեւելու: Կը գրկեմ այդ խաչը,
որուն վրայ սիրոյ զոհեցած, մեռ-
նիլ ուղեցիր ինձ համար: Ո՛վ Յի-
սուս իմ, ի՞նչ պիտի ըլլար ինձ
արգեօք, թէ որ դու իմ տեղս աս-
տուածային արդարութեան փո-
խարինած չըլլայիր: Շնորհակալ
եմ, Տէր, ու կը սիրեմ զքեզ:

Բ. Յիսուս խաչին վրայ չունի
զոք որ զինքը մխիթարէ: Բոլոր իւր
չորս կողմն անողները՝ որը կը
հայհոյէ զինքը, որը կը ծաղրէ,
որը կ'ըսէ. « Եթէ որդի ես Աս-
տուծոյ, էջ 'ի խաչեդ »: Երբ ալ
թէ « Զայլս ապրեցոյց, զանձն ոչ
կարէ ապրեցուցանել »: Աստուա-
ծածին ալ իրաւ խաչին տակ իւր
հոգեվարք որդւոյն բռնէր էր սի-
րով, բայց այն ցաւագին Մօրը
կերպարանքն, ոչ միայն զՅիսուս
չէր մխիթարէր, այլ աւելի կը
վշտացնէր, տեսնելով իրեն հա-
մար անոր կրած ցաւերը: Ուստի
Փրկիչն առ Հայրն Աստուած կը

դառնայ. բայց Աստուած մարդ-
կանց մեղքերով զինքը ծանրացած
տեսնելով, որոնց փոխարէնը պի-
տի հատուցանէր. Զէ, որդեակ
իմ, կ'ըսէ անոր, չեմ կրնար մխի-
թարել զքեզ. պէտք է որ դեռ
Թողում զքեզ չարչարանացդ մէջ,
Թողում որ անմխիթար մեռնիս:
Այն ատենն էր որ կանչեց Յիսուս.
« Աստուած իմ, Աստուած իմ, ըն-
դէր Թողեր զիս »: Մ. Բ. Ի. 46:

Ո՛վ Յիսուս իմ, ինչպէս ցաւա-
գին կը տեսնեմ զքեզ ու տրտում
տխուր: Ո՛հ շատ իրաւունք ունիս
մտածելուդ, որ այդպի կը չար-
չարուիս մարդկանց սիրելի ըլլա-
լու համար, ու ետքն այսպիսի քիչ
հազի զքեզ պիտի սիրեն: Ո՛վ գե-
ղեցիկ հօւր սիրոյ, դու որ Աստու-
ծոյ մը կեանքը մաշեցիր, հապա
կեր մաշէ բոլոր իմերկրաւոր փա-
փաքներս, և վառէ զիս միայն այն
տիրոջս սիրով, որ իմ սիրոյս հա-
մար անարգ խաչի մը վրայ ուղեց

իւր կեանքը տալ: Բայց դու, Տէր, ի՞նչպէս կրցար ինձ համար մեռնիլ, գիտնալով քեզի գէմ ընկելու նախատինքներս: Հապա, առ ինձ մէ վրէժդ, տալով ինձ այնպիսի ցաւ մը, որ միշտ տրտում ըլլամ զքեզ գտնացնելու համար: Եկէք փշեր, գամեր և խաչ որ այնչափ իմ Տէրս չարարեցիք, եկէք իմ սիրտս ծակելու և յիշեցնելու միշտ Յիսուսի ինձ ցուցած սէրը: Փրկէ զիս, Յիսուս. և զքեզ սիրելու շնորհք տալդ, զիս փրկելդ ըլլայ. զքեզ սիրելն իմ փրկուած թիւնս է:

Գ. Փրկիչը վերջի շունչերուն մօտեցած նուազ ձայնով մի կ'ըսէ. « Ամենայն ինչ կատարեալ է ». իբրև թէ ըսէր. մարդիկ՝ ամեն բան լինցաւ. ձեր փրկութիւնը կատարուեցաւ. ուրեմն սիրեցէք զիս, վասն զի ձեզի սիրելի ըլլալու համար աչքան չմնաց որ ջընեմ: Վերնայէ, հոգի իմ ահա Յիսուսդ կը

մեռնի. տես անոր միջնցած աչքերը, դեղնած դէմքը, և մարմինը մահուան մօտեցած. տես ան հոգին՝ որ մօտիկ է իւր սուրբ մարմնէն բաժնուելու: Երկինք կը խաւարի, երկիրս կը գողայ, գերեզմանները կը բացուին. նշաններ՝ թէ կը մեռնի աշխարհիս արարիչը: Ահա հուսկ ուրեմն, Յիսուս՝ յետ իւր Հօրն յանձնելու իւր սուրբ հոգին ու մեծ հառաչանք մը ցաւագին սրտէն արձակելով՝ գլուխը խոնարհեցնելով, 'ի նշան իւր կենաց նուիրման, վերջապէս ցաւոց սաստկութենէն կ'աւանդէ հոգին, և իւր սիրական Հօր ձեռքը կ'աւանդէ:

Վօտեցիք այն խաչին, ի՛վ անձն իմ, պլլուէ մեռեալ տիրոջ ոտքն ու մօտածէ թէ զքեզ սիրելուն համար մեռեր է: Ո՛վ Յիսուս, ո՛ւր հասոյց զքեզ վրաս ունեցած սէրդ: Եւ ո՞վ ինձմէ աւելի բուժմահուանդ պտուղը վայելէր է:

Հայրա, ըմբռնել տուր ինձ թէ
ինչ աստիճանի եղած պիտի ըլլայ
Աստուծոյ սէրն՝ որ ինձ համար
մեռեր է. որպէս զի ասկէ յետոյ
բեզմէ զատուրիչ բան չսիրեմ: Ես
զբեզ կը սիրեմ, ո՞վ ամենաբարիդ,
և քու ձեռքդ կը յանձնեմ հոգիս.
քու մահուանդ արդեամբք՝ ցամ-
քեցուր սրտէս ամեն երկրաւոր
սէր, որ զբեզ միայն սիրեմ, վասն
զի դու միայն արժանի ես բոլոր
սիրոյս: Մարիամ յոյս իմ, միջնորդ
եղիր առ Յիսուս ինձ համար:

Կեցցէ սէր մեր Յիսուս.

Կեցցէ յոյս մեր Մարիամ:

—

ԱՂՕԹՔ

ՊԱՏԱՐԱԳԻ

Տէր իմ և Աստուած, ահաւա-
սիկ Սեղանիդ առջև եկեր եմ,
քահանային հետ մեկեանդ գլխած
Փրկչիս ու Յիսուս որդւոյդ մար-
մնոյ և արեան պատարագը քեզ
ընծայելու: Այս պատարագով կը
յուսամ պատուել զքեզ և անբաւ
ողորմութեանցդ շնորհակալ ըլ-
լալ. որով թէ ես և թէ բոլոր հա-
ւատացեալք արժանի ըլլանք դը-
թութեանդ, մեղքերնուս թողու-
թեան, պատիժներնուս քաւու-
թեան և շնորհացդ առատութեան:
Ուստի լուսաւորէ Տէր միտքս,
սրբէ սիրտս, որպէս զի արժանա-
պէս, մաաղիր և ջերմեռանդն մը-
տիկ ընեմ սուրբ պատարագը:
Օրհնէ զիս, ամենակալ Հայր և Որ-
դի և սուրբ Հոգի, Աստուած իմ.
Ամէն:

Երբ քանանայն խորանին
առջև. կոչ գալ .

Ահա, հոգի իմ, Յիսուսդ՝ իւրեա-
ռն Ձիթենեաց, ուր իր դառն չար-
չարանքները կը սկսի: Տես զինքը
առանձին տեղ մի քաջուած, և ե-
րեսը գետին խոնարհած՝ կ'աղաչէ
իւր երկնաւոր Հօր, որ օգնէ իրեն
այն վատալից տառապանացն ա-
տեն: Նոյն ատենէն մէկիկ մէկիկ
տեսնելով իւր մօտեցած մահուան
չարչարանքները, կը տրտմեր, կը
մարմրեր, և արիւն կը քրտնէր: ...
Ո՛վ Յիսուս, իմ մեղքերս են քու
ցաւոցդ պատճառ. կը ճանչնամ
յանցանքներս, որ աչքիս առջև
են. կը սոսկամ, կուլամ և փոխա-
րէնը կ' ուզեմ հատուցանել քեզ:
Քու և բոլոր երկնից առջև կը
խոստովանիմ զանոնք: Գթալորաս,
Աստուած իմամենակարող, և թո՛ւ-

զուլթիւն տուր ինձ, արձակէ զիս
ու փրկէ: Քու որդւոյդ արիւնն
այս կը խնդրէ քեզմէ ցաւագին:

Ի յարկի սրբոշրեան.

Հոգի իմ, մասնուէր է Յիսուսդ.
տես զինքը զինուորներէ բռնուած
ու անողորմաբար կապուած, կը
չարչարուի ու կը համբերէ: Տես
թէ ինչպէս Երուսաղէմ կը տանին
զինքը նախատինքներով ու չարչա-
րանքներով: Նայէ թէ հպարտու-
թեանդ ու մեղքերուդ համար ինչ
գին կու տայ, ինչ գնով քեզի չը-
նորհք կը ստանայ. ըստ այնմ՝ խո-
նարհ ու սուրբ եղիր:

Գիրք և Աշտարակ կարդարու
առնել.

Յիսուս Երուսաղէմ կը մտնէ.
տես, անձն իմ, ոչ ծափահարու-

Թեամբ իբրև Թագաւոր կ'ընդու-
նին զինքը, այլ իբրև չարագործ
մը ծաղրով և անարգելով: Ո՛րչափ
դիւրափոփոխ են մարդուս զգաց-
մունքներն. ուրախութենէ բար-
կութան կ'անցնին, գովեստներէ
պարսաւանաց, պատուէ անար-
գութեան: Եւ դու, անձն իմ, կը
վստահիս մարդկանց սորուէ անոնց
գատաատանը բանի տեղ չգնել: ...
Բայց ուշադրութեամբ նայէ նո-
րէն մէյ մը ու գիտէ զՅիսուսդ .
չուաններով կապուած այն անօ-
րէններէն գատաատանի կ'ելլէ,
ուր կ'ամբաստանուի, կը ծաղ-
րուի, կը ծեծուի, և օգնութիւն
մը չունի: Ինչ գեղեցիկ գասեր կու
տայ լուելու և թողութիւն տալու,
համբերութեան և մահացուման:
Կը հասկընաս, անձն իմ. երբ պի-
տիսորուիս զասոնք, ո՛վ խեղճ ողոր-
մելի. երբ կամաւոր մահացուց-
մամբք, կամ գոնէ ի՛նչ վիշտ
որ հանդիպի կենացդ մէջ, առա-

քինական համբերութեամբ տա-
նելով պիտի պատժես ապտամբ,
մեղաւոր մարմինդ. միշտ մեղանջել,
ու ո՞չ երբէք թպաշխարել. միշտ
զԱստուած դառնացնել, ու ո՞չ
երբէք փոխարէնը հատուցանել: ...
Հայր յաւիտեանական, ահա պատ-
րաստ եմ ամեն վիշտ, ամեն ցաւ
կրել մեղացս փոխարէն, որոնք
միշտ աչացս առջևն են: Մի թո-
ղուր զիս տէր Աստուած իմ, և մի
'ի բացեայ առնիր յինէն:

Վերաբերոշրեմեմ միևնև յՈռշրք
առշրք:

Ահա Փրկիչս սեան կապուած,
ուր վայրենաբար կը ծեծուի և
փշով կը պսակուի: Ո՞վ կրնայ տես-
նել զինքն ու չլալ սիրտն ելած:
Հրեշտակք երկնից, եկէք տեսեք
փառաց Թագաւորը Թէ ինչպէս
ուժով կապկըպած, բոլոր մարմի-

նը վերք ու գլուխը վիրաւոր: Եթէ
 թոյլ արուած է ձեզի փրկել զին-
 քը այն չարչարանքներէն, գոնէ
 եկէք ինծի հետ դառնապէս ող-
 բալու: Հայր յաւիտեանական, ըն-
 դունէ այս անարատ նշխարքը,
 անբաւ ողորմութեանցդ փոխա-
 րէն որ ըրեր ես ինծի, և 'ի քա-
 ւութիւն անթիւ մեղացս, որ
 քեզի գէմ գործեր եմ: Տէր, գթա
 վրաս, հասիր կարօտութեանցս,
 և մասնաւորապէս պարգեւէ ինձ
 վերջին շնորհքը: Անարժան եմ,
 իրաւ է, այս խնդիրքս ընելու, ես
 որ այնչափ չար հաւանութեամբք
 Յիսուսի պատուական գլուխը
 փշով պատկեր եմ: Բայց Յիսուսի
 արգիւնքները կ'ընծայեմ քեզի,
 Աստուած իմ. և իւր բացուած
 վերքերը կ'աղաղակեն ինծի հա-
 մար, ու գթութիւն և ողորմու-
 թիւն կը խնդրեն:

Սուրբ սուրբէն ինչո՞ւն Սրբ
 կերէք.

Հապա, անձն իմ, 'ի գութ շար-
 ժէ տիրողդ վրայ. չէս տեսներքա-
 նի սիրով ու փափաքով կը գրկէ
 Յիսուս զխաչը, որուն այնչափ ա-
 տենէ 'ի վեր կը փափաքէր: Ո՛ր
 չափ ծանրացուցիր դու զայն քո-
 մեղքերովդ. տես ու զարմացիր ա-
 նոր սիրոյն և շնորհակալ եղիր:
 Սորուէ դուն ալ նոյն փափաքով
 զխաչը գրկել: Ծանրութիւնն
 զքեզ գետին չձգէ, ոչ մարդկանց
 դատաստաններն ու ոչ ամօթը.
 Թէ որ Յիսուսի հետ համբերես,
 Յիսուսի հետ ալ կը թաղաւո-
 րես: . . . Գնա, անձն իմ, գնա Յի-
 սուսի ետեէն որ Գողգոթա կ'ե-
 լէ: Ո՛վ ահաւոր տեսարան. ո՞վ
 ցաւագին ճամբորդութիւն. Յի-
 սուսս 'ի մահ կը տանին, գառան
 մը պէս մորթելու: Ո՛վ Տէր, ի՜նչ

ցաւալի վիճակ է իւր վիճակը: Տես
 ղինքը բոլոր վէրք կտրած, փշէ
 պսակ մը գլուխը, ծանր խաչ մ'ալ
 կռնակը: Տես թէ ինչպէս ծը-
 ուած մարմնով կ'երթայ. գողդո-
 ջուն ծունկերով, արիւն քրտինք
 մտած. և անանկ նեղութեամբ կը
 քալէ, որ կարծես թէ ամեն մէկ
 քայլին հոգին պիտի աւանդէ: Եւ
 դու անձն իմ, չն' օգնէր իրեն:
 Գնա՛, ձեռք տուր, վերցուր ղինքն
 իւր տառապանաց մէջէն, մխիթա-
 րէ իւր վշտացեալ հոգին: Ո՛վ Յի-
 սուս իմ, ո՞վ Աստուած իմ տառա-
 պեալ, հիմա կ'իմանամ հեռզէտէ
 մեղացս գէշութիւնը: Կը զգուիմ
 անոնցմէ, և կու լամ դառնապէս:
 Երանի՛ թէ բնաւ զքեզ վշտացու-
 ցած չըլլայի: Ո՛րչափ նախատա-
 նաց, ի՛րչափ անարգանաց, ո՛րչափ
 ցաւոց համբերեցիր ինձ համար,
 ո՞վ Յիսուս իմ: Կամընչամ տալի
 կենացս մեջ պատիւ ու զուարճու-
 թիւն սիրելուս. որոնց պատճա-

ռաւ շատ անգամ շնորհքներդ ու
 սէրդ արհամարհեր եմ. մեծապէս
 կը ցաւիմ ու կ'առաջագրեմ քեզի
 նմանիլ, ո՞վ սիրեցեալդ իմ Յիսուս:

Առէր կերեքեկն մինչև
 Հայր մեր.

Ահա բարձրացած Փրկիչն աշ-
 խարհի, Անձն իմ, տես քու Տէրդ.
 ահա խաչին վրայ է. անարգ փայ-
 տէ մը կախուած ու դառնակակիծ
 չարչարանաց մէջ: Մտածէ իւր
 նեղութիւնները: Երբեմն ձեռաց
 վրայ կը կռթնի, երբեմն ոտից,
 բայց ուր ալ որ կռթնի՛ ցաւե-
 րը կը սաստկանան: Վերալից
 գլուխն երբեմն այս, երբեմն այն
 դին կը դանձնէ. դէպ ՚ի դիմաց
 որ ձգէ, ձեռքերը ծանրութեւն
 աւելի կը պատուտին. եթէ ուսե-
 րուն վրայ ձգէ, ուսերը փշերէն
 կը վիրաւորուին. թէ որ խաչին
 վրայ կռթնցնէ, փշերն աւելի

խոր գլխուն մէջ կը մտնէն: Ո՛վ Փրկիչ իմ Յիսուս, այդ ի՞նչ դառն մահ է՝ որ ինձ համար կը կրես... Ո՛րջափ առատ է Աստուած առ իս. խկ ես որջափ աղահ էմ՝ առ նա, որ այնչափ թափած արեանց տեղ ե ոչ կաթիլ մ'արցունք կը թափեմ: Ո՛վ խաչեալդ իմ Յիսուս, այդ նախատանայ ու ցաւոյ գահոյիցդ վրայ, քեզ երկիր պահանեմ. և խոնարհութեամբ ու լալով կը մօտենամ ու կը պագնեմ իմ սիրոյս համար գամեւած սուրբ ոտքերդ, կը գրկեմ այդ խաչը, որուն վրայ սիրոյ զոհ եղար, ու արիւնդ տուիր իմ տեղս Աստուծոյ արդարութեան: « Հնազանդ լեալ մահու չափ, և մահու խաչի »: Ո՛վ արդիւնաւոր Հնազանդութիւն, որ մեր մեղաց թողութիւնը վաստակեցաւ: Ի՞նչ պիտի ըլլար ինձի, ի՞նչ Տէր, թէ որ դու ինձի համար կեանքդ նուիրած չքայիր: Ենորհակալեմ, սէր իմ, և այս գերազանց

Հնազանդութեանդ արդեամբք՝ կ'աղաչեմ տուր ինձ շնորհք, որ ամեն բանի մէջ Հնազանդիմքութեանդ փոխանորդներուդ, և սրտանց թողութիւն տամ անոնց՝ որ ինձ չարիք մ'ըրած են: Կը յուսամ որ ալ դքեզ չվշտացնեմ, հապա ամենայն սրտով սիրեմ, ու միշտ սիրեմ:

Հայր մերեկ միևն է: սուրբ արիւն.

Ահա վերջապէս կը մեռնի Յիսուս: Տես զինքը, անձն իմ, տես թէ ինչպէս կենացը վերջիչունչէրը կու տայ. տես իր խաւարած աչքերը, դեղնած դէմքը, սիրտն որ ծանր ծանր կը զարնէ, մարմինն ի մահ մօտեցած, և սուրբ հոգին որ մօտ է վերալից մարմնէն բաժնուելու: Ահա կը մթննայ երկինք, երկիրս կը դողայ, գերեզմանները

կը բացուին. ահ, ի՞նչ նշաններ են
ասոնք. նշաններ են թէ աշխարհիս
Արարիչը կը մեռնի: Եւ, անձն իմ,
մօտեցիր այն սուրբ փայտին ոտքը,
որուն վրայ մեռեր է: . . . Մօտե-
ցիր, ու մտածէ թէ քու սիրոյդ
համար մեռեր է Յիսուս: Խնդրէ
ինչ որ կ'ուզես մեռեալ Փրկչէդ,
և ամեն բան կ'առնուս: Տես զինքը
այն խաչին վրայ, ուր բոլոր իւր
կերպարանքը սէր կը շնչէ և զինքը
սիրելու կը հրաւիրէ. գլուխը խո-
նարհեցուցեր է՝ խաղաղութեան
համբոյր տալու քեզ. ձեռուրնե-
րը տարածեր՝ զքեզ գրկելու, սիր-
տը բացեր՝ զքեզ սիրելու: Ո՛վ
Փրկիչ աշխարհի, ի՛վ սիրեցեալդ
իմ Յիսուս, ես զիս բոլորովին քեզ
կը յանձնեմ, ու քեզ կը նուի-
րեմ: Ընդունէ զիս, Յիսուս փրկ-
կիչ իմ, գորովագութ սրտիդ մէջ,
և գլխով քան, որ այսչափ ցուրտ
եմ քու սիրոյդ: Դու առողջացուր
հոգւոյս վէրքերը, դու վառէ զիս

քու սիրովդ, որպէս զի ասկէ ետքը
մնացած կենացս վայրկեանները
զքեզ սիրելու և քու սուրբ սի-
րոյդ մէջ յառաջագիմելու գործա-
ծեմ:

Եւ սուրբ արիւնին.

Ո՛վ Յիսուս Աստուած իմ, հոգ-
ւոյս միակ և գերագոյն բարին, ո՛ւր
էր թէ ես ալ այն հոգիներուն եր-
ջանիկ զիճակն ունենայի, որ լի
սրբութեամբ և հաւատքով ամեն
օր ջերմեռանդաբար կը մերձենան
առ. քեզ և կը ճաշակեն արքայու-
թեան սեղանէդ: . . . Ի՛նչ շահ,
ինչ միսիթարութիւն էր ինձ, թէ
որ այս վայրկենիս կարենայի ես
ալ սրբոյ եռանդեամբ, ի՛վ Տէր,
միանալ ընդ. քեզ, ընդունել զքեզ
այս սիրոյ Հաղորդութեամբ, և
քուհիդ ըլլալ յաւիտեան: . . . Ան-
բաւ արդեանցդ համար, աղատէ
զիս յանցանքներէս, որոնց վրայ

սրտանց կը ցաւ իմ, և արժանի ըրէ
զիս. քեզ: Այն ատեն անարժան չեմ
ըլլար. քեզ, ո՛վ Տէր, անարժան
չեմ ըլլար որ իմ սիրտս գաս. բայց
արդ. գոնէ խօսք մը միայն ըսէ.
քաղցրագուծ Յիսուս, և սուրբ
կ'ըլլայ հոգիս: Ի քեզ յուսամ,
առ. քեզ հառաչեմ, զքեզ սիրեմ
'ի բոլոր անձնէ: Յիսուս, փրկու-
ծ իւն իմ և յոյս և սէր և կերա-
կուր. քաղցր:

Յետ ձաշակման.

Սրբէ զիս ամենասուրբ մար-
մնովդ... Զօրացուր զիս անգլին
արեամբդ... Զարջարանացդ ար-
դեամբք փրկէ զիս: Ո՛վ Յիսուս,
հոգւոյս սիրական հիւրն... Ընչ
հատուցանեմ. քեզ այսչափ բա-
րեացդ փոխարէն որ ըրիր ինձ:
Պիտի սիրեմ, պիտի սիրեմ զքեզ,
Տէր իմ, զօրուծ իւն իմ, և հրա-
մաններդ. պիտի պահեմ: Պիտի

սիրեմ զքեզ, Յիսուս, ուրախու-
ծ իւն իմ, առաքինուծ իւն և եր-
ջանկուծ իւն: Հրեշտակաց և սե-
րովբէից հեռ. քեզ երկիր պագա-
նեմ, զքեզ օրհնեմ, Հնորհակալ
կ'ըլլամ, և զիս բոլոր. քեզ կը նուիրեմ,
քեզ կը զոհեմ, և ինձ հեռ
բոլոր ախտերս, և այն մանաւանդ
որ տիրած է վրաս... ողորմու-
ծ եամբդ. բաւէ մաքրէ զանոնք:
Հաղորդ. ըրէ զիս արդեանցդ. և ա-
ռաքինուծեանցդ, մանաւանդ ա-
նոր որ աւելի պէտք ունիմ... վեր-
ցուր ինձմէ աշխարհային զուար-
ճուծ իւններն ու երկրաւոր զբաղ-
մունքները: Հաւատքս և յոյսս
վառէ յաւիտենական բարեաց
հասնելու, ու սէրս ալ օրէ օր
բորբոքէ: Սիրտս և խիղճս անա-
րատ ըլլան պատուիրանացդ պահ-
պանուծեանն ու իմ պարտուցս
կատարմանը, որպէս զի ոչ այսօր
և ոչ ուրիշ օր մեզաց մէջ իյ-
նամ, այլ սերտ միացեալ ըլլամ

ամենասուրբ կամայց որ քեզի
հետ, Յիսուս իմ գթած: Ի քեզ
կ' ուզեմ ապրիլ ու մեռնիլ: Ո՛հ,
մեր էր թէ հիմա ալ հաղորդ ըլ-
լայի ամենասուրբ խորհրդոցդ,
համբուրէի քերմեռանդութեամբ
սուրբ մարմինդ, զքեզ, և սուրբ
օրհնութեանդ արժանի ըլլայի,
դու կը պաղատիմ:

Որ օրհնես զայնոսիկ.

Հայր յաւիտենական, ընդունէ
այս սուրբ պատարագն 'ի նշան իմ
ծառայութեանս և հպատակու-
թեանս քու երկրպագելի աս-
տուածութեանդ, 'ի շնորհակա-
լութիւն անբաւ ողորմութեանցդ
և 'ի փոխարէն մեղացս: Ոգտէ
այս սուրբ պատարագը բոլոր հա-
ւատացելոց և քաւարանի խեղճ
հոգւոց: Ո՛վ Տէր, աճեցո՛ առ
իս շնորհքներդ պիտոյիցս համար

դիս մի թողուր 'ի ձեռաց: Կը խոս-
տանամ երկնից և երկրի առջև՝ որ
պատրաստ եմ աւելի կեանքս տալ՝
քան թէ զքեզ վշտացնել, միայն
դու միշտ հետս եղիր ու առաջ-
նորդէ ուղիդ այն ճամբան՝ որ առ-
քեզ կը հանէ: Աստուած իմ,
օգնեա ինձ:

ԱՂՕԹՔ

Խ Ո Ս Տ Ո Վ Ա Ն Ո Ւ Թ Ե Ա Ն

Ե Ի

ՀԱՂՈՐԴՈՒԹԵԱՆ

Պատրաստոքիւն խոստովանու-
թեալն.

Խոստովանանքէն առաջ զքեզ սրտանց
Աստուծոյ յանձնէ՝ օրպէս զի լոյս տայ
մեզքերդ ճանչնալու և անոնց ճանրու-
թիւնն բմբռնելու, և միանգամայն ցաւ
մը և առեկուլթիւն անոնց դէմ և հաստա-
տուն առաջագրուլթիւն ան ոչ ևս մեղան-
չելու, միջնորդ բռնելով սուրբ Աստու-
ծածինը, Պաշտպան հրեշտակը և պաշտ-
պան սուրբերը:

Հայր մեր. Ողջոյն. Փառք հօր.

Քննուլթիւն ընելու համար՝ նայէ Աս-
տուծոյ և Եկեղեցւոյ պատուիրաններն՝
որ ետեւը դրուած են քրիստոնէականին
մէջ, մտածէ վիճակիդ պարտքերը, ամ-
բաստանէ զքեզ ինչ որ մեղանչէր ես խոր-
հրդով, բանիւ, գործով և անհոգու-
թեամբ, ետքն ըսէ հետեւեալը:

Նախ քան զխոստովանոքիւն.

Ո՛վ Աստուած իմ, անհուն բա-
րի, ահա ոտքդ ինկած զքեզ մատ-
նոյն ու վշտացնողը, խոնարհա-
բար թողուլթիւն կ'ուզէ: Մի վաճըն
տեր զիս, Տէր. գիտեմ թէ խո-
նարհ սիրտ մը չես արհամարհէր.
« Զսիրտ սուրբ և զհոգի խոնարհ
Աստուած ոչ արհամարհէ »: Մը.
50: Ենորհակալ եմ որ ուշացու-
ցիր մահս ինչո՞ւն այսօր, ու չմե-
ռուցիր զիս մեղագս մէջ ու դժոխք
չխաւրեցիր, ինչպէս որ արժանի
էի: Կը յուսամ, Աստուած իմ,
որ ինչպէս դարձիս սպասեցիր,
այսպէս Յիսուսի արդեամբք թո-
ղուլթիւն կու տաս այս խոստովա-
նուլթեամբ բոլոր ըրած մեղացս՝
որոնցմով արժանի եղայ դը-
ժոխոց ու կորսնցնուցի արքայու-
թիւնը, որոնց վրայ կը ցաւիմ ու

կը զղջամ: Բայց դժոխոց արժանի
ըլլալն այնչափ դառն չէ ինձ՝ որ-
չափ զքեզ վշտացնելաւ. անբաւ
բարիք: Ես զքեզ կը սիրեմ, ի՞վ
դերազոյն բարի, և որովհետեւ
զքեզ կը սիրեմ, կը ցաւիմ. քեզի
դէմ գործած բոլոր նախատանացս
վրայ: Ես քեզի կանակ գարձուցի,
զքեզ նախատեցի, բարեկամու-
թիւնդ անարգեցի, և ուղեւորիս
զքեզ կորսնցուցի: Յիսուսի սի-
րոյն համար թողութիւն աուր
մեղացս, որոնց վրայ բոլոր սըր-
տանց կը զղջամ, կը գարշիմ ա-
նոնցմէ ու կը զգուսիմ, ոչ միայն
մահուչափնեքուն վրայ, այլ և նե-
րելիներուն. որովհետեւ անոնք
աւանախորժ են քեզ: Կ'առաջա-
դրեմ ասկէ ետքը շնորհքովդ մեյ-
մ'ալ կամաւորապէս զքեզ չվը-
տացնել: Այո, Աստուած իմ, ա-
ւելի յանձն կ'առնում մեռնիւքան
թէ մեղանչել:

Թէ որ այնպիսի մեղք մը խոստովաներ
ես՝ որուն մէջ աւելի կ'իյնաս, պէտք է
մասնաւոր առաջադրութիւն գնել ալ ան
մեղքին մէջ չիյնալու՝ առիթներէ զգու-
շանալով ու խոստովանա՛ւոր սորվեցու-
ցած միջոցներն ՚ի գործ գնելով. նաև քու
կողմանէդ թէ որ ուրիշ միջոց կրնաս գտա-
նել չմեղանչելու՝ նայէ որ զանց չընես:

Խոստովանութեան ետքը.

Սիրեցեալդ իմ Յիսուս, որչափ
պարտական եմ քեզ: Քու ա-
րեանդ արդեամբք յուսամոր բո-
լոր մեղացս թողութիւն առի: Մե-
ծապէս շնորհակալ եմ քեզմէ.
յուսամ'թէ օր մ'ալ երկինք կու
գամ միշտ և յաւիտեան ինձ ը-
րած ողորմութիւններդ օրհնելու:
Աստուած իմ, թէ որ ինչուան հի-
մա շատ անգամ զքեզ կորու-
սի, ալ ասկէ ետքը կորսնցնել
չեմ ուզեր: Այս օրուընէս իրաւ-
ցըն է կ'ուզեմ կեանքս փոխել: Ար-
գարեւ բոլոր սիրոյս արժանի ես.

էս ալ բոլոր սրտովս զքեզ կ'ուզեմ սիրել, ալ ասկէ ետքը չեմ ուզեր զիս բաժնուած տեսնել քեզմէ: Շատ անգամ այս խօսքս տուեր եմ քեզ, հիմա նորէն կը խոստանամ որ ասկէ վերջ աւելի կ'ուզեմ մեռնիլ՝ քան թէ զքեզ վշտացնել: Կը խոստանամ նաև մեղաց առիթներէն ալ փախչիլ որ մեղաց մէջ չիյնամ: Բայց ՚վ Յիսուս, գիտես դու իմ տկարութիւնս, տուր ինձ շնորհք որ ինչուան 'ի մահ հաւատարիմ մնամ քեզ: Ամենասուրբ կոյս Մարիամ, օգնես ինձ, բոլոր յոյսս քու վրադ է:

Պատրաստութիւն հաղորդուքեան.

Մեղքերէ ազատելու և Աստուծոյ սիրոյն մէջ առաջ երթալու համար՝ Հաղորդութենէ յարմարագոյն միջոց չկայ: Բայց ինչո՞ւ անթիւ մարգիկ այնչափ հաղորդուելէն ետքը նոյն պակասութեանց մէջ կը մնան: Ասան զի ինչ պատրաստութիւն որ պէտք է չեն տեսներ: Լաւ պատրաստուելու համար երկու բան պէտք է, առաջինն է՝ հանել սրտէն այն փափաքներն որ Աստուծոյ սիրոյն դէմ են, երկրորդն է՝ մեծ փափաք ունենալ զԱստուած սիրելու: Ինչպէս սուրբ Փրանկիսկոս Աւելղացին կ'ըսէ, թէ Սրբութիւն առնելուն առաջին փախճանը պիտի ըլլայ Աստուծոյ սիրոյն մէջ զարգանալ: Միայն զինքը սիրելնուս պէտք է ընդունինք զինքը սրտերնիս, ինչպէս ինքն ալ միայն զմեզ սիրելուն զինքը մեզի կը պարգևէ:

ՆԵՐՔՈՐԾՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ՀԱՂՈՐԴՈՒԹԵՆԷՆ ԱՌԱՋ

— —

ՆԵՐՔՈՐԾՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ՀԱՆԱՏՈՅ

Ո՛վ ամենասիրելի Փրկիչ իմ, գուշոր պէս զի այս ամենասուրբ Հաղորդութեամբ գաս միանաս ընդ իս քանի՛ քանի գԺուարին և խնայելունքէ պէտք եղաւ որ անցնիս: Պէտք եղաւ որ աստուածութենէդ իջնաս մարդ ըլլաս, անբաւուրութենէդ՝ ծառայ, Հօր Աստուծոյ ծոցէն՝ կուսի մը ծոց, երկընքէն՝ ախոռի մը մէջ, փառաց աթոռէդ՝ նախատանաց խաչի վրայ . և այսօր երկնային աթոռէդ պիտի գաս իմ սիրտս բնակիս: Ո՞ւր հասաւ քու ողորմութիւնդ:

Ահա, անձն իմ, քու սիրելի Յեսուսդ նոյն սիրով վառուած, որով խաչին վրայ սիրեց զքեզ՝ քեզի համար մեռնելով, հիմա ալ սրբութեան մէջ ծածկուած, ի՞նչ կ'ընէ, սիրելւոյ մը պէս, փոխարէն կ'ուզէ սիրուիլ. սրբութեան նշխարքին մէջէն կը գիտէ զքեզ, որ այսօր իւր աստուածային մարմինը պիտի ճաշակես, կը գիտէ թէ ի՞նչ կը մոռցես, ինչ կը սիրես, ինչ բանի կը փափաքիս, ի՞նչ կը փրկուես, և ինչ ընծաներ կը տանիս իրեն:

Հապա, անձն իմ, պատրաստուէ ընդունել Յիսուս, վառէ հաւատքըդ ու ըսէ. Ուրեմն, Փրկիչ իմ՝ սիրեցեալ, քանի մը վայրկենէն իմ սիրտս պիտի գաս: Ո՛վ Աստուած անյայտ և ծածկեալ անթիւ մարդիկներէ, ես կը հաւատամ քեզ, զքեզ ներկայ կը դաւանիմ այս ամենակեցոյց Սրբութեան մէջ. իբրեւ իմ Տէրս և Փրկ

կիչս՝ խորին խոնարհութեամբ քեզ
երկիր պագանեմ. և այս ճշմար-
տութեանս վրայ կեանքս ալ կու-
տամ: Ե՛կ ուրեմն հարստացուր
զիս շնորհքներովդ, և բոլորովին
ընդ քեզ միացուր: Ի՞նչ վստա-
հութիւն պէտք է ունենամ առ
քեզ. ասանկ սիրով սիրտս գա-
լուդ:

ՆԵՐԳՈՐԾՈՒԹԻՒՆ ՅՈՒՍՈՅ

Անձն իմ, բաց սիրտդ. Յիսուս
ամեն բարիք կրնայ ընել քեզ՝ որ
զքեզ շատ կը սիրեմ. ամեն բան կըր-
նաս յուսալ այս ախրովդ, որ ի
սիրոյ շարժեալ ու բոլորովին սէր
կտրած առ քեզ կու գայ: Այ՛,
սիրելիդ իմ Յիսուս, յոյս իմ, բո-
ւթութեանդ կ'ապաւինիմ, կը
յուսամ որ այս առաւօտ կը վառես
իմ աղքատ սիրտս քու սուրբ սի-
րոյդ ջերմ բոցով, կու տաս ինձ
ճշմարիտ փափաք՝ քեզ հաճոյ ըլ-

լալու, որպէս զի այս օրէն սկսեալ
ուրիշ բան չուզեմ, բայց եթէ ինչ
որ դու կ'ուզես:

ՆԵՐԳՈՐԾՈՒԹԻՒՆ ՍԻՐՈՅ

Ո՛վ Աստուած, Աստուած իմ,
միակ և ճշմարիտ սիրող հոգւոյս,
միայն ճշմարիտ բարութիւն, ալ
Ի՞նչ կրնայիր ընել ինձ սիրելի ըլ-
լալու համար: Ո՛վ Տէր իմ, ինձի
համար մեռնիլ միայն բաւական չի
սեպելով, սուրբ Հաղորդութեան
խորհուրդն ալ հաստատեցիր՝ որ
պէս զի ինձի պէս անմաքուր և ա-
պերախտ արարածոյ մը տաս բո-
լորովին զքեզ և մէկ սիրտ ըլլաս
ինձի հետ: Ասկէ զատ, կը հրաւի-
րես զիս զքեզ ընդունելու, և կը
փափաքես ալ որ ընդունիմ: Ո՛վ
սէր անհուն, սէր անըմբռնելի,
սէր յաւիտենական: Աստուած
բոլորովին ինքզինքն ինձ կ'ուզէ
տալ:

Անձն իմ, որ կը հաւատաս ասոր,
 Բնչ կ'ընես, Բնչ կ'ըսես: Ո՛վ Տէր
 անհուն սիրելի, դու միայն արժա-
 նի ես ամենայն սիրոյ. ամեն սըր-
 տովս զքեզ կը սիրեմ, ամեն բանէ
 վեր զքեզ կը սիրեմ, ինծմէ ալ՝
 կեանքէս ալ աւելի զքեզ կը սի-
 րեմ: Երանի՛ թէ տեսնէի որ ա-
 մենքն ալ զքեզ կը սիրեն: Երանի՛
 թէ ամեն սրտերու կարեկցի սիր-
 ցնել տալ զքեզ, որչափ որ ար-
 ժանի ես: Ես զքեզ կը սիրեմ, ո՛վ
 Աստուած իմ սիրեցեալ, և զքեզ
 սիրելու համար՝ իմ խեղճ սիրտս
 սերովբէից և քու սրտիդ հետ
 միացուցած, ո՛վ Յիսուս, անով խո-
 նարհաբար քեզ երկիր պագանեմ:
 Զքեզ կը սիրեմ, ո՛վ անհուն բա-
 րի, այն սիրով որով բոլոր երկնից
 հրեշտակք զքեզ կը սիրեն, ո-
 ռով կը սիրէ զքեզ քաղցր մայրդ
 Մարիամ, այն սիրով՝ որով դու
 ինքն Յիսուս զքեզ կը սիրես, և
 զքեզ միայն կը սիրեմ, որովհետեւ

արժանի ես: Եւէք սրտէս ամե-
 նայն երկրաւոր իղձք և ցանկու-
 թիւնք, որ Աստուծոյ համար չէք:
 Սրբուհի Մարիամ մայր սիրոյ,
 դու օգնէ ինծի որ սիրեմ զԱս-
 տուած՝ զոր դու այնչափ կը սի-
 րես և կը փափաքես ուրիշներէն
 ալ սիրուած տեսնել:

ՆՆՐԳՈՐԾՈՒԹԻՒՆ ԽՈՆԱՐՀՈՒԹԵԱՆ

Ուրեմն, անձն իմ, կ'երթաս ա-
 հա Յիսուսի ամենասուրբ մարմինը
 ճաշակելու: Արժանի՛ ես: Տէր իմ,
 ո՛վ եմես, և դու ո՛վ: Ես լաւ կը
 ճանչնամ ու կը դաւանիմ ո՛վ ըլ-
 լալդ, որ ինքզինքդ ինձ կը պար-
 գես: Դու ալ լաւ գիտես զիս, որ
 զքեզ ընդունելու կու գամ:

Ի՞նչպէս կարելի է ուրեմն, ո՛վ
 Փրկիչ իմ, որ դու անհուն մա-
 քրութիւն ըլլալովդ, փափաքես
 իմ սիրտս դալ բնակիլ, որ շատ
 անգամ քու թշնամիդ ընդունեի և

բիւրաւոր մեղքերով աղտեղեր է։
 Կը ճանչնամ, Տէր, բոլ անբաւ
 մեծութիւնդ և իմ խեղճութիւնս.
 ու կ'ամէնամ իսկ առջևդ երևե-
 լու։ Պատկառելէս մէկդի երթալս
 կու գայ քեզմէ. բայց թէ որքեզ
 մէ հեռանամ, կեանք իմ, ո՛ւր եր-
 թամ, որո՞ւ գիմեմ, ի՞նչ կ'ըլլայ
 ինձ։ Ո՛չ, ո՛չ երբեք հեռանալ
 կ'ուզեմ քեզմէ, մանաւանդ թէ
 միշտ աւելի մօտեհալ։ Դու գոհ
 կ'ըլլաս որ զքեզ ճաշակեմ, մա-
 նաւանդ թէ դու զիս կը հրաւի-
 րես։ Կու գամ ուրեմն, Փրկիչ իմ
 սիրեցեալ, կու գամ այս առաւօտ
 զքեզ ընդունելու խոնարհեալ,
 ցաւած և տագնապեալ ըրած մե-
 ղացս համար, բայց լի յուսով՝
 վրաս ունեցած գթոյդ և սիրոյդ
 համար։

ՆԵՐԳՈՐԾՈՒԹԻՒՆ ԶԼՁՄԱՆ

Ո՛րչափ կը ցաւիմ, ով Տէր հոգ-
 ւոյ իմոյ, որ անցեալ կենացս մէջ
 զքեզ չեմ սիրած. և փոխանակ ըզ-
 քեզ սիրելու, իմ փափաքներս լե-
 ցնելու համար՝ բոլ անբաւ ողոր-
 մութեանդ դէմ անիրաւեր եմ,
 շատ անգամ զքեզ դառնացուցեր
 եմ, քեզմէ երես դարձուցեր, բու-
 շնորհքդ և բարեկամութիւնդ ար-
 համարհեր եմ. վերջապէս, ով
 Տէր, ես խեղճ ողորմելիս զքեզ
 ոչնչութեան հետ փոխեր եմ։ Կը
 ցաւիմ կը զղջամ, Տէր, յամենայն
 սրտէ։ Ամեն գէշութեանէ աւելի
 քեզի դէմ ըրած անիրաւութիւն-
 ներս կ'ատեմ, թէ ծանր և թէ
 թեթեւ. որովհետեւ անոնցմով ըզ-
 քեզ ամենաբարիդ վշտացուցեր
 եմ։ Կը յուսամ որ արդէն իսկ
 թողութիւն տուած ես ինձ, բայց
 թէ որ դեռ չես ներած, հիմա նե-

րէ, ո՛վ Յիսուս, քանի որ դեռ ըզ-
քեզ չեմ ընդունած. անդին ա-
րեամբդ լուս հոգիս, ուր որ քեզ
ատենէն գալ բնակիլ կ'ուզես:

Ի Ղ 2

Հապա, անձն իմ, հասեր է այն
երջանիկ վայրկեանն, որ Յիսուս
գայ ու աղքատ սրտիդ մէջ բնակի:
Ահա երկնից թագաւորն, ահա
Փրկիչդ ու Աստուած առ քեզ կու
գայ: Պատրաստուէ սիրով զինքն
ընդունելու. փափաքով մը զուր-
ցէ իրեն. Եկ, Յիսուս իմ, եկ 'ի
հոգի իմ որ քեզ կը փափաքի:
Դեռ դու զքեզ ինծի չի պար-
գեւած, էս կ'ուզեմ ու կ'ընծայեմ
քեզ իմ ողորմելի սիրաս, ընդու-
նէ ու փութա եկուր ժառանգէ
դայն:

Եկուր շուտով, Աստուած իմ,
ա՛լ մի ուշանար, միակ և անվախ
ճան տրքայութիւն իմ և ամենայն

ինչ, այն սիրով զքեզ ընդունիլ կը
փափաքիմ, որով ընդուներ են ըզ-
քեզ ամենասուրբ հոգիներն ու ըզ-
քեզ շատ սիրողներն, որով ըն-
դուներ է զքեզ սուրբ Աստուա-
ծածին: Իրենց հետ էս ալ հաղոր-
դակից կ'ըլլամ:

Ամենասուրբ Կոյս և մայր իմ
Մարիամ, ահա կը մերձենամ քու
որդիդ ընդունելու. քու սիրտդ և
սէրդ ունենալ կ'ուզէի, որով դու
կը հաղորդէիր. տուր ինձ այս
առաւօտ Յիսուսդ, ինչպէս որ հո-
վիւներուն և սուրբ մոգերուն տը-
ւիր: Քու ամենամաքուր ձեռքէդ
կը սպասեմ զինքն ընդունիլ: Ըսէ
իրեն, որ էս քու ծառայդ եմ և քե-
զի ջերմեռանդ, որով աւելի քաղ-
ցոր աչքով նայի վրաս և աւելի սի-
րով ընդգրկէ:

— —

Հաղորդուելեն ետքը .

Հաղորդուելէն ետքի ատենը, շնորհաց գանձեր վաստրկելու անգին ատեն է. որովհետեւ ան ատենուան եղած աղօթքներն, հոգին Յիսուսի հետ միացեալ լլալով, ուրիշ ատենի եղածներէն աւելի արժանաւորութիւն և զօրութիւն ունին։ Ան ատեն Աստուած հոգւոյն մէջ, իբրեւ ողորմութեան գահոյից վրայ բազմեալ է և կ'ըսէ. Որդեակ, ուզէ ինձմէ ինչ որ կ'ուզես. անոր համար ես բու սիրտդ եկեր եմ, որ քեզի բարիք ընեմ։ Ո՛հ, ինչ առանձնաշնորհութիւններ չեն ընդունիր անոնք՝ որ հաղորդուելէն ետեւ երկայն բարակ Յիսուսի հետ կը խօսակցին։ Հայրն Աստուած Հաղորդուելէն ետեւ միշտ երկու ժամ աղօթքով կ'անցնէր։ Ս. Լուիճի Կոնճակա երեք օր շնորհակալութեամբ կ'անցնէր Ետեւի ներգործութիւններն ընէ ուրեմն հաղորդուողն, և ջանայ բոլոր օրը ըզձով և աղօթքով միացեալ լլալ Յիսուսի հետ, զոր առաւօտն ընդունեցաւ։

ՀԱՆՈՐԴՈՒԵԼԷՆ ԵՏԵԻ

ՆԵՐԳՈՐԾՈՒԹԻՒՆ ՀԱՆԱՏՈՅ

Ահա Աստուածս ինձի այցելուութեան եկաւ, ահա Փրկիչս եկաւ սիրտս բնակեցաւ. ահա ՚ի ներքս յիս է Յիսուս։ Եկեր է ընդ իս միանալու, անանկ որ Յիսուս իմն է և ես իրեն։

Ո՛վ անհուն բարի, անհուն ողորմութիւն, անհուն սէր։ Աստուած եկեր է ինձ հետ միանալու և ինքզինքը բոլորովին ինձ տալու։ Անձն իմ, հիմա որ ասանկ միացեր ես Յիսուսի հետ, ի՞նչ կ'ընես, բան մը չեմ ըսեր։ Չեմ խօսիր Աստուծոյդ հետ, որ քեզի հետ է։ Հապա նորոգէ հաւատքդ, մտածէ

որ հրեշտակք չորս կողմից առած
երկրպագութիւն կ'ընեն իրենց
Աստուծոյն, որ քու սիրտդ է:
Մէկդի ըրէ ամեն մտածմունք, և
բոլոր ըզձովդ ու սրտով Աստու-
ծոյ հետ միացեալ, ըսէ առ նա:

ՆԵՐԳՈՐԾՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴՈՒՆՆԵԼՈՒ
ԹՆԱՆ

Ո՛վ Յիսուս, սէր իմ, անհուն
բարիս և ամենայն ինչ, ողջամբ ե-
կար իմ աղքատ սիրտս: Ո՛վ Տէր
իմ, ինչուան ո՛ւր հասար: Իմ սիր-
տըս եկար՝ որ ծնած մարդդ աւելի
գէշ է, կրքերով, անձնասիրու-
թեամբ և անկարգ ախորժակնե-
րով լեցուն: Ի՞նչպէս եկար ուրեմն
յիս բնակելու: Կ'ուզեմ սրբոյն
Պետրոսի հետ ըսել. Ի բաց գնա
յինէն, զի այր մեղաւոր եմ ես:
Հեռացիր ինծմէ, Տէր, որ անար-
ժան եմ զԱստուած զանհուն բա-
րիդ յիս ընդունելու: Այն մա-

քուր սրտերուն մէջ գնա բնակէ,
որ ամենայն սրտանց քեզ կը ծա-
ռայեն: Բայց չէ, Փրկիչ իմ, ի՞նչ
կ'ըսեմ. մի հեռանար ինծմէ, վասն
զի թէ որ հեռանալու ըլլամ՝ ես
կորսուած եմ. կը գրկեմ զքեզ՝
կեանք իմ, քեզ կը պլլուիմ: Ի՞նչ
խենթութիւն ու ապերախտու-
թիւն էր ըրածս, որ քեզմէ բաժ-
նուեցայ, զքեզ վնասեցի զարարա-
ծըս սիրելու համար: Ա՛լ չեմ ուզեր
քեզմէ բաժնուիլ, գանձդ իմ, կ'ու-
զեմ ընդ քեզ միացեալ միշտ ապրիլ
ու մեռնիլ:

Սուրբ Աստուածածին, սերով
բէք և ամենայն հոգիք՝ որ սուրբ
սիրով զԱստուած կը սիրէք, տալա-
ւորեցէք յիս ձեր իղձերը, որպէս
զի ես ալ միշտ աղէկ ըլլամ սիրելի
տիրոջս հետ:

ՆԵՐԳՈՐԾՈՒԹԻՒՆ ԳՈՆՈՒԹԵԱՆ

Ամենաբարի Տէր իմ, շնորհա-
կալ եմ այս առաւօտ ինձ ըրած
շնորհքիդ՝ որ եկար ու սիրտս բնա-
կեցար. բայց այս ըրած մեծ շնորհ-
քիդ համար, քեզ արժանի շնոր-
հակալութիւն կ'ուղէի մատուցա-
նել. այլ, ո՛վ Տէր, ի՛նչ արժանի
շնորհակալութիւն կրնամ մատու-
ցանել խեղճ ողորմելիս:

Կրտէ Հայրն Սէնեթրի. Հաղոր-
դուողին պատշաճադոյն իղձն է
վախը՝ երբ կը մտածէ ու կ'ըսէ.
Աստուած առ իս է. Աստուած
բովս: Կ'ըսէր Դաւիթ. Ձի՛նչ տաց
արիւտուր Տեառն ընդ ամենայնի
զոր և եա ինձ: Բայց ես ի՛նչ տամ
քեզ, Յիսուս իմ, որ յետ այնչափ
բարիքներդ ինձ պարգևեալու, այս
առաւօտ ինքզինքդ ալ պարգևե-
ցիր: Օրհնէ ապա, անձն իմ, ու

դոհայիր որչափ որ կրնաս Աս-
տուծմէդ: Եւ դու մայր իմ Մա-
րիամ, պաշտպան սուրբերս, Հրեշ-
տակդ իմ պահապան, ամենայն հո-
գիք՝ որ Աստուծոյ սիրովն էք բոր-
բոքեալ, եկէք, մտիկ ըրէք ինչ որ
ըրաւ ինձ Աստուածս:

Եկէք օրհնեցէք ու դոհայէք
Աստուծմէս՝ ինձ ըրած ամենա-
մեծ շնորհաց համար, և սքան-
չացած փառաւորեցէք զինքը:

ՆԵՐԳՈՐԾՈՒԹԻՒՆ ԸՆԾԱՅՄԱՆ

Սիրելիս իմ ինձ և ես նուս.

Եթէ Թագաւոր մը խեղճ հո-
վուի մը հիււրն երթայ անոր այցե-
լութեան, ի՛նչ կրնայ հովիւն.
ընծայել անոր բայց եթէ բոլոր բո-
վանդակ իւր հօտը: Ապա, ո՛վ երկ-
նաւոր Թագաւորդ իմ Յիսուս, ո-
րովհետև հոգւոյս խեղճ տանն այ-

յեւթութեան եկար, քեզ կ'ընծայեմ՝
 ու կը պարգևեմ հոգւոյս տունն ու
 զիս բոլոր բովանդակ, հանդերձ
 ազատութեամբս ու կամօքս: Սի-
 րեւին իմ ինձ և ես նմա: Դու զքեզ
 բովանդակ ինձ տուիր, ես ալ զիս
 բովանդակ քեզ կու տամ: Չեմ
 ուզեր, Փրկիչ իմ, ալ ես իմն ըլ-
 լալ. այս օրէս քուկդ կ'ուզեմ ըլ-
 լալ և բովանդակ քուկդ: Եւ ի՞նչ
 աւելի ախորժ կրնայ ըլլալ, կ'ըսէր
 Ս. Պետրոս Աւանդաբացին, քան
 ախորժեւի ըլլալ քեզ՝ Աստուած
 իմ ամենասիրելի, փափաքելի և
 ամենաբարե: Բոլոր կարողութիւն-
 ներս քեզ կը պարգևեմ, և կ'ու-
 զեմ որ ամենքն ալ քուկդ ըլլան:
 Կ'ուզեմ որ յիշողութիւնս ուրիշ
 բանի չծառայէ, բայց եթէ քու
 բարերարութիւններդ և սէրդ յի-
 շեւո: Միտքս ուրիշ բանի չծա-
 ռայէ, բայց զքեզ միայն մտածե-
 լու, որ միշտ իմ բարիքս կը մտա-
 ծես: Եւ կամքս զքեզ սիրելու ծա-

ռայէ միայն, Աստուած իմ, ամե-
 նայն ինչ իմ. և այն ուզէ միայն՝
 զոր դու կ'ուզես:

Քեզ կը նուիրեմ ուրեմն և քեզ
 կը պատարագեմ, իմ ամենաքաղցր
 Փրկիչ իմ, այս առաւօտ ինչ որ ու-
 նիմ, և ինչ որ եմ, զգացմունքներս,
 մտածութիւններս, իղձերս, փա-
 փաքներս, ախորժներս, հակամի-
 տութիւններս, ազատութիւնս,
 վերջապէս քու ձեռքդ կ'աւան-
 դեմ բոլոր մարմինս ու հոգիս:

Ընդունէ, իմ անհուն Տէր, այն
 զոհն՝ որ քեզի կը մատուցանէ աշ-
 խարհիս վրայ եղած ամենէն ապե-
 րաստ մեղաւորն, բայց հիմա բո-
 վանդակ զինքը քեզ կ'ընծայէ ու
 կը նուիրէ: Ի՞նչ որ կ'ուզես ըրէ
 ինձ, իմ Տէր, ու կարգաւորէ վը-
 րաս ինչպէս որ կ'ուզես:

Ե՛կ, իմ հօւր ծախիչ, իմ սէր
 երկնային, և այրէ յիս ինչ որ իմն
 է և քու ամենամաքուր աչքերուդ
 անախորժ է, որպէս զի այս օրէս

սկսեալ էս միշտ քուէդ ըլլամ, և
ապրիմմիայն կատարելու համար,
ոչ միայն պատուէրներդ, այլ և
փափաքներդ և ինչ որ քեզ ա-
խորժելի է. Ամէն:

Ո՛վ ամենասրբունի Մարիամ,
մատոճեռքերովդ առ ամենասուրբ
ԵրրորդուԹիւնն այս իմնուէրս,
և ընդունելի ըրէ, և մինչև ի մահ
հաւատարիմ մնալու շնորհքը
պարգևէ ինձ. Ամէն:

ՆԵՐԳՈՐԾՈՒԹԻՒՆ ԽՆԴՐՈՒԱԾԱՅ

Մնձն իմ, արդ կրնաս ընդունիլ
ամենայն շնորհք զոր կը խնդրես:
Զե՞ս տեսնար երկնաւոր Հայրդ որ
քաղցրահայեաց քեզ կը նայի,
քու առ նա սէրդ տեսնելով: Հե-
ռացո՞ բոլոր ուրիշ մտածու-
Թիւնքդ վառէ հաւատքդ, ըն-
դարձակէ սիրտդ. և խնդրէ ինչ
որ կ'ուզես:

Զե՞ս լսեր Յիսուսիդ որ կ'ըսէ.
Զի՞նչ կամիս զի արարից քեզ:
Հոգի՛, ըսէ ինչ կ'ուզես ինձմէ:
Զքեզ հարստացնելու և գոհ ը-
նելու համար միայն եկեր եմ. խըն-
դրէ համարձակ, և ինչ որ կ'ուզես
կ'ընդունիս:

Ո՛վ ամենաքաղցր Փրկիչ իմ, ո-
րովհետեւ եկար յիս՝ ինձ շնորհք
պարգևելու համար, և կը փափա-
քիս որ ես քեզմէ խնդրեմ, ես եր-
կրաւոր բարիք չեմ փնտռեր, ոչ
հարստութիւն, ոչ պատիւ, ոչ
զուարճութիւն, տուր ինձ, կ'աղա-
չեմ, մեծ ցաւ մը՝ զքեզ այնչափ
վշտացնելուս: Մեծ լոյս մը պար-
գևէ, որ ճանչցնէ ինձ աշխարհիս
ունայնուԹիւնը, և քու սիրելի ըլ-
լալուդ արժանաւորութիւնը: Փո-
խէ սիրտս, և զատէ ամեն երկրա-
ւոր իղձերէ, և քու կամայդ բո-
լորովին նման սիրտ մը տուր ինձ,
որ ուրիշ բան չփնտռեմ բայց ըզ-
քեզ հաճեցնել. ուրիշ բանի չփա-

փաթիւմ, բայց եթէ քու սուրբ սիրոյդ:

Թէպէտ ես արժանի չեմ այս բանիս, ու Յիսուս իմ, բայց դու արժանի ես, որովհետեւ սիրտս օթեալ նեղու եկեր ես. կը խնդրեմ զասոնք քեզմէ քու և ամենասուրբ մօրդ արդեանց և առ երկնաւոր Հայրդ ունեցած սիրոյդ համար:

Հոս քիչ մը կեցիր մասնաւոր խնդիրքներդ ընելու Յիսուսէն՝ թէ քեզի և թէ ընկերացդ համար, չմոռնաս նաեւ մեղաւորներն ու քաւարանի հոգիները և այս գրքոյկս շինողք:

Հայր երկնաւոր, Յիսուս Քրիստոս միածին որդիդ խոստացաւ մեզ, թէ ինչ որ իւր անուամբ խորնդրենք քեզմէ կը պարգևես: «Ամէն ամէն ասեմ, զի եթէ խնդրեցէք ինչ՝ Նօրէ յանուն իմ, տացէ ձեզ»: Այս ուրեմն որդւոյդ սիրոյն համար՝ որ սիրտս ընդունեի եմ, լսէ ինձ և տուր խնդրուածքներս:

ԱՂՕ Թ Ք

Առաջի խաչերոշքեան.

Լիակատար ներողութիւն ունի ով որ խաչելութեան պատկերի մ'առջև զըջջացեալ սրտով Հաղորդութենէ ետքը զուրցէ:

Ահաւասիկ, ով սիրելի իմ բարի Յիսուս, ես քու ամենասուրբներկայութանդ առջև ի յնալով, մեծաւ ջերմեւանդութեամբ կը խորնդրեմ՝ որ սրտիս մէջ տպաւորես հաւատք, յոյս, սէր, ու ցաւ՝ իմ մեղացս համար, և առաջադրութիւն որ ասկէ ետքը ոչ երբէք քեզի դէմ մեղանչեմ: Որովհետեւ ես ամէն սիրով ու սաստիկ ցաւակցելով, մտածելու հետ կ'ըլլամ քու հինգ վերքերդ, սկսելով անկէ, որ կ'ընէ քեզի համար, ով Յիսուս, սուրբ մարգարէն Դաւ-

ւիթ. «Մակեցին զձեռս իմ և զոտս
 իմ, թուեցին զամենայն ոսկերս
 իմ») :

Հայր մեր . Ողջոյն քեզ . Փառք հօր մը
 զուրցէ եկեղեցւոյ պիտոյից համար :

ԱՅՅԵԼՈՒԹԻՒՆ

Առ ամեկաստորը Հաղորդորիւնն .

Ա. Ղ. Օ. Թ. Բ.

Տէր իմ Յիսուս Քրիստոս , մարդ-
 կանց վրայ ունեցած մեծ սիրոյդ
 համար , գիշեր , ցորեկ այս սուրբ
 Հաղորդութեան մէջն ես լի գլխով
 և սիրով . ու կը սպասես , կը կան-
 չես և կ'ընդունիս զանոնք՝ որ քեզ
 այցելութեան կուգան . կը հաւա-
 տամ՝ որ ներկայ ես խորանին վը-
 րայի Հաղորդութեան մէջ . ես՝ որ
 բոլորովին ոչնչութիւն եմ , քեզ
 երկիր պաղանեմ , և չնորհակալ
 կ'ըլլամ այնչափ ըրած բարեացդ
 մասնաւորապէս այս Հաղորդու-
 թեամբ զքեզ ինձ պարգեւելով ,

Աստուածածին մայրդ ինձ փառաբան տալուդ, և զիս այս եկեղեցին քեզ այցելութեան կանչելուդ: Առջեռնեմ այսօր քու ամենասիրելի սիրտդ, երեք վախճանաւ: Մէյմը՝ ՚ի շնորհակալութիւն այս մեծ շնորհաց. երկրորդ՝ ՚ի փոխարէն այն ամեն անարգանաց՝ որ սուրբ Հաղորդութեան պատճառաւ ընդունեի ես անհաւատներէ, հերձուածողներէ և գէշ քրիստոնեաներէ, և երրորդ՝ կ'ուզեմ այս այցելութեամբս երկրպագել քեզ աշխարհիս ամեն կողմն, ուր որ քիչ պատիւ կուտան Սրբութեան և առանց այցելութեան կը ձգեն: Յիսուս իմ, ամեն սրտովս զքեզ կը սիրեմ, կը ցաւիմ որ անցեալ կենացս մէջ շատ անգամքու անհուն բարութեանդ դէմ դործեի եմ. կը խոստանամ շնորհքովդ ալ ասկէ վերջ զքեզ չվշտացնել. և հիմա խեղճութեամբս հանգերձ զիս բոլորովին

քեզ կը մատուցանեմ, քեզ կը պարգևեմ և կը հրաժարիմ բովանդակ կամքէս, իղձերէս, փափաքներէս և ամեն բաներէս: Այսօրէս՝ զիս ալ, ունեցածներս ալ ինչ որ կ'ուզես ըրէ: Զքեզ միայն կը փնտռեմ, քու սոբբ սէրդ, յետին յարատեւութիւն, և կամացդ անթերի կատարումն միայն կ'ուզեմ: Քեզ կը յանձնեմ՝ քաւարանի հոգեքը և մասնաւորապէս ամենասուրբ Հաղորդութեան և սուրբ Աստուածածնայ շերմեաւորները: Քեզ կը յանձնեմ բոլոր խեղճ՝ մեղաւորները: Եւ ՚ի վերէն, Փրկիչ իմ՝ սիրելի, բոլոր իղձերս քու ամենասիրով լցեալ սրտիդ ըղձից հետ միացնելով՝ կ'ընծայեմ քու յաւիտենական շօրդ, և քու անուամբդ կը խնդրեմ, որ քու սիրոյդ համար ընդունի և հաճի ընդ նոսա:

Հոս ետեի դրած հոգեւորական Հաղորդութեան ներգործութիւնը ըրէ:

ՆԵՐՔՈՐԾՈՒԹԻՒՆ

ՀՈԳԵՆՈՐԱԿԱՆ ՀԱՂՈՐԴՈՒԹԵԱՆ

Շատ օգտակար է ո՛վ որ հաւատով,
խոնարհութեամբ ու սիրով ստէպ
կ'ընէ:

Կը հաւատամ քեզ, Փրկիչ իմ,
ամենասուրբ Հաղորդութեան մէջ.
Կը սիրեմ՝ քեզ և կը ցանկամ ընդ-
ունել զքեզ խեղճ սրտիս մէջ: Եկ
զղջացեալ ու խոնարհ սրտիս մէջ: ...
Իբրեւ արդէն իսկ եկած, քեզ կը
պըլլուիմ և զիս բոլորանուէր քեզ
կը մատուցանեմ. ա՛ւր ինձ քու
սէրդ և յարատեւութիւն և ինձ
մէ մի բաժնուիր: Զիս ալ մի թո-
ղուր որ բաժնուիմ քեզմէ:

Ն Ո Ւ Է Ր

Սրտին Յիսուսի պատկերի մը
առջև ընկեալ:

Ես Ս. Ս. քեզի երախտագէտ
ըլլալու և առաջին անհաւատար-
մութիւններս քաւելու համար,
քեզ կը մատուցանեմ սիրտս, և
զիս բովանդակ քեզ կը նուիրեմ,
Յիսուսդ իմ ամենասիրելի, և քու
շնորհքովդ կ'առաջագրեմ՝ ալ չմե-
ղանչել:

Ներողութիւն մէկ անգամ ըսողին, և
լիակատար՝ ամիս մը ըսողին, խոստովա-
նելով և հաղորդելով:

ԱՅՑՅԵԼՈՒԹԻՒՆ

ԱՌ ՍՈՒՐԲ ԱՍՏՈՒԱԾԱԾԻՆ

—

ՇԱՐՂԱԹԱԿԱՆ ԱՂՕԹՔ

(Այս աղօթքները իւրաքանչիւր օր ըսողին 500 օրուան ներողութիւն՝ իսկ ամիս մը ըսողին լիակատար ներողութիւն):

ԿԻՒՐԱԿԻ

Աղօրքք սաւ սուրբ Աստուածս ինձ
մեղաց քողորշիւն գտնեղոշ հաւնար.

Ահա առաջիկ, մայր Աստուծոյ,
մէկ խեղճ՝ մեղաւոր մ' ոտքդ ինձ
կած՝ առքեղ կը դիմէ, առքեղ կ'ա
պաւնիւի, ես չեմ արժանի որ վրաս
նայիս, բայց գիտեմ որ դու տես

նեղով որդիդ որ մեռաւ զմեղաւորս
փրկելու համար՝ խիստ կ'ուզես
օգնել անոնց: Ո՛վ մայր ողոր
մութեան, նայէ մէյմը իմ խեղ
ճութեանս վրայ ողորմէ ինձ:
Ես կը լսեմ որ ամենն աւքեղի հա
մար կ'ըսեն Ապաստան մեղաւո
րաց, Յոյս յուսահատելոց, Օգ
նական անկեղոց, անանկ է նէ դու
ես, դու ես իմ ապաստանս, իմ
յոյսս, իմ օգնութիւնս. պէտք է
որ դու քու բարեխօսութեամբդ
զիս փրկես. հասիր ինձ Յիսուսի
սիրոյն համար. առւր ձեռքդ մէկ
խեղճ ընկածի մը, որ քեզ է յանձ
նուած: Եւ գիտեմ որ քեզ միսի
թարուածիւն է մեղաւորի մ' օգնել
երբոր կրնաս. էթէ անանկ է հիմա
որ կրնաս՝ օգնէ ինձ. ես իմ մե
ղքս կորսնցողոցի աստուածա
յին շնորհքը ու իմ հոգիս. հիմա
ես զիս քու ձեռքդ կը յանձնեմ.
ըսէ ինչ ընեմ որ նորէն Աստուծոյ
շնորհաց մէջ ըլլամ, շուտ մը կ'ու

զեմայն բանն ընել: Տէրն իմ զիս
քեզ կը խրկէ որ ինձ օգնու-
թեան հասնիս. կ'ուզէ որ ես քու
գթութեանդ ապաւինիմ. որպէս
զի չէ թէ միայն քու որդւոյդ ար-
գիւնքն՝ այլ նաև քու բարեխօ-
սութիւնդ իմ փրկութեանս օգ-
նական ըլլայ: Անանկ է նէ ես
առքեզ կը գիմեմ. դու ինծի համար
աղաչէ Յիսուսի. Ճանչցուր այն
բարիքն որ առ քեզ ապաւինողաց
կ'ընես: Ասանկ կը յուսամ, ա-
սանկ ըլլայ:

Երեք Ողջոյն քեզ Մարիամ բաւ այն
հայհոյաբնեւրուն տեղ որ իրեն դեմ
կ'ընեն:

—

ԵՐԿՈՒՇԱԲԱԹԻ

Աղօրք առ ամենատոշքը Կոյսն
գտոշքը յարատևոշքիւն ըն-
դունելոշ հաւնար.

Ո՛վ երկնաւոր Թագուհի, ես որ
ատեն մը գերի եղած էի սատա-
նայի, հիմա քեզ ծառայ կ'ըլլամ
մշտնջենաւոր. կը նուիրեմ զիս
քեզ պատուելու, քեզ ծառայե-
լու բոլոր կենացս մէջ. ընդունէ
զիս ու մի մերժեք, ինչպէս որ ար-
ժանի եմ: Ո՛վ մայր իմ, բոլոր
յոյսս քու վրագ եմ դրած: Կ'օր-
հնեմ շնորհակալ կ'ըլլամ Աստու-
ծոյ՝ որ իրեն ողորմութեամբ կը
շնորհէ ինձ առ քեզ ապաւինիլ: Ի-
րաւ է որ անցած ատենները մե-
ղաց մէջ ընկայ չարաչար, բայց
կը յուսամ որ անոնց թողու-
թիւնն առի Յիսուսի Քրիստոսի

արդեամբք ու բու բարեխօսու
թեամբք, բայց այս հերքէ չէ,
մայր սուրբ, մէկ մոմսուք մը զիս
կը տանջէ, երբ կը մտածեմ որ՝
կրնամ նորէն իյնալ, աստուածա-
յին շնորհքը կորսնցնել. վտանգ-
ները չեն պակսիր, թշնամիք չեն
քնանար, նոր նոր փորձութիւնք
վրաս կ'ելլան: Ո՛վ տիրուհի, դու
ապա պաշտպանէ զիս. դժոխային
յարձակմանց դէմ օգնէ ինձ. մի
թողուր որ նորէն կորսնցնեմ
հոգիս, արքայութիւնն ու զԱս-
տուած: Այս շնորհքս քեզմէ կը
խնդրեմ, ՚վ սուրբ կոյս Մարիամ,
այս կ'աղաչեմ, ասոր համար դու
բարեխօս եղիր ինչպէս որ կը յու-
սամ. Ամէն:

Երեք Ողջոյն Գեղ Ըսէ, Ինչպէս որ վերն
ըմբ:

ԵՐԵՔՇԱԲԱԹԻ

Աորք առ ամենատորք կոյսն
Մարիամ, բարի մահ ոչնենարու
համար.

Ո՛վ ամենասուրբ կոյս Մարիամ,
Ընչ պիտի ըլլայ իմ մահս. ես միտ-
քքս բերելով իմ մեղքերս, միտքս
բերելով մեռնելու վայրկեանս և
իմ յաւիտենական փրկութիւնս
կամ դատապարտութիւնս, կը դո-
ղամ կը սարսափիմ. իմ յոյսս
դրեր եմ միայն Յիսուսի արեան
և քու բարեխօսութեանդ վրայ,
նո՛վ մայր քաղցրագութ, մխիթա-
րիչ վշտացեւոյ, զիս երեսէ մի՛
ձգեր այն առնէն. մի՛ թողուր զիս
առանց մխիթարելու այն սոսկալի
նեղութեանս առնէն: Թի՛ որ հի-
մա ասանկ կը տանջէ զիս խղճմը-
տանքս, միտքս բերելով ըրած մեղ-

քերս, որոց համար ԹողուԹիւն
գտեր եմարդեօք չեմ գիտեր, նո-
րէն ի յնալու վտանգն, աստուա-
ծային արգարուԹեան խստու-
Թիւնն, ինչ պիտի ըլլայ ինձ այն
ատեն: Ո՛վ տիրուհի, մահա վրայ
չի հասած տուր ինձ շնորհք սաս-
տիկ ցաւելու գործած մեղացս
համար. զիս իրաւցնէ շտկելու,
մնացած կենացս մէջ հաւատա-
րիմ մնալու Աստուծոյ: Իսկ երբ
մեռնելուս ատենն հասնի, ո՛վ
յոյսդ իմ սրբուհի Մարիամ, օգ-
նական եղիր ինձ այն սաստիկ նե-
ղուԹեանս ատեն՝ որուն մէջ պիտի
գտնուիմ. սիրտ տուր ինձ որ
չյուսահատիմ մեղքերս տեսնելով՝
որոնք սատանան աչքիս առջեւ պիտի
դնէ: Տ՛ւր որ այն ատեն շատ հեղ
կարենամ քու անունդ կարդալ,
որպէս զի քու քաղցր անունդ
բերանս առնելով և քու որդւոյդ
ամենասուրբ անունն Յիսուսի՝
անանկ հոգիս աւանդեմ: Քու

այնչափ ջերմեռանդներուդ այս
շնորհքն ըրեր ես. ես ալ կը փա-
փաքիմ ու կը յուսամ որ կ'առ-
նում. Ամէն:

Երեբ Ողջոյն:

ՉՈՐԵՔՇԱԲԱԹԻ

Ա. Ղ. Օ. Թ. Բ.

Առ ամենասուրբ կոյսն Մարիամ,
դժոխքէ ազատելու հարար.

Ո՛վ մայր Աստուծոյ ամենա-
սուրբ կոյս Մարիամ, շնորհակալ
եմ որ այնչափ անգամ զիս դժոխ-
քէ ազատեցիր, որչափ անգամ որ
ես իմ մեղքերովս անոր արժանի
եղայ: Կարելի է որ առաջին մեղք
ընելուս դատապարտուԹեան վը-
ճիւս կտրուած կ'ըլլար ու ես
խեղճ ողորմելիս այն բանտին մէջ

Հիմա դատապարտուած կ'ըլլայի,
 Թէ որ դու գլխով թեամբդ օգնու-
 թեան ՀՀասնէիր ինձ: Առանց իմ
 աղաչանացս, այլ միայն քու ողոր-
 մութեամբդ բռնեցիր աստուա-
 ծային արդարութիւնը. ետքն ալ
 իմ խստասրտութիւնս կոտրելով՝
 սիրտս շարժեցիր առ. քեզ ապաւի-
 նելու: Արդեօք քանի՞ քանի ուրիշ
 մեղաց մէջ ալ պիտի իյնայի Թէ
 որ դու, մայր սիրելի, չպահէիր
 զիս շնորհօ որ ինձ համար առիր.
 բայց, ո՞վ թաղուհի երկնաւոր,
 բոլորովին զիս դժոխքէն ազատէ.
 Ի՞նչ օգուտ կ'ընէ քու գլխով թիւնդ
 ու օգնութիւնդ որ ինձ ըրիր, երբ
 ես զիս կորսնցնեմ: Ատեն մը Թէ
 որ ես զքեզ չսիրեցի՝ Հիմա յետ Աս-
 տուծոյ ամեն բանէն վեր զքեզ կը
 սիրեմ. ուրեմն Թող մի՛ տար որ ես
 քեզմէ ու Աստուծմէ բաժնուիմ,
 որքու միջնորդութեամբդ այնչափ
 ողորմութիւն ըրած է ինձ: Ո՞վ
 տիրուհի սիրելի, մի՛ Թողուր որ

դժոխոց մէջ իյնալովս՝ զքեզ միշտ
 ատող ու անիծող ըլլամ: Ի՞նչպէս
 կրնայ գիմանալ սիրտդ դատա-
 պարտած տեսնելով մէկ ծառայդ
 որ զքեզ կը սիրէ: Մայր սուրբ
 Մարիամ, ի՞նչ կ'ըսես ինձ հա-
 մար. արդեօք ես զիս պիտի կոր-
 սնցնեմ. իրաւցնէ կը կորսնցը-
 նեմ Թէ որ զքեզ Թողում. բայց
 ասկէց յետոյ որո՞ւն սրտէն կ'ան-
 ցնի զքեզ Թողուլ, ո՞վ կրնայ մնու-
 նալ այն սէրն որ ինձ ցուցիր:
 Չէ, ի՞վ որ հաւատարմութեամբ
 առ. քեզ կ'ապաստանի, առ. քեզ կը
 դիմէ՝ Հիկորսուիր: Ապա, ո՞վ մայր
 իմ սիրելի, զիս իմ ձեռքս մի՛
 Թողուր. եթէ Թողուս՝ ես զիս կը
 կորսնցնեմ. այլ տուր որ միշտ
 առ. քեզ դիմեմ. փրկէ զիս, ո՞վ յոյս
 իմ, փրկէ զիս ի դժոխոց, և ամե-
 նէն առաջ ի մեղաց՝ որ կրնայ զիս
 ի դժոխս դատապարտել:

Երեբ Ողջոյն:

ՀԻՆԳՇԱԲԱԹԻ

Ա Ղ Օ Թ Ք

Առ ստեղծարարս Կոյսն Մարիամ,
արքայոչքիւնն ստանալոչ համար.

Ո՛վ Թագուհի երկնից արքայու
Թեան, որ հրեշտակաց դասե-
րէն վեր կը նստիս, աւելի մօտիկ
Աստուծոյ, ես ողորմելի մեղաւորս
այս խեղճ աշխարհիս մէջ կեցած՝
քեզի ողջոյն կու տամ, զքեզ ա-
ղաչեմ. ինձ գարձուր միանգամ
քու գլխով Թեան աչուքներդ, ու
բոնք ուր նային շնորհք կը սփռեն
հոն. տես նայէ, քանի քանի
վտանգաց մէջ ընկած եմ եւ պի-
տի գտնուիմ. քանի որ ողջ եմ այս
աշխարհիս վրայ. անանկ վտանգ-
ներ, որ կրնամ կորսնցնել հոգիս

ալ, արքայու Թիւնն ալ, Աստուած
ալ. բոլոր յոյսս քու վրագ գրած
եմ, ի՛վ սիրուհի. ես զքեզ կը սի-
րեմ, կը հառաչեմ շուտով քովդ
գալու, զքեզ տեսնելու, զքեզ փա-
ռաւորելու արքայու Թեան մէջ:
Ե՞րբ պիտի ըլլայ այն օրը, մայր
սուրբ, Կոյս Մարիամ, որ ես զիս
փրկուած տեսնեմ ոտքիդ առջեւ
նստած. ե՞րբ պիտի համբուրեմ
այն ձեռքն որ այնչափ շնորհքներ
տուեր է ինձ: Իրաւ է մայր սուրբ,
որ ես իմ կենացս մէջ շատ ապե-
րախտ եղեր եմ. քեզի դէմ. բայց
Թէ որ արքայու Թիւն հասնիմ, հոն
զքեզ պիտի սիրեմ՝ ամեն վայրկեան
մինչեւ յաւիտեան, հոն հատուցու-
մ եմ, իմ ապերախտութեանս
տեղ՝ միշտ օրհնելով ու շնորհա-
կալ ըլլալով: Ես հիմա շնորհակալ
կ'ըլլամ Աստուծոյ՝ որ ինձ ասանկ
յոյս, համարձակութիւն կու տայ
Յիսուսի Քրիստոսի արեանն ու
քու հզօր բարեխօսութեանդ վրայ

ասանկ յոյս դրած ունէին քու
ճմարիտ ջերմեռանդներդ և ան-
ոնցմէ մէկն ալ չխաբուեցաւ, ա-
պա ուրեմն ես ալ պիտի չխաբուիմ:
Ո՛վ սուրբ կոյս Մարիամ, բարե-
խօս եղիր քու որդւոյդ Յիսուսի,
որ հաստատուն պահէ ու աւել-
ցընէ այս իմ յոյսս, ինչպէս որ ես
ալ կը խնդրեմ իրեն քաջածներուն
արդեանց համար. Ամէն:

Երեք Ողջն:

ՈՒՐԲԱԹ

Ա Ղ Օ Թ Ք

Որ սոնեւաստոյր կոյսն Մարիամ,
իրեն և Յիսուսի սիրովը բորբո-
քերու համար.

Ո՛վ սուրբ կոյս Մարիամ, դու
ես ստեղծուածոց մէջ ամենէն ազ-
նիւն, ամենէն գերազանցն, ամե-
նէն մաքուրն, ամենէն գեղեցիկն
և ամենէն սուրբ: Ի՞նչ աղէկ կ'ըլ-
լար, ժվ տիրուհի, թէ որ ամենն՝
ալ զքեզ ճանչնային, զքեզ սիրէին
ինչպէս որ արժանի ես. բայց ա-
սով կը մխիթարուիմ որ այնչափ
երանելեաց հոգիք երկնից մէջ,
այնչափ արդարք երկրիս վրայ
կ'ապրին սիրելով զմայլելով քու
ազնուութեանդ ու փառաւորու-

Թեանդ վրայ: Ամենէն աւելի ինձ
 ուրախութիւն այն է՝ որ նոյն ինքն
 Աստուած ալ զքեզ միայն աւելի կը
 սիրէ՝ քան Թէ ամեն մարդիկ ու
 հրեշտակները միանգամայն: Ո՛վ
 Թագուհի սիրելի, ես ողորմելիմէ
 զաւորս ալ զքեզ կը սիրեմ, բայց
 այս իմ սէրս շատ քիչ է. կ'ուզեմ
 շատ աւելի ու սրտանց սէր ունե-
 նալ առ քեզ. այս շնորհքը դու
 պիտի առնուս, որովհետեւ զքեզ
 սիրելը մեծ նշան է նախասահմա-
 նութեան, և շնորհք մ'է որ Աս-
 տուած փրկելոյ կը պարգևէ: Կը
 ճանչնամ ալ, մնչոր սուրբ, որ մեծ
 պարտաւորութիւն ունիմ՝ քու
 որդւոյդ. կը տեսնեմ որ արժանի
 է ինքն անհուն սիրոյ. դու որ ուրիշ
 բանի չես բաղձար՝ բայց եթէ
 տեսնել իրեն սիրելի ըլլաւ, այս
 շնորհքն է ահա որ դու պիտի
 առնուս ինձ համար. առ ասպ մեծ
 սէր մը առ Յիսուս Քրիստոս, առ
 այս շնորհքն ինձ համար, դու

որ կ'առնուս Աստուծմէ ինչ որ
 կ'ուզես: Ես չեմ խնդրեր քեզմէ
 երկրաւոր բարեք, ոչ պատիւ, ոչ
 հարստութիւն, այլ կը խնդրեմ
 այն բանն՝ որ քեզի աւելի բաղձալի
 է. որ է միայն սիրել զԱստուածն
 իմ. կրնա՞յ ըլլալ որ չհասնիս չկա-
 տարես այս իմ բաղձանքս՝ որ այն-
 չափ քու իսկ ուղածդ է. գիտեմ
 Թէ կը հասնիս ու կը խնդրես: Կ'ա-
 ղաչեմ սուրբ կոյս Մարիամ, խըն-
 դրէ ու խնդրելէ մի դադրիր ին-
 չուան որ զիս արքայուԹեան մէջ
 չտեսնես, ուր ապահով կ'ըլլամ
 ժառանգել ու սիրել միշտ զԱս-
 տուածն իմ քեզի հետ, մայր սի-
 րելի: Ամէն:

Երեք Ողբոյն:

ՇԱՐԱԹ

Ա. Ղ. Օ. Թ. Բ

Առ ամենատուրք կոյսն Մարիամ,
իրեն պաշտպանութիւնը խնդրելու
հարկւր.

Ո՛վ ամենատուրք մայր, կը տես
նեմ շնորհքներդ, որ դու ըրեր
ես ինձ, և կը տեսնեմ ապերախ
տուութիւնս որ ես ըրեր եմ քեզ.
գիտեմ որ ապերախ մարդն ար-
ժանի չըլլար բարերարութեան,
բայց անանկ ալ չեմ կորեր յոյսս
քու ողորմութենէդ, որ ապե-
րախտութենէս մեծ է: Ո՛վ հը-
զօր փաստաբան իմ, նայէ ողորմէ
վրաս. դու ես գանձապետ ամեն
շնորհաց որ Աստուած կու տայ մե-
զի խեղճ՝ մեղաւորացս. այս բա-
նիս համար Աստուած զքեզ ա-

սանկ կարող, ասանկ առատա-
ձեռն ու բարերար ըրաւ, որպէս զի
հասնիս մեզի: Ես կ'ուզեմ փըր-
կուիլ, անոր համար քու ձեռքդ
կը յանձնեմ իմ յաւիտենական
փրկութիւնս, քու ձեռքդ կ'աւան-
դեմ իմ հոգիս, քու առանձին
ծառաներուդ մէջ կ'ուզեմ գրուիլ.
զիս դուրս մի հաներ: Ողորմելինե-
րը կը փնտռես դու միսիթարելու
համար, ապա զիս ողորմելի մեղա-
ւորս մի ձգեր երեսէդ, որ առ-
քեզ եմ ապաւինած. ինձ հա-
մար բարեխօս եղիր. դու ինչ որ
ուզես կը կատարէ որդիդ, ան զիս
քու պաշտպանութեանդ տակ՝
հերիք է ինձ այսչափս. թէ որ
դու զիս պաշտպանելու ըլլաս՝ ես
բանէ մ'ալ չեմ վախնար, ոչ իմ
մեղքերէս, որովհետեւ կը յուսամ
թէդու անոնց համար թողութիւն
կ'առնուս Աստուծմէ. ոչ սատա-
նաներէն, որովհետեւ դու բոլոր
դժօխքէն ալ զօրաւոր ես. և ոչ

արդար դատաւորէն Յիսուսէ, որ քու մէկ խնդիրքդ լսելու ըլլայ՝ կը զիջանի կը հաշտուի: Ապա պաշտպան եղիր ինձ, մայր սուրբ, թողու թիւն առ իմ մեղացս համար, սէր առ Յիսուս, սուրբ յարասեռութիւն, բարի մահ, ետքն ալ արքայութիւն. մասնաւորապէս շնորհք առ ինձ համար՝ միշտ զիս քեզի յանձնելու: Իրաւ է որ ես չեմ արժանի այս շնորհաց, բայց թէ որ դու խնդրեցու ըլլաս Աստուծոյ ինձ համար՝ այն ատեն կ'առնում. անանկ է նէ խնդրէ Յիսուսէն ինձ համար, ով սուրբ կոյս Մարիամ թագուհի. քեզի եմ ապաւիններ, քու վրադ յոյս դրած կեցեր եմ, և այս յուսովս մեռնիլ կ'ուզեմ: Ամէն:

Երեք Ողջոյն ինչպէս վերը. և շարաթ ըլլալով լի թանիան ալ ըսէ, որուն համար 300 օրուան ներդաշնութիւն կայ:

Ա Ղ Օ Թ Ք

ԾԱՌԱՅԻՆ ԱՍՏՈՒԾՈՅ

Տ. ՎԻՆԿԵՆՏԻՈՍԻ ՊԱՆՈՏԵՍ

Աստուած պաշտօնքեան և հաշտող ամենակ հաւար.

Հայր երկնաւոր, քու անբաւ ողորմութեանդ, և Յիսուս որդւոյդ անհուն արդեանց համար, ճանչցուր և սիրցնել տուր զքեզ ամենուն, որովհետեւ ամենուն փրկութիւնը կ'ուզես: Փառք Հօր:

Բան յաւիտենական, մարմնացեալ Փրկիչ աշխարհի, դարձուր առ քեզ զամենքը, վասն զի անոնց համար ինչոտան խաչեւալու հնազանդ եղար: Փառք Հօր:

Սուրբ Հոգիդ երկնային, Յիսուսի չարչարանաց և մահուան անբաւ արգեանց համար, լեցուր քու ջերմ և ամենակարող սիրովդ ամենուն սիրտը, որով բոլոր աշխարհ մէկ հօտ և մէկ հովիւ ըլլայ, որպէս զի ամենքն իս ալ արժանի ըլլանք դաւ երկինքն օրհնել յաւիտեան քու ողորմութիւններդ։ Ամէն։ Փառք Հօր։

Ա. Ղ. Օ. Թ. Ք.

Ան ամենատուրք կոյսն
Մարիամ քաղուհի Աստուծոյ։

Անարատ կոյս Մայր Աստուծոյ
Թագուհի Առաքելոց, կը ճանչնամ
որ աստուածային պատուէրն
որ կ'ապսպրէ ինձ սիրել զընկերն
իբրև զանձն, կը պարտաւորէ միան
գամայն ընկերոջս փրկութեան հա
մար ալ ամեն կերպով աշխատիմ։

Բայց կը խոստովանիմ որ իմ մեղացս համար, անարժան եմ հարկաւոր եղած շնորհներն ընդունելու, որպէս զի աւելի լաւ և հաստատուն կերպով թէ իմ, թէ ազգականացս, թէ մերձաւորացս հոգւոյն յաւիտեանական փրկութեան համար աշխատիմ, և մանաւանդ բարի գործոց օգնելով, և հաւատքը կենդանացնելու և բրիստոնէից մէջ սէրը վառելու հագւոր և նիւթական միջոցներն աճեցնելով և այդ երկնային սէրը բոլոր աշխարհ տարածելով։ Դու նպա, մայր իմ, տու ինձ համար այս շնորհքս Աստուծոյ իր ողորմութեան և Յիսուսի անհուն արգեանց համար, և քեզ և բոլոր երկնից արքունեաց և ամեն արդարոց հետ՝ որ են ու պիտի ըլլան սուրբ եկեղեցւոյ մէջ՝ կը նուիրեմ միշտ Յիսուսի արդիւնքներն՝ ի շնորհակալութիւն՝ իբրև թէ արդէն իսկ ընդունած ըլլայիր

Թէ ինձ, Թէ ամենուն համար։
 Ուստի ես քու հօր միջնորդու
 Թեանդ վստահացած, կը խոստա-
 նամայս վայրկենէն որ եթէ պար
 գեէ, ինձ Աստուած իշխանու
 Թիւն, հանճար, գիտութիւն, եր-
 կրաւոր բարիք, արուեստ, առող-
 ջութիւն, ցաւ և նեղութիւն, ա-
 սոնց ամենէն ալ մեծ օգուտ հա-
 նեմ Աստուծոյ փառաց և իմ հո-
 գւոյս և ընկերացս փրկութեան
 համար, մասնաւորապէս աս-
 տուած պաշտութիւնն ու հաւատ-
 քը բոլոր աշխարհ տարածելու
 աշխատիմ։ Եթէ գործել չկարե-
 նամ, գոնէ աղօթելէն պիտի չգազ-
 րիմ որ բոլոր աշխարհ մէկ հօտ և
 մէկ հովիւ ըլլայ, և այնպէս կը
 յուսամ որ գամարբայութիւն ու
 յաւիտեան վայելեմ զՅիսուս քա-
 ըողելուն արգիւնքը. Ամէն։ Երեք
 Ողոյն և Փառք Հօր։

Ձերմեռանկական դիտաւորու-
 րիւնը օրուան մէջ ստեպ կրկնելու
 համար.

Աստուած իմ, քու սիրոյդ հա-
 մար անբաւ բարի գործեր և այն-
 չափ առաքելութիւն ըրած կը հա-
 մարիմ և յաւիտեանս յաւիտենից
 ընել կ'ուզեմ որչափ որ դու ար-
 Ժանի ես, և ամեն բան անանկ կա-
 տարեալ ընել կ'ուզեմ ինչպէս որ
 դու կ'ուզես, ասոր համար կ'ըն-
 ծայեմ քեզ նաև Յիսուսի պա-
 տուական արիւնը, շնորհակալ ըլ-
 լալով որ անով իբրև հիմակուրնէ
 սուրբ և կատարեալ ըրեր ես զիս՝
 նման Հօրն երկնաւորի, իբրև հի-
 մակուրնէ արքայութիւնը պար-
 գեւեր ես ինձ առանց քաւարան
 երթալու, իբրև հիմակուրնէ ա-
 մեն բան շնորհեր ես ամենուն,
 այժմ և յաւիտեան։

ԱՂՕԹՔ

ԾԱՌԱՅԻՆ ԱՍՏՈՒԾՈՅ

Հ. ԲԵՌՆԱՐԴՈՍԻ ԿԼԱԽՍԵԱՅ

Այս ամենասուրբ Երրորդորդիւնն.

Հայր յաւիտենական, ահաւասիկ խեղճ ողորմելի արարած մը անկարող ամենայնի՝ կը ճանչնայ իւր յետին անկարողութիւնը և քու անհուն կարողութիւնդ. և այս իրեն պիտոյից համար քու կարողութեանդ կ'ընայ, կը յուսայ և կը վստահի: Դու հոգա զինքը: Փառք Հօր:

Որդիդ յաւիտենական, ահաւասիկ խեղճ, ագէտ արարած մ'որ ոչինչ գիտէ, կը ճանչնայ իւր յետին տգիտութիւնը և քու անհուն իմաստութիւնդ. և այս

իւր պիտոյից համար քու իմաստութեանդ կը գիտէ, կը վստահի, և ինքզինքը կը յանձնէ: Փառք Հօր:

Հոգիդ սուրբ յաւիտենական, ահաւասիկ ողորմելի և ապերախտ արարած մ'որ բանի մ'արժանի չէ, կը ճանչնայ իւր յետին ապերախտութիւնը և քու անհուն ողորմութիւնդ, քու ողորմութեանդ կը գիտէ ու կը պղտւի, առ քեզ կ'ապաւինի, քեզի կը վստահի. դու զինքն հոգա: Փառք Հօր:

Հոգւոյ մը կատարեալ սրբութիւնը և կատարեալ լուր՝ զՅիսուս մեր Աստուածը, մեր անհուն բարին, մեր Փրկիչը՝ սիրելուն մէջն է: Ուստի բոլոր մեր հոգը պէտք է ըլլայ ստանալ ճշմարիտ սեր առ Յիսուս (Ս. Լէփոսդէ):

Ա. Ղ. Օ. Թ. Բ.

Շատ օգտակար է ամեն օր ըսելու, մանաւանդ բարեկենդանի մէջ 'ի փոխարէն մարդկանց մեղքերուն :

Հայր յաւիտենական, քեզ կը մատուցանեմ Յիսուսի ամենասուրբ սրաին սերը, փառքը, վշտերը, իղձերը և բոլոր փափաքները, 'ի փոխարէն մարդկանց մարմնաւոր և երկրաւոր մեղաց և քեզի դէմ ուղածներուն համար: Հայր Բեր, Ողջոյն: Փառք և շօք:

Հայր յաւիտենական, քեզ կը մատուցանեմ Յիսուսի անմեղ բերնին բոլոր կրթութիւնները, իւր զգուշաւորութիւնը, կերակուրի և խօսելու չափաւորութիւնը, իւր աղօթքը և քարոզութիւնը, որոնցմով այնչափ աշխատեցաւ մարդուս փրկութեան համար՝ 'ի

փոխարէն այն մեղաց որ բոլոր Եկեղեցւոյ մէջ կ'ըլլան, բերանով, խմելով, հայհոյութեամբ, և այնչափ դատարկ և փոստակար խօսքերով: Հայր Բեր, Ողջոյն: Փառք և շօք:

Հայր յաւիտենական, քեզ կը մատուցանեմ Յիսուսի ամենասուրբ մարմնոյն բոլոր կրթութիւնները և բոլոր կրած դառն չարչարանքներն ու մահը, 'ի փոխարէն այն ամեն մեղաց որ կ'ընեն մարդիկ չար սովորութեամբ մարմնոյ, բուսատուածային օրինացդ և իրենց յաւիտենական փրկութեան դէմ:

Հայր Բեր, Ողջոյն: Փառք և շօք:

Սաստիկ վրտաց և նեղութեանց
միջոց հաշտութիւնս առեցի բոլորս
քերշ հասնար:

Աստուած իմ, Հայր ողորմու-
թեան և աղբիւր մշտնջենաբուխ
ամենայն միտթարութեան, ես
թէպէտ անանկ սաստիկ գգուա-
րութեանց, նեղութեանց և փոր-
դութեանց ծովի մէջ կը գտնուիմ,
որ ընկղմելու մօտ եմ, սակայն
չեմ ուզեր յուսահատիլ կամ բա-
նիլ, այլ արիութիւնը և վստահու-
թիւնը ձեռք առած՝ յուսալքութե-
րովն և յանձնել զիս քու ամենա-
բաղցր ողորմութեանդ, որ ա-
նրսպառ է. և գիտեմ թէ անհուն
բարերար և գթած ես:

Անանկ որ եթէ տեսնեմ զքեզ
որ սուր մը ձեռքդ զիս սպաննելու

և կտոր կտոր ընելու կու գաս,
սակայն և այնպէս կը յուսամ՝ ի
քեզ, որ զիս անանկ կարտէլէդ
ետքն ալ, կ'ողջնցնես քու կարո-
ղութեամբդ. եւ թէպէտ բիւր
անգամ գարձեալ կտրտես ու կտոր
կտոր ընես, բիւր անգամ ի քեզ
կը յուսամ, որ յետ զիս կարտե-
լուդ ու ոջնչացնելուդ, գարձեալ
կը յարուցանես. վասն զի դու կը
մեռցնես ու կ'ողջնցնես, կը խո-
նարհեցնես ու կը բարձրացնես,
կը թողուս որ ինչուան գգովքին
սահմանը մօտենայ մարդ և ետքը
գթութեամբդ արքայութե ճամ-
բան զինքը կը մտցընես, և ալէկո-
ծութենէ ետքը՝ ի քեզ կը հան-
դարտեցնես, Աստուած իմ, Հայր,
Որդի և Սուրբ Հոգի: Ի քեզ Տէր
յուսացայ, մի ամաչեցից յաւի-
տեան:

ՃԱՆԱՊԱՐՀ ԽԱՁԻ

ԵՐԱՆՆԼԻՈՅՆ ԼԷՈՆԱՐՏՈՍԻ

Ի ԲՈՐԳՈՅ - ՄԱԽՐԻՑԻՈՅԷ

Ճանապարհ խաչի ընողներ նոյն նե-
րողութիւնները կ'առնուին ինչ որ Երու-
սաղեմայ սուրբ տեղեաց այցելութիւն
ընողները:

Ներգործողութիւն ԶԴՋՄԱՆ

Փրկիչ իմ գլծած, որովհետեւ ա-
մենաբարի ես և ողորմած, ամեն
բանէ վեր դքեզ կը սիրեմ, և կը
զղջամ բոլոր սրտանց իմ բարե-
րարս վշտացնելուս համար, ըն-
ծայելով այս սուրբ խաչին ճանա-
պարհն ի պատիւ այն կսկծելի
ճանապարհին, որ դու ըրիր անար-
ժան մեղաւորիս համար. և յու-

սամ որ կ'ընդունիմ սուրբ ներո-
ղութիւնները, և կ'աղօթեմ միայն
այն վախճանաւ ու պատճառաւ,
որուն համար որ շնորհուած է
այսպիսի մեծ գանձ մը. դարձեալ
խոնարհաբար կ'աղաչեմ զքեզ որ
օգտակար ըլլայ ինձ այս աշխար-
հիս վրայ քու գլծութեանդ հան-
դիպելու, և անդին յաւիտենական
փառաց: Ամէն:

ՀԱՆԳԻՍՏ Ա. Յիսուս մանուշակ
կը դատասպարտուի.

Երկրպագեմք քեզ Քրիստոս և
օրհնեմք զքեզ, որ խաչիւյ. քով
սրբով փրկեցեր զաշխարհ:

(Այսպէս զուրցէ ամեն հանգստեան
«կիզբը»):

Ո՛վ սիրելիդ իմ Յիսուս, լ'նչ
անբաւ սէր է քու ունեցածդ, որ
անարժան ստեղծուածոյ մը հա-
մար կը համբերես բանտի, կասա-

նաց, ճաղանաց և ինչուան այն աս-
տիճան անարգ մահուան գատա-
պարտուեալը: Ա՛հ, բաւական է
այսչափը սիրտս վիրաւորելու, և
ատել տալու ինձ մեղքերս, որ
այդ քաջածնեւորդ պատճառ ե-
ղան. անանկ որ կը զգուխմ անոնց-
մէ և դառնապէս կու լամ, և բոլոր
այս ճանապարհը պիտի կատարեմ
լալով, հաւաքելով, պաղատելով,
Յիսուս ողորմեա ինձ, ողորմեա
ինձ Յիսուս: — Հայր Թ, Ողորմեա
Ողորմեա Թեղ Տեղ, ողորմեա Թեղ:

(Այսպէս ըսէ ամեն հանգստեան վերջը):

Բ. Յիսուս խաչը ուսը կ'աւնու:

Փրկիչ իմ Յիսուս, ինձ արժա-
նի է այդ խաչը, ոչ թէ քեզ: Ո՛վ
ամենածանր խաչ, զոր իմ անբաւ-
ժանը ծանր մեղքերս շինեցին: Հա-
պա, Փրկիչ իմ սիրելի, տո՛ւր ինձ
զօրութիւն ամեն խաչի սիրով

պըլլուեալ՝ որոնց արժանի եմ
ամենածանր մեղքս. մանաւանդ
թէ տո՛ւր որ սուրբ խաչին պըլ-
լուած հոգիս աւանդեմ, և խաչին
սիրով վառուած բիւր ու բիւր
անգամ կրկնեմ Ս. Թերեղայի հետ.
« Կամ կրե՛լ, կամ մեռնի՛լ, կամ
կրե՛լ, կամ մեռնի՛լ »:

Գ. Յիսուս խաչը ուսն առաջին ան-
գամ գետին կ'իյնայ.

Փրկիչ իմ ամենասիրելի, ահա-
ւասիկ ոտքդ ինկած աշխարհիս ա-
մենէն կօրուսեալ մեղաւորն: Ո՛հ,
որչափ անգամ ինկեր, որչափ ան-
գամ մեղաց անգունդի մէջ գը-
րեր եմ: Ա՛հ, տո՛ւր ինձ սուրբ
ձեռքդ, օգնէ ինձ. Յիսուս, օգնէ
ինձ, որպէս զի ա՛լ կենացս մէջ
մահուչափ մեղաց մէջ չիյնամ, և
մահուանս ատեն ապահով ըլլայ
յաւիտենական փրկութիւնս:

Դ. Յիսուս իր ստննաստորք մօրր
կը հանդիպի.

Ո՛վ երկնաւոր Որդիդ Մարիա-
մոս, ո՛վ ամենասուրբ մայր փրկչին
իմոյ Յիսուսի, ահաւասիկ ես խո-
նարհաբար և զղջացեալ ձեր ոտքն
ինկած. ես եմ այն մատնիչն որ
մեղօքս ցաւոց սուրը շինեցի,
որ ձեր փափուկ սիրտը մոռա:
Ա՛հ, իրջափ սրտանց կը ցաւիմ, և
երկուքէդ ալ գլծուծիւն և թո-
ղուծիւն կը խնդրեմ. գլծուծիւն,
Փրկի՛չ իմ, գլծուծիւն. գլծու-
ծիւն, ամենասուրբ կոյս Մարիամ,
գլծուծիւն. ու ձեր գլծուծեամբն
ալ չմեղանչեմ և գիշեր ցօրեկ ձեր
ցաւերն ու կսկիծները մոտածեմ:

Ե. Սիմոն Կիւրենացիին Յիսուսի
կ'օգնէ.

Ո՛վ ամենասիրելիդ իմ Յիսուս,
չնորհակալ եմ այնչափ աղէկ ա-
ղէկ առիթներ տալուդ՝ որ քեզի
համար համբերեմ, և ինձ համար
արգիւնք շահիմ: Տո՛ւր, Տէր, որ
համբերութեամբ կրելով աշխար-
հիս վրայ չար երեւցածներն, անդին
յաւիտենական բարիք գիղեմ. և
այս աշխարհիս վրայ քեզի հետ
լալով, արժանի ըլլամ երկնից ար-
քայութեան մէջ. քեզի հետ մէկ
տեղ թագաւորել:

Զ. Վերոնիքս Յիսուսի քրտիկըր
կը սրբէ.

Փրկի՛չ իմ չարչարեալ, տաւառ-
րէ, կ'աղաչեմ, այդ սրբազան դէմ-
քըդ սրտիս մէջ, որ գիշեր ցօրեկ

զբեղ մտածեմ, և քու դառնա-
կակիծ տանջանքներդ աչքիս առջև
դրած՝ լամ միշտ իմ ծանր ծանր
մեղքերս, խոստանալով որ ին-
չուան ՚ի մահ ջաւով ու ապաշա-
ւանօք ապրիմ, առեւելով միշտ իմ
գեշ վարքս:

Է. Յիսուս երկրորդ սնկամ
կ'իյնայ:

Ո՛վ ամենասուրբ Փրկիչ իմ, թէ-
պէտ ընկած զբեղ կը տեսնեմ,
բայց կը խոստովանիմ որ ամենա-
կարող ես. կ'աղաչեմ զբեղ, խո-
նարհեցուր իմ հպարտ, ամբար-
տաւան և ինքնաշաւան մտածու-
թիւններս, որպէս զի միշտ գլուխս
գետին խոնարհած քաշեւելով, սըր-
տանց ընդգրկեմ նախատինք ու
արհամարհանք. և այս ճշմարիտ
ու անկեղծ խոնարհութեամբս որ
շատ սիրելի է քեզ, այդ ցաւա-
գին անկմանէդ վեր հանեմ զբեղ:

Ը. Յիսուս կը մխիթարե
զկանայս.

Փրկիչդ իմ ամենասիրելի, ինչո՞ւ
բոլոր սիրտս ճշմարիտ ապաշխա-
րութեան արցունքով չիւեցուիր:
Արցունք կը խնդրեմ քեզմէ. Յի-
սուս, ցաւոյ և կարեկցութեան
արցունքներ, որպէս զի արտօսըա-
լից աչքերով և ցաւագին սրտիւ
արժանի ըլլամ այն գթութեանդ՝
զոր ցուցիր այն խեղճ կանանց:
Ո՛հ, տո՛ւր ինձ այս մէկ հատիկ մը
խիթարութիւնը, որ ողջութեա-
նըս ատեն գործվալից աչօք վրաս
նայելովդ՝ ապահով ըլլամ մեռած
վայրկեանս զբեղ տեսնելու:

Թ. Յիսուս երրորդ անգամ
կ'իյնայ.

Աստուած իմ ամենակարող, որ
մէկ նայուածքով երկինքն ու եր-
կիրս հաստատուուն կը բռնես, իմ
զքեզ ատանկ խեղճ կերպով գե-
տին կը ձգէ, վայ ինձ. իմ անդա-
դար մեղաց մէջ գլորելներս ու
նօրէնութիւններս. և մեղք մեղքի
վրայ գիշերով չարհարանքներդ ա-
ւելցուցի: Բայց արդ ցաւոց մէջ
ընկղմած ոտքդ կ'իյնամ. հաստա-
տապէս խոստանալով ալ գաղբիլ
մեղքէ, և լացովս և հառաչանքնե-
րովս՝ բիւրիցս բիւր անգամ կը
կրկնեմ, ալ չեմ մեղանչեր, Աս-
տուած իմ, ալ չեմ մեղանչեր:

Ժ. Կը հանուեցնեն զՅիսուս
ոչ լեղի կը խնցնեն.

Փրկիչ իմ տառապեալ, ինչ ա-
հաւոր տարբերութիւն է այս:
Դու բովանդակ արեան մէջ թաթ-
խուած, բովանդակ վերք, բովան-
դակ լեղի, ես բոլորովին ուրա-
խութեանց, զուարճութեանց ու
քաղցրութեանց մէջ: Ա՛հ, չէ,
քայլերս աղէկ չեն. ա՛հ, փոխէ
վարքս, և անանկ դառնացուր
ինձ ապագայ կենացս քաղցրու-
թիւնները, որ այս օրէս ուրիշ բա-
նէ ախորժ չառնելով, բաց 'ի քու
ամենասուրբ չարհարանքներէդ,
արժանի ըլլամ հասնիլ քեզի հետ
արքայութեան զուարճութիւնքը
վայելելու:

ԺԱ. Յիսուս խաչին վրայ կը
զանուշի.

Փրկիչ իմ Յիսուս ամենողորմ,
որ ինձ համար խաչուեցար, զարկ
ու զարկ այս իմ խոտացեալ սիրտս
սուրբ սիրովդ ու վախով. և որով
հետև մեղքերս եղան այն անգուժ
գամերն որ ծակեցին զքեզ, տո՛ւր
որ ցաւս ալ՝ իմ դաշնիս ըլլայ որ
ծակէ ու գամէ բոլոր իմ անկարգ
կիրքերս. որպէս զի աղէկ ապրե-
լով և քեզի հետ մէկտեղ խաչեալ
մեռնելով աշխարհիս վրայ, կարե-
նամ դալ ու թագաւորեւ քեզի
հետ մէկտեղ յերկինս:

ԺԲ. Յիսուս խաչին վրայ կը
բարձրանայ ոչ կը մեռնի.

Փրկիչ իմ ամենասիրելի. կը
ճանչնամ որ իմ ծանր ծանր մեղ-

քերս եղան քու ամենէն անգուժ
դաշնիձներդ՝ որ կեանքդ վերուցին
քեզմէ. անանկ որ թողուժեան
խիկ արժանի չեմ, ես ըլլալով այն
մատնիչն որ զքեզ խաչեցի. բայց
երբ կը լսեմ որ զքեզ խաչողնե-
րուն համար կ'աղօթես, ո՛հ որչափ
կը մխիթարուի սիրտս: Ի՞նչ ու-
րեմն կ'ընամ ընել քեզի, որ ինձ
այսչափ շնորհք ըրիր: Ահաւասիկ,
կը ներեմ ես ալ ի՛նչ որ ինձ չարիք
մը ըրեր է: Այո, Աստուած իմ, քու
սիրոյդ համար ամենուն կը ներեմ,
զամենքը կը սիրեմ, ամենուն բա-
րեքը կ'ուզեմ. որով կը յուսամ
վերջի վայրկենիս լսել քեզմէ.
Այսօր ընդ իս իցես 'ի դրախտին:

ԺԳ. Յիսուս խաչեմ վար
կ'առնուշի.

Ո՛վ Թագուհի մարտիրոսաց,
երբ պիտի արժանի ըլլամ ըմբռ-

նել քու վշտերդ ու ցաւակից բլ-
լալ քեզ, միշտ աչքիս առջև ու
սրտիս մէջ ունենալով զանոնք :
Տո՛ւր հզօր Տիրուհի, որ գիշեր ցո-
րեկ լամ իմ այնչափ ծանրակշիռ
մեղքերս, որ քեզի ասանկ ցաւ
պատճառեցին, որպէս զի լալով,
սիրելով, յուսալով ու վրադ ցա-
ւակցելով մեռնիմ, քեզի հետ յա-
ւիտեան ապրելու համար :

ԺԴ. Յիսուս սուրբ գերեզմանին
մէջ կը դրուի

Յիսուս իմ գթած, որ իմ սիրոյս
համար միայն յանձն առիր այսպի-
սի ցաւակից ճամբայ մը լմնցնել,
քեզ երկիր պապանեմ թաղեալ և
եղեալ 'ի սուրբ գերեզմանի բայց
կ'ուղէի միանգամայն որ իմ սրտիս
մէջ ամփոփուէիր, որպէս զի քե-
զի հետ միացեալ այս սուրբ կրք-
թուլթենէն 'ի նոր կեանս շնորհաց

վերադառնամ, և սուրբ յարա-
տեութեամբ կարենամ շնորհաց
մէջ մեռնիլ : Տո՛ւր ինձ ապա որ
քու ամենասուրբ չարչարանացդ
արդեամբք՝ որ ինչուան հիմա մը
տածեցի, իմ յետին կերակուրս
վերջի վայրկենիս քու աստուա-
ծային մարմինդ ըլլայ. իմ վերջի
բառերս, Յիսուս և Մարիամն ըլ-
լան. վերջի շունչս խաչին վրայէն
ինձ համար աւանդածիդ հետ
միաւորի : Այս կերպով՝ կենդանի
հաւատքով, հաստատուն յուսով
և վառ սիրով մեռնիմ քեզի հետ ու
քեզի համար, որ դամ քեզի հետ
թաղաւորեմ՝ յաւիտեանս յաւի-
տենից. Ամէն :

ԱՂՕԹՔ

II. Բռնաշենդուրայի.

Ապա ուրեմն Յիսուս, որ էնձ
համար և ոչ իսկ քեզի ներեցիր,
տպաւորէ յիս քու չարչարանք-
ներդ, որպէս զի ուր որ դառնամ
քու վերքերդ տեսնեմ, և ուրիշ
տեղ հանգիստ չգտնեմ՝ բայց 'ի
քեզ և քու քաջած վշտացդ մը-
տածման մէջ:

ԿՐԹՈՒԹԻՒՆ

ՋԵՐՄԵՌԱՆ ԴՈՒԹԵԱՆ

ՍՐՏԻՆ ՅԻՍՈՒՍԻ

Ամեն օր առաւօտ, ցորեկ, իրիկուն եր-
բօր Հրէշտի՛ Տէաւն ազօթքը կ'ընենք,
սրտիւ Յիսուսի սիրոյն հետ միացեալ՝ ը-
սենք.

Վառեալդ 'ի մեր սէր՝ ս[խ]րտ աւ-
տուածեղէն,

Ի սէր քո վառեա ըզսիրտս հա-
մօրէն:

ՎԱՐԴԱՐԱՆ

Ի պատիւ սրտին Յիսուսի.

500 օրուան ներողութիւն կը վաստակի
ամեն անգամ ըսողը, և լիակատար ամիս
մը ըսողը:

Ա. Սիրելիդ իմ Յիսուս, երբոր
քու ազնիւ սիրտդ կը մտածեմ և

կը տեսնեմ զքեզ լի գթութեամբ
 ու քաղցրութեամբ առ մեղաւորս,
 ուրախութիւն կը զգամ սրտէս,
 և վստահութեամբ կը լեցուիմ որ
 զիս սիրով կ'ընդունիս: Վսյ ինձ,
 որչափ մեղք եմ ըրեր: Բայց հիմա
 Պետրոսի ու Մագդաղենացւոյ
 պէս կու լամ՝ դառնապէս ու կ'ա-
 տեմ, որովհետեւ քեզի՝ անհուն
 բարւոյդ գէմ են: Այո՛, այո՛,
 տա՛ւր ինձ թողութիւն, և ո՛հ,
 մեռնիմ նախ, (այս կը ինգրեմ ազ-
 նիւ սրտիդ համար) մեռնիմ նախ՝
 քան թէ սիրտդ վիրաւորեմ, և
 զքեզ սիրելու համար միայն ապ-
 րիմ:

Մէկ Հայր Բերեք և հինգ Փառք հօր՝ Յի-
 սուսի հինգ վիրաց և սրտին զիտման
 զուրցէ:

Ո՛վ քաղցրագուծ սիրտ Յի-
 սուսիս,

Վառեա՛ր սէր քոյին և զիս:

(Այսպէս ըսէ ամեն հանգստեան
 վերջ):

Բ. Կ'օրհնեմ ու կը փառաւորեմ,
 Փրկիչ իմ Յիսուս, քու խոնարհ
 սիրտդ. և շնորհակալ կ'ըլլամ որ
 ինձ զայն օրինակ տալովդ, չե՛ս
 միայն ամեն փութով կը յորդո-
 րես անոր նմանիլ, այլ և անհուն
 խոնարհութեամբ ճամբան ալ կը
 ցուցնես, կը շտկես ու կը դիւ-
 րացնես: Ո՛րչափ յիմար և ապե-
 րախ գանուէր եմ: Ո՛հ, որչափ
 մոլորեմ եմ, թող ինձ: Ոչ ևս հը-
 պարտութեամբ, այլ խոնարհ սըը-
 տիւ ու խոնարհ գործովք կ'ուզեմ՝
 ետեւեդ գալ և խաղաղութիւն և
 փրկութիւն ստանալ: Դու զիս զօ-
 րացուր, որ օրհնեմ յաւիտեան
 քու սուրբ սիրտդ: Հայր Բեր, Փառք,
 Ուրախացա՛րք:

Գ. Կը հիանամ Յիսուս համբե-
 րող սրտիդ, և շնորհակալ եմ այն
 չափ հրաշալի օրինակներուն հա-
 մար՝ որ թողուցիր մեզ անյաղթ
 համբերութեամբ: Կը ցաւիմ որ
 պարապ տեղ կը յանդիմանեն ա-

նոնք իմ չափազանց փափկու-
թիւնս՝ որով պզտի Թեղուծեան
մ' ալ չեմ համբերեր: Ո՛վ սիրելի
Փրկիչ իմ Յիսուս, լեցուր սիրտս
վառ և հաստատուն սէր՝ նեղու-
ծիւն քաշելու, խաչ կրելու, մա-
հանալու, ապաշխարելու, որպէս
զի Գողգոթա քեզի հետ մէկտեղ
եղլէլով՝ հասնիմ քեզի հետ ՚ի
փառս և յերկնից ուրախութիւն:
Հայր Աբ, Փառք, Ո՛վ փառքագոռն:

Դ. Քու ամենաբաժած սիրտդ
տեսնալով, սիրելի Փրկիչ իմ, կը
սոսկամ իմ սրտէս, որ բոլորովին
քու կիկնիդ հակառակն է: Թեթե-
ւան մը, կերպ մը, պզտի հակա-
ռակ խօսք մը զիս մէկէն կը խռ-
վեն ու անհանգիստ կ'ընեն: Ո՛հ,
թող իմ յանցանքներս, և տուր
ինձ շնորհքդ որ ասկէ ետեւ ո՛ր և
իցէ դժկամակութեանցս մէջ քու
անխռով հեղութեանդ հետեւիմ, և
անանկով յաւիտենական սուրբ
խաղաղութիւնը վայելեմ: Հայր Աբ,
Փառք Հօր, Ո՛վ փառքագոռն:

Ե. Թող նուագներ երգուին,
Յիսուս, քու ամենաուստ սրտիդ,
որ յաղթող է մահու և դժոխոց.
վասն զի արժանի է: Իսկ ես իմ
երկչոտութիւնս տեսնելով՝ շփո-
թած մնացեր եմ, որ ամեն խօսքէ,
ամեն մարդկային նկատմունքներէ
կը վախեմ. բայց ա՛յ ասանկ պիտի
չըլլամ: Կը խնդրեմ քեզմէ անանկ
արիութիւն մը, որ աշխարհիս վը-
րայ սրտերազմելով ու յաղթե-
լով, ուրախութեամբ յերկնիս քե-
զի հետ պսակուիմ: Հայր Աբ, Փառք,
Ո՛վ փառքագոռն սէրս:

Դարձիր առ Մարիամ, և զքեզ աւելի
կերպով մը իրեն նուիրելով, և իւր մայրե-
նի սիրոյն վստահացած, ըսէ.

Քու ամենաբաղյը սրտիդ մեծա-
մեծ արդեանց համար, տուր ինձ,
ա՛յ մայր Աստուծոյ և մայր իմ,
ճշմարիտ և հաստատուն սէր, և
ջերմեւանդութիւն Յիսուս որդ-
ւոյդ սրտին, որուն մէջ ընկզմած

բոլոր իմ խորհուրդներովս և իղձերովս, լաւ կատարեմ ամեն պարագերս. և զուարթ սրտով միշտ ծառայեմ Յիսուսի, մանաւանդ այսօր:

Ա. Ղ. Օ. Թ. Բ.

Ան սուրբ սիրտն Յիսուսի.

Ինչուան ո՞ւր հասաւ քու անհուն գթութիւնդ, Փրկիչ իմ ա՜մենասիրելիդ Յիսուս: Անդին ա՜րեամբդ ու մարմնովդ երկնային սեղան մը պարզւեցիր ինձ, զքեզ բոլորովին ինծի տալու համար: Ո՞վ զքեզ ստիպեց այս աստիճան սիրոյ, բայց եթէ քու անբաւ սէրդ: Ո՞վ երկրպագելի սիրտ Փրկչին իմոյ Յիսուսի, վառարան մշտավառ աստուածային սիրոյն, ընդունէ հոգիս ամենասուրբ վերացդ մէջ, որպէս զի այն սիրոյ

դարոցին մէջ սորվիմ սիրել նորէն այն Աստուածն, որ հրաշալի նշաններ տուած է ինձ իր սիրոյն. Ամէն:

100 օրուան ներողութիւն շնորհուած է Պիոս Է սրբազան պապէն:

Հինգ Փետր. ամեն Փետր. Հօբին պէտք է իշխէ. Ով քաղցրագութ սիրտ Յիսուսին, վառեա ՚ի սէր քոյին և զիս:

ԵՅԹՆ ՆՈՒԻԵՐԲ

ՔՐԻՍՏՈՍԻ ԱՆԳԻՆ ԱՐԵԱՆ

500 օրուան ներողութիւն կ'առնու ամեն անգամ ըսողը, և լիակատար՝ ամիս մը ըսողը:

Ա. Ո՞վ Հայր յաւիտենական, ես կը մատուցանեմ Յիսուսի պա՜տուական արեան արդիւնքը, որ

քու սիրական որդիդ է և իմ աստուածային Փրկիչս, սիրելի մօրս սուրբ եկեղեցւոյ տարածմանն ու փառաւորութեանն համար, և ա՛նոր երեւելի գլխոյն՝ Յիսուսի փոխանորդին կենաց և յաջողութեանն համար, նոյնպէս եկեղեցական իշխանաւորաց, եպիսկոպոսաց, հոգւոց հովիւներուն և ամեն սրբութեան պաշտօնէից համար: Փառք Հօր. Օրհնեալ և բարեբանեալ ըլլայ միշտ Յիսուս, որ իւր արեամբն զմեզ փրկեց:

Բ. Ո՛վ Հայր յաւիտենական, ես կը մատուցանեմ Յիսուսի պատուական արեան արգիւնքը, որ քու սիրական որդիդ է և իմ աստուածային Փրկիչս, թաղաւորաց և ուղղափառ իշխանաց խաղաղութիւն և միաբանութիւն պարգեւելու, սուրբ հաւատոյ թշնամեաց ճնշուելուն և քրիստոնէից երջանկութեանն համար: Փառք և այլն:

Գ. Ո՛վ Հայր յաւիտենական, ես

կը մատուցանեմ Յիսուսի պատուական արեան արգիւնքը, որ քու սիրական որդիդ է և իմ աստուածային Փրկիչս, անհաւատները լուսաւորելու, հերետիկոսները դարձնելու և մեղաւորաց ալ դարձ տալու համար: Փառք և այլն:

Դ. Ո՛վ Հայր յաւիտենական, ես կը մատուցանեմ Յիսուսի պատուական արեան արգիւնքը, որ քու սիրական որդիդ է և իմ աստուածային Փրկիչս, անոնց ամենուն համար՝ որոց համար որ պարտական եմ և կ'ուզես որ ազօթեմ: Փառք:

Ե. Ո՛վ Հայր յաւիտենական, ես կը մատուցանեմ Յիսուսի պատուական արեան արգիւնքը, որ քու սիրական որդիդ է և իմ աստուածային Փրկիչս, այս օրուան ամեն մեռնողներուն համար, որ պէս զի փրկես դժոխոց պատժէն և ընդունիս քու փառացդ թաւանդութեան մէջ: Փառք:

2. Ո՛վ Հայր յաւիտենական,
ես կը մատուցանեմ Յիսուսի պա-
տուական արեան արդիւնքը, որ
քու սիրական որդիդ է եւ իմ ա-
տուածային Փրկիչս, անոնց Հա-
մար՝ որ այս անգին գանձը կը սի-
րեն, եւ ինձ Հետ երկրպագու-
թեամբ կը պատուեն զնոյն, եւ
կ'աշխատին անոր Զերմեռանդու-
թիւնը տարածելու: Փա՛ռք:

Ե. Ո՛վ Հայր յաւիտենական,
ես կը մատուցանեմ Յիսուսի պա-
տուական արեան արդիւնքը, որ
քու սիրական որդիդ է եւ իմ ա-
տուածային Փրկիչս, իմ ամեն Հո-
գեոր եւ Ժամանակաւոր պիտոյիցս
Համար, քաւարանի Հոգւոց օգ-
նութեան Համար, եւ աւելի ա-
նոնց՝ որ մեծապէս Զերմեռանդ ե-
ղեր են Յիսուսի սուրբ արեան՝ որ
մեր փրկութեան գինն է եւ սուրբ
Աճածնայ եօթը խոյլին: Փա՛ռք:

Յորհեալ ըլլայ արիւնն Յիսու-
սի. այժմ՝ եւ միշտ եւ յաւիտեանս
յաւիտենից. Ամէն:

Ա. Դ. Օ. Թ. Բ.

Ս. ՕԳՈՍՏԻՆՈՍԻ

Առ Սուրբ Հոգին.

Ե՛կ արդ, ո՛վ աստուածային Ս.
Հոգի, մխիթարութիւն տրամեցե-
լոյ, ուրախութիւն սրտից եւ թե-
թեութիւն ի նեղութեան: Ե՛կ,
ո՛վ սրբութիւն մեղաւորաց, վա՛ր
դապետ խոնարհաց, Հայր գթած
որեոց, ամբողթիւն տկարաց եւ
քաջալերութիւն աղքատաց: Քու
շնորհացդ զօրութեամբ Հոգւոյս
խորերը թափանցէ, ձեռք տուր
տկարութեանս քու ամենազօր
ձեռօքդ, վառէ գաղջութիւնս քու
սուրբ սիրովդ, փրկաւէտ կերպով
խոցէ սիրտս քու ամենաքաղցր գը-
թութեանդ նետով, առւր ինձ ճա-

շահեւ երկնաւոր քաղցրութեանդ մէկ կաթիլը, որպէս զի ասկէ վերջ զլուծմամբն զգայական զուարճութիւններէ և միայն հոգւոյ ուրախութիւնները վայելեմ։ Ամէն։

Եօթը փառք Հօր, որպէս զի Հոգին սուրբ իւր շնորհքները մեզի պարգևէ։

ՀԱՄԱՌՈՏ ԿՐԹՈՒԹԻՒՆ

Ի պատիւ ցառագին սրտին

Մարիամին։

500 օրուան ներողութիւն։

Ա. Յաւակից կ'ըլլամ քեզ, ցաւագին Մարիամ, այն վշտաց համար՝ որ քու փափուկ սիրտդ կըրեց Սիմէոն ծերունւոյն մարգարէութենէն։ Սիրեցեալ մայր, ասանկ ցաւագին սրտիդ համար՝ տուր ինձ խոնարհութեան առա-

քինութիւնն և Աստուծոյ սուրբ վախը։ Ողջիւն։

Բ. Յաւակից կ'ըլլամ քեզ, ցաւագին Մարիամ, այն վշտաց համար, որ քու զգայուն սիրտդ կըրեց Եգիպտոս փախչելուդ ու բնակութեանդ միջոց։ Սիրեցեալ մայր, այդ ցաւագին սրտիդ համար՝ տուր ինձ առատաձեռնութեան առաքինութիւնը, մանաւանդ աղքատաց, և կարեկցութեան շնորհքը։ Ողջիւն։

Գ. Յաւակից կ'ըլլամ քեզ, ցաւագին Մարիամ, այն վշտաց համար, որ գիւրադորով սիրտդ կըրեց՝ զՅիսուս սիրական որդիդ կորսնցնուցած ատենդ։ Սիրեցեալ մայր, ասանկ խռոված սրտիդ համար՝ տուր ինձ մաքրութեան առաքինութիւնը, և գիտութեան շնորհքը։ Ողջիւն։

Դ. Յաւակից կ'ըլլամ քեզ, ցաւագին Մարիամ, այն կսկըծիդ համար, որ զգաց քու մայրենի սիր-

արդ՝ երբոր հանդիպեցար Յիսուսին՝ որ խաչը ուսը կ'երթար: Սիրեցեալ մայր, քու ազնիւ սրտիդ համար՝ որ այդչափ վիրաւորեցաւ, տուր ինձ համբերութեան առաքինութիւնը, և արիութեւն շնորհքը: Ողջոյն:

1. Յաւակից կ'ըլլամ քեզ, ցաւագին Մարիամ, այն մարտիրոսութեանդ համար, որ քու մեծ սիրտդ կրեց Յիսուսի հոգեւմարութեան ներկայ եղած ժամանակդ: Սիրեցեալ մայր, քու ատանկ մարտիրոսացած սրտիդ համար ըլլայ, տուր ինձ զգաստութեան առաքինութիւնը, և խոհականութեան շնորհքը: Ողջոյն:

2. Յաւակից կ'ըլլամ քեզ, ցաւագին Մարիամ, այն խոցիկ համար, որ քու գլխիդ սիրտդ զգաց երբոր տիգաւ խոցեցին զՅիսուս և իւր ամենասիրելի սիրտը վիրաւորեցին: Սիրեցեալ մայր, քու սրտիդ համար որ անանկ վիրաւորե-

ցաւ՝ տուր ինձ եղբայրական սէր, և հանձարեղ ըլլալու շնորհքը: Ողջոյն:

Ե. Յաւակից կ'ըլլամ քեզ, ցաւագին Մարիամ, այն կսկրծին համար, որ քու սիրելի սիրտդ զգաց Յիսուսի թաղման ժամանակ: Սիրեցեալ մայր, քու սրբազան սրտիդ համար՝ որ չափազանց կսկիծներով լեցուեցաւ, տուր ինձ քանասիրութեան առաքինութիւնը, և իմաստութեւն շնորհքը: Ողջոյն:

Մայր ցաւագին, աղաչեա վասն մեր, զի արժանի լիցուք խոստմանցն Քրիստոսի:

Եօթը Ողջոյն զուրցէ, ամէն, Ողջունեն ետքն աւելցնելով. Սրբոհի Մայր, Յիսուսի վերջերս որքէն մեծ արդարեւ: 500 օրուան ներողութիւն կ'առնու անգամ մը ըսողը, իսկ ամիս մը ըսողը՝ իսկաւար:

Սրա ամենաառաջը Կոյսն.

Կարելի է արգեօք, թագուհի սուրբ, սիրեցեալ մայր իմ Մարիամ, որ քեզմէ շնորհք մը չընդունիմ: Դու չէս, ով տիրուհի, որ Աստուծոյ մայր եղար և թագուհի երկնից՝ որպէս զի օգնես խեղճերուն, թշուառացի, տառապելոյ և ամենէն մեծ մեղաւորաց: Դու չէս փաստաբան և ապաստան խեղճ մեղաւորաց, ով ամենասուրբ մայր: Ուրեմն հաւատամ որ չես ուղեր ու պիտի չուզես օգնել ինձ և աղատել զիս ամեն նեղութիւններէս, խեղճութիւններէս ու տառապանքներէս, և զիս իմ անօրէնութեանս անդունդին մէջ պիտի թողուս: Ո՛րչափ շնորհք, որչափ գթութիւն

և հրաշքներ ըրեր ես, կ'ընես ու պիտի ընես ինչուան վերջի դատաստանին ահաւոր օրը, ով ամենագթած մայր իմ Մարիամ: Որչափները մեծ ամեծ վտանգներէ փրկեր ես. որչափները մահուքնէ աղատեր ես. որչափներուն յարութիւն պարգեւեր ես. որչափները դժոխքէն խալսեր ես: Ապա ի՞նչպէս հաւատամ որ չես ուղեր օգնել ու աղատել զիս: Ա՛հ, թագուհի ամենասուրբ, ի՞նչպէս հաւատամ թէ կ'ուզես որ այս ձայնն ելլայ, թէ կը ձգես ու չես օգներ խեղճերու, նեղելոյ ու տառապելալ մեղաւորաց: Ո՛հ, չըլլայ թէ այս բանս ըսուի, թէ խեղճ ողորմելի, նեղեալ և յետին տառապանաց մէջ, և ահաւոր փորձութիւններէ պաշարուածին մէկը՝ անգամ մը անհամար արցունքով և ցաւով սրտի աղաչեց զքեզ, և չուզեցիր աղատել զինքը, և ոչ իսկ ձայնին լսել: Ո՛հ, ամենասուրբ

կոյս, ինչպէս հաւատամ թէ կ'ուզէս որ ըսուի, թէ փոխուեր ես և անգթութեամբ հետս կը վարուիս, և թէ ակասկէ վերջը մայր ողորմութեան և գանձարան ամենայն շնորհաց չես: Ըսես պիտի թէ՛ թող ըսեն որ, չուզեց ոչ մտիկ ընել, ոչ ազատել՝ վասն զի ապերախտ ու մեղաւոր էր ինդրոջն: Իրաւ է և ամենաիրաւ, ով ամենագթած մայր իմ՝ Մարիամ, որ ապերախտ եմ և ամպարիշտ և ամենէն գեշ մարդն որ աշխարհ եկեր է և կամ ասկից ետքը պիտի գայ. բայց դու Տիրուհի և մայր գթութեան, ըսէ, որոն վրայ աւելի պէտք է գութցուցնես՝ թէ ոչ մեղաւորաց: Մա՜նաւանգ թէ այս բանիս համար որ ապերախտ ու ամպարիշտ գրտնուեր եմ՝ և որգիգ անհուն կերպով վշտացուցեր եմ, պէտք չէ՞ ազաչես ինձ համար և օգնես ինձ, և մայրենի և ողորմած սաշտալանութեանգ տակ զիս առնուս:

Ա՛հ, մայր իմ գթած, պիտի երթամ ասկէ առանց քեզմէ խընդիլքս ընդունելու: Թողլուս պիտի որ երթամ՝ առջևէդ՝ առանց միւլ թարելու զիս և ազատելու այս ահաւոր նեղութիւններէս և արտաքին ու ներքին փորձութիւններէս. ուրեմն պիտի վնտեմ զիս երեսէգ առանց առատաձեռնութեամբ ամեն շնորհ ամեն գթութիւն և ողորմութիւն ինձ համար առնելու, որոնց պէտք ունիմ: Ի՛հ, չըլլայ երբէք այս բանս. քու և Յիսուս որդւոյդ սատուոյն համար կ'աղաչեմ, իրեն վիրաց, թափած անգին արեան, սիրելի և ողորմած սրտին, իրեն ձաղանաց, փշով պսակուելուն, ցաւագին խաչելութեան, խաչին վրայի հոգեվարութեանն ու մեռնելուն համար ըլլայ:

Աղաթէ զիս, մայր գթութեան, տես տառապանքներս որ անանկ ծանր են՝ որ ակնէմ կրնար վերցը-

նեւ, ազատէ զիս Մարիամ, ազատէ
զիս, մայր իմ, դուստր Հնազանդ-
երկնաւոր Հօր, գերագոյն մայր
յաւիտենական Բանի նմար մնացե-
լոյ, հարսն ամենամեքուր Հոգւոյն
սրբոյ, կենդանի տաճար ամենա-
սուրբ Երրորդութեան, Թագու-
հի կուսանաց, մեծափառ Տիրու-
հի երկնի եւ երկրի, մայր գթու-
թեան, ապաստան ապահով, փառ-
տաբան եւ նեցուկ Ադամայ տառա-
պեալ խեղճ եւ մեղաւոր որդւոց,
դանձապետ ամենայն շնորհաց:
Արգէն իսկ գիտես, որ թէպէտ
ուշանաս ազատել զիս, օրէ օր վըս-
տահուծիւնս կ'աւելնայ վրագ. ա-
նոր համար կը յորդորեմ բոլոր ա-
րարածները շնորհակալը լաւքեղ
այժմ եւ միշտ՝ իբրեւ արգէն իսկ
թէ ինձ թէ ուրիշներու համար
առած ըլլայիր ամեն հոգւոր
եւ Ժամանակաւոր շնորհքները, 'ի
մեծ փառս Աստուծոյ, եւ 'ի կատա-
րեալ սրբութիւն իմ անձին եւ ազ-

գականացս եւ մտերմաց յաւի-
տեանս յաւիտենից. Ամէն:

Ա. Ղ. Օ. Թ. Բ.

Առ Միքայել հրեշտակապետ.

Փառաւորեալ սուրբ հրեշտա-
կապետ Միքայել, պաշտպանէ զիս
այս աշխարհիս մէջ, եւ մահուանս
ատեն սատանային որոգայթնե-
րէն. առ ինձ համար շնորհք խո-
նարհութեան, որպէս զի հպար-
տուծիւնը զիս դժօխք չի տանի:

Ա. Ղ. Օ. Թ. Բ.

Առ պահապան հրեշտակ.

Սուրբ հրեշտակդ իմ պահա-
պան, ճշմարիտ բարեկամս, ազա-
տէ զիս զԱստուած վշտացնելու

վտանգներէն: Ո՛հ գթա՛ օգնէ ինձ
և սպառաաստէ զիս աղէկ ընդունե-
լու զսուրբ Հաղորդութիւնը: Ըն-
դունէ ինձ համար շնորհք Հաւա-
տոյ, Յուսոյ, Սիրոյ և խոնարհու-
թեան սրտի, որպէս զի գամ քեզի
հետ մէկտեղ օրհնեմ ու վայելեմ՝
յերկինս զԱստուած:

ՅԱԼԻՔ ՆԻ ՈՒՐԱԽՈՒԹԻՒՆՔ

Ս Ր Բ Ո Յ Ն Յ Ո Վ Ս Ե Փ Ա Յ

Ա. Յաւակից կ'ըլլամ քեզ, ով
փառաւորեալ սուրբ Յովսէփ, մա-
քուր փեսայ սրբոյ կուսին Մա-
րիամու. ինչպէս որ սաստիկ եղաւ
սրտիդ հոգն ու նեղութիւնն եր-
բոր կասկածի մէջ ինկար արձակե-
լու համար քու անարատ հարսդ,
ասանկ ալ անպատմելի եղաւ ու
րախութիւնդ՝ երբոր հրեշտակն

յայտնեց քեզ մարդեղութեան
գերագոյն խորհուրդը. կ'օրհնեմ
ու կը փառաւորեմ՝ զամենասուրբ
Երրորդութիւնը, աղաչելով քեզ
որ ընդունիս ինձ համար սուրբ
կեանք և սուրբ մահ: Փառք Հօր:
Սուրբ Յովսէփ, հոգեւարքիս ատեն
քովս գտնուէ՛ Յիսուսի ու Աս-
տուածածնայ հետ:

Բ. Յաւակից կ'ըլլամ քեզ, ով
փառաւորեալ սուրբ Յովսէփ, մա-
քուր փեսայ սրբոյ կուսին Մարիա-
մու, այն ցաւոցն համար՝ որ քա-
շեցիր այնչափ աղքատութեամբ
ծնած տեսնելով զմանկացեալն Յի-
սուս. բայց կը մխիթարուիմ այն
ուրախութեանդ համար որ ունե-
ցար երբոր լսեցիր հրեշտակաց
բազմութեան երգը, ու երբ տե-
սար այն ամենապայծառ գիշե-
րուան փառքը. կ'օրհնեմ ու կը
փառաւորեմ՝ զամենասուրբ Եր-
րորդութիւնը, և կ'աղաչեմ որ ըն-
դունիս ինձ համար շնորհք որ

այս աշխարհիս վրայ Յիսուսի սիրոյն համար վշտաց համբերելէս վերջ, դամ ընդ քեզ վայելեմ յերկինս: Փառք Հօր. Սոբբ Յովնէի:

Գ. Յաւակից կ'ըլլամ քեզ, ով մեծ նահապետ սուրբ Յովնէի, այն ցաւոց համար՝ զոր զգացիր Սիմէոն ծերունոյն մարգարէութենէն՝ լսելով Յիսուսի ու Մարիամոս կրելիքները, բայց ուրախութեամբ լեցուեցար այնչափ բազմութեան փրկութիւնը լսելով, կ'օրհնեմ ու կը փառաւորեմ զամենասուրբ Երրորդութիւնը, և կը խնդրեմ քեզմէ՝ որ առնուս ինձ համար շնորհք ինչուան ՚ի մահ յարատեւելու ազէկութեան մէջ: Փառք Հօր. Սոբբ Յովնէի:

Դ. Յաւակից կ'ըլլամ քեզ, հաւատարիմ պահապան Յիսուսի Ս. Յովնէի, այն զգացած ցաւոցդ համար՝ երբ հարկ եղաւ որ յԵգիպտոս փախչիս. կը մխիթարուիմ այն ուրախութեամբդ որ ունե-

ցաւ սիրող՝ տեսնելով Եգիպտոս ցաւոց կուռքերուն կործանիլը. կ'օրհնեմ ու կը փառաւորեմ զամենասուրբ Երրորդութիւնը, և կ'աղաչեմ որ ընդունիս ինձ համար շնորհք համակերպութեան ընդ Աստուծոյ կամաց և այս աշխարհիս բարեկեաններէն հրաժարելու: Փառք Հօր. Սոբբ Յովնէի:

Ե. Յաւակից կ'ըլլամ քեզ, հրեշտակ ՚ի յերկրէ, սիրեցեալ սուրբ Յովնէի, այն ցաւոց համար՝ որ խռովեց սիրող Եգիպտոսէն դժուարու առենդ Արքեւայոսին վախէն. բայց հրեշտակէն ապահովցած՝ Յիսուսի ու Մարիամայ հետ Նաղարէթ դարձար մեծ ուրախութեամբ. կ'օրհնեմ ու կը փառաւորեմ զամենասուրբ Երրորդութիւնը, և կը խնդրեմ քեզմէ՝ որ ընդունիս ինձ համար խաղաղութիւն խղճի թէ բոլոր կենացս մէջ և թէ ևս առաւել մահուան վայրկենիս: Փառք Հօր. Սոբբ Յովնէի:

2. Յաւակից կ'ըլլամ քեզ, օրի-
նակ ամենայն սրբութեան՝ նազա-
պետդ փառաւորեալ սուրբ Յով-
սէփ, այն ցաւոց համար՝ որ խո-
ցեց սիրտդ երբ Յիսուս աներե-
ւութացաւ, բայց մեծապէս ու-
րախացար երբոր երեք օրէն առ-
ճարին մէջ զինքը դատար. կ'օրհնեմ
ու կը փառաւորեմ զամենասուրբ
Երրորդութիւնը, և կ'աղաչեմ քե-
զի՝ ընդունէ ինձ համար աւելի
մահ՝ քան թէ Աստուծոյ շնորհքը
մէյմ'ալ կորսնցնեմ. բայց թէ
որ մեծ գթբաղդութեամբ մը կո-
րուսանելու ալ ըլլամ, տո՛ւր որ
բարի ու սուրբ խոստովանու-
թեամբ մը շուտով նորէն ձեռք
ձգեմ, որպէս զի ետքը քեզի հետ
յերկինս վայելեմ: Փռ. Հօր. Սարգ-
Յովսէփ:

Է. Խոնարհութեամբ առջևդ ին-
կած, ո՛վ ամենամաքուր փեսայ աս-
տուածամօր կուսին Մարիամնու,
կը հիանամ գերազանց սրբու-

թիւնդ տեսնելով: Դու, ո՛վ սուրբ
Յովսէփ, շուշան ես ամենապայ-
ծառ, դու ես պաշապան այն տի-
րոջ՝ որ յերկնից յերկիր իջաւ յան-
ձըն աննելով մարդ ըլլալ և իմ
փրկիչս: Կ'ուրախանամ տեսնելով
զքեզ այսչափ ամենասուրբ Եր-
րորդութենէն պատուեալ և սի-
րելի եղած: Բոլոր սրտովս կը սի-
րեմ զքեզ, զիս քեզ կ'ընծայեմ,
ու քեզ կը յանձնեմ: Դու իմ փառ-
տաբանս եղիր հրեշտակաց թա-
գուհւոյն և քու անարատ հարսիդ
առջև, ընդունէ անոր Որդիէն թո-
ղութիւն իմ ամեն մեղացս. քո-
վրս գանուէ մահուան վայրկեանիս
և առաջնորդէ ինձ երկնից ար-
քայութիւնը գալու վայելելու:
Ամէն:

Աղաչեա վասն մեր սուրբ հայր
Յովսէփ, զի արժանի լիցուք խոստ-
մանցն Քրիստոսի:

Պիոս Թ. պապը 400 օրուան ներողու-
թիւն շնորհեց անոնց՝ որ հիւանդութեան

ատեննին այս աղօթքը կ'ընեն, իսկ չորեքշաբթի օրն ընողին՝ 500 օրօւան, և լիակատար՝ ամիս մը և սրբոյն տօնին ընողին. քաւարանի հոգւոց դիտմանն համար ալ կրնայ ըլլուիլ:

ԱՂՕԹՔ

ԱՌ ՍՈՒՐԲ ԱՌԱՔՆԱԼՍ

Պետրոս և Պողոս.

Ո՛վ փառաւորեալ գլուխք առաքելոց Պետրոս և Պողոս, մեծաւ ջերմեռանդութեամբ կ'աղաչենք ձեզ, որ ընդունիք մեզի համար ՚ի Հոգւոյն սրբոյ կենդանի հաւատք, հաստատուն յոյս, և կատարեալ սէր առ Աստուած և առ մարդիկ: Ձեզ կը յանձնենք սուրբ եկեղեցին և անոր գլուխը, և հոգւոց դարձը, որպէս զի շուտով ըլլայ մի հօտ և մի հովիւ:

ԱՂՕԹՔ

Առ Ս. Ստանիսլաւոս.

Ծանր նեղութեանց, և ամենակարեւոր պիտոյից մէջ, և մանաւանդ խստացեալ մեղաւորները դարձրնելու համար շատ օգտակար է սրբոյն Ստանիսլաւոսի պաշտպանութիւնը խնդրել. Պիոս է և Լեւոն Փի. քահանայապետները որպէս զի աւելի յորդորեն հաւատացեալները այս օրըդոյս ջերմեռանդութեանը՝ ներողութիւններ գրին.

Հայր երկնաւոր, երկնից արքունեացդ և ամեն արարածոց հետ այժմ և միշտ և յաւիտեանս քեզ կը մատուցանենք Յիսուսի անգին արիւնն ՚ի շնորհակալութիւն այն չափ բարեաց՝ որ պարգեւեր ես բու հաւատարիմ ծառայիդ և մեր պաշտպանին սրբոյն Ստանիսլաւոսի, և մանաւանդ այն կարողութեանն համար՝ որով զօրացուցիր

զինքը և որով միշտ արիաբար յազ-
թող եղաւ ամեն աներևոյթ թըշ-
նամեաց. անանկ շնորհակալ կ'ըլ-
լանք իբրև թէ մեզի ամենուս պար-
գեաժ ըլլայիր բոլոր այս շնորհք-
ները: Փառք Հօր:

Բան յաւիտենական մարդ ե-
ղեալ, բոլոր երկնից արքունեաց և
ամեն արարածոց հետ՝ այժմեւ միշտ
և յաւիտեանս քեզ կը մատուցա-
նենք քու հարսիդ սուրբ եկեղե-
ցւոյ արդիւնքները քու անբաւ
արդեանցդ հետ խառնած՝ 'ի շնոր-
հակալութիւն այնչափ բարեաց՝
որ պարգևեցիր քու հաւատարիմ
ծառայիդ և մեր պաշտպանին սրբ-
բոյն Ստանիսլաւոսի, և մասնաւո-
րապէս այն իմաստութեանն հա-
մար՝ որով լուսաւորեցիր զինքը,
որպէս զի սիրով քու սրբազան
վարքիդ նմանի, որով եղաւ քու
կատարեալ պատկերդ, որ մեր սի-
րոյն համար խաչեցար. անանկ շը-
նորհակալ կ'ըլլանք՝ իբրև թէ մե-

զի ամենուս շնորհաժ ըլլայիր նոյն
պարգևները: Փառք Հօր:

Սուրբ Հոգի, բոլոր երկնից ար-
քունեաց և ամեն արարածոց հետ՝
այժմ՝ և միշտ և յաւիտեանս քեզ
կը մատուցանենք Յիսուսի տեառն
մերոյ անհուն արդիւնքն 'ի շնոր-
հակալութիւն այնչափ բարեաց՝ որ
պարգևեցիր քու հաւատարիմ
ծառայիդ և մեր պաշտպանին սրբ-
բոյն Ստանիսլաւոսի, մասնաւո-
րապէս այն սիրոյն համար՝ որով
զինքը վառեցիր, որով աշխարհիս
վրայ քու սիրովդ ապրելով՝ հա-
սաւ երկնից արքայութիւնը կա-
տարեալ սիրով միշտ ղքեզ սիրե-
լու. անանկ շնորհակալ կ'ըլլանք՝
իբրև թէ մեզի ամենուս շնորհաժ
ըլլայիր նոյն պարգևները: Փառք
Հօր:

Ո՛վ կատարեալ հետեւող Յիսու-
սի, ճշմարիտ ջեռմեռանդ մեր մօ-
րը Աստուածածնայ, և մեր փա-
ռաւորեալ փաստաբանը սուրբ

Ստանիսլաւոս, թէպէտ անար-
ժան ենք մենք առ քեզ դիմելու,
բայց քու կարեկցութեանդ վրայ
վստահացած՝ այժմ՝ և միշտ կ'ա-
ղաչենք զքեզ որ սուրբ Աստուա-
ծածնայ արգեամբքն և միջնորդու-
թեամբ, բոլոր հրեշտակաց և սրբ-
բոց, և մանաւանդ Յիսուսի տեառն
մերոյ անհուն արգեամբք, և քու
ընդունելի միջնորդութեամբդ ըն-
դունիս մեզի համար ամենայն շը-
նորհք և կարևոր պարգևները՝ ա-
մենքնիս սուրբ և կատարեալ լի-
լալու համար ինչպէս Հայրն երկ-
նաւոր, և Հաղորդութեան գերա-
զոյն պարգևէն օգուտ քաղելու,
որով կարենանք գալ երգել եր-
կնքն 'ի յաւիտեանս Աստուծոյ
գերազոյն ողորմութիւնը: Հայր
Թե, Ողնոյն, Փառք Հօր:

Սղաչեա վասն մեր սուրբ Ստա-
նիսլաւոս, զի արժանի լիցուք
խոստմանցն Քրիստոսի:

Ա. Դ. Օ. Թ. Բ.

Առ սուրբ Լուիճի Կոնճակս:

Ո՛վ սուրբ Լուիճի, հրեշտակա-
յին վարքով զարգարեալ, ես քու
անարժան ջերմեռանդդ քեզ կը
յանձնեմ՝ մասնաւոր կերպով հո-
գւոյս ու մարմնոյս անբիծ մաքրու-
թիւնը: Կ'աղաչեմ քու հրեշտա-
կային մաքրութեանդ համար՝
յանձնէ՛ղիս անարատ գառինն Յի-
սուսի, և իւր ամենասուրբ մօր՝ որ
է կոյս կուսանաց, և սղահ՛ղիս ա-
մեն ծանր մեղքերէ: Մի թողուր
որ թեթև խեղ անմաքրութեան ա-
րատ մ'ըլլայ յիս. այլ երբ փոր-
ձութեանց մէջ զիս կը տեսնես
կամ մեղանչելու վտանգի մէջ, հե-
ռացուր սրաէս ամեն երկրաւոր
խորհուրդներն, և յաւիտեանկա-
նութեան ու Յիսուսի խաչեցելոյ

յիշատակը սիրտս զարթուցանել
լով՝ տպաւորէ սրտիս մէջ Աստու-
ծոյ սուրբ վախն ու վառէ զիս Աս-
տուծոյ սիրով, որպէս զի քեզի
նմանելով երկրիս վրայ՝ արժանի
ըլլամ՝ քեզի հետ վայելել զԱս-
տուած յերկինս. Ամէն: Հայր Քրի-
ստոս:

100 օրուան ներդաշնակութիւն ունի:

ԽՈՐՀՈՒՐԴԻ ՎԱՐԴԱՐԱՆԻ

ԽՈՐՀՈՒՐԴԻ ՈՒՐԱԽՈՒԹԵՒՆՆ

Երկուշաբթի և Հինգշաբթի.

Առաջին խորհուրդ ուրախութեանն է՝
Թէ ինչպէս սուրբ Աստուածածին Գար-
րիէլ հրեշտակէն աւետիս ընդունեցաւ
Թէ զՅիսուս պիտի ծնանի: — Պէտք է
խնդրել Աստուածածնէն՝ որ մեզի համար
Յիսուսի սէրն ընդունի:

Երկրորդը՝ Թէ ինչպէս սուրբ Աստուա-
ծածին երբոր լսեց Ս. Եղիսարեթի յղի
ըլլալը՝ մէկէն գնաց առ նա և երեք ամիս
անոր տունը կեցաւ: — Պէտք է խնդրել
որ մեզի ալ այցելութիւն ընէ, և իր սէրը
մեզի պարգևէ:

Երրորդը՝ Թէ ինչպէս ծննդեան ժա-
մօտակը հասած ըլլալով՝ Աստուածածին
ծնաւ զՓրկիչն մեր Բեթլէհէմի մէջ կէս
գիշերը և զրաւ գինքը՝ ի խանձարուրս: —
Խնդրելու է արհամարհութիւն աշխարհի:

Չորրորդը՝ Թէ ինչպէս Աստուածածին
զՅիսուս մեր տէրը տաճար տարաւ, և
Սիմէոն ծերունայն գիրկը յանձնեց: —
Խնդրելու է խղճի մաքրութիւն:

Հինգերորդը՝ թէ Բնչպէս Աստուածածին կորսնցնելով աստուածորդին, երեք օր փնտռելէն վերջը՝ տաճարին մէջ գտաւ զինքը որ քահանայից հետ կը վիճէր, դեռ տանըմէկ տարեկան։ — Խնդրելու է շնորհք շուտով խոստովանելու թէ որ մեղաց մէջ կ'յնանք։

ԽՈՐՀՈՒՐԴԸ ՅԱՒՈՑ

Երեքշաբթի և Ուրբաթ.

Առաջին ցառոյ խորհուրդն է՝ թէ Բնչպէս Յիսուս 'ի պարտիզին աղօթելով աւրին քրտնեցաւ։ — Խնդրելու է շնորհք աղօթից, և ցառ գործած մեղքերուն համար։

Երկրորդը՝ Յիսուսի Պիղատոսին պալատը ծեծուիլը։ — Մաքրութիւն, և մեռուցումն զգայարանաց։

Երրորդը՝ թէ Բնչպէս Յիսուս սայրասուր փուշերով պատկուեցաւ։ — Խոնարհութիւն ամենուն հետ։

Չորրորդը՝ թէ Բնչպէս Յիսուս 'ի մահ դատապարտուեցաւ, և առաւելագոյննախատանաց ու ցառոց համար՝ խաչափայտը կռնակը ծանրաբեռնեցին։ — Սէր խաչի։

Հինգերորդը՝ թէ Բնչպէս Յիսուս Գող-

գոթա լերան գլուխն ելլալով խաչին վերայ դամուեցաւ սուր բեռներով, ուր հոգին աւանդեց ցառագին ժօրն առջև։ — Յիշել Յիսուսի և Աստուածածնայ քաշածներն, և ջանալ մեռնիլ աշխարհի։

ԽՈՐՀՈՒՐԴԸ ՓԱՌԱՆՈՐՈՒԹԵԱՆ

Չորեքշաբթի, Հաքար և
Կիրակի.

Առաջին փառաւորութեան խորհուրդն է՝ թէ Բնչպէս Յիսուս իր շարքարուելէն ու մեռնելէն երեք օր ետքը՝ փառաւոր ու յաղթական կերպով յարութիւն առաւ։ — Սուրբ կենօք կենդանանալ։

Երկրորդը՝ թէ Բնչպէս Յիսուս յարութիւն առնելէն քառասուն օր վերջը՝ հերաշի յաղթանակաւ երկինք վերացաւ, իր ամենասուր ժօրն և բոլոր աշակերտացն առջև։ — Փափար աշխարհէ բաժնուելու և արքայութեան հասնելու։

Երրորդը՝ թէ Բնչպէս Յիսուս իր Հօրն աջակողմը նստելով խրկեց զսուրբ Հոգին վերնատունն, ուր ժողովուրդ էին աւարեալք Աստուածածնայ հետ։ — Հոգւոյն սրբոյ շնորհքները։

Չորրորդը՝ Թէ ինչպէս սուրբ Կոյսն Յիւսուսի Համբարձմանէն քանի մը տարի ետքը կնքեց կեանքն և հրեշտակներուն հետ երկինք վերացաւ: — Բարի մահ:

Հինգերորդը՝ Թէ ինչպէս սուրբ Կոյսը պատկուեցաւ երկինք իր որդիէն . և միանշա՛մայն մտածելու է ամենայն սրբոց փառքը: — Յարատեւութիւն 'ի բարին՝ յաւիտեանական փառաց հասնելու համար:

ՊԱՂԱՏԱՆԻՔ

ԱՌ Ս . ԿՈՅՍՆ ՄԱՐԻԱՄ

Տէր ողորմեա:

Քրիստոս ողորմեա:

Տէր ողորմեա:

Քրիստոս ողորմեա:

Քրիստոս լուր մեզ:

Քրիստոս ունկն դիր մեզ:

Հայր երկնաւոր Աստուած . Ողորմեա մեզ:

Որդի փրկիչ աշխարհի Աստուած . Ողորմեա մեզ:

Հոգիդ սուրբ Աստուած . Ողորմեա մեզ:

Սուրբ Երրորդութիւն մի Աստուած . Ողորմեա մեզ:

Սրբուհի Մարիամ . Աղաչեա վասն մեր:

Սուրբ Աստուածածին . Աղաչ .

Սուրբ կոյս կուսանաց. Աղաչ.
Մայր Քրիստոսի. Աղաչ.
Մայր աստուածային շնորհաց.

Աղաչ.
Մայր մաքրութեան. Աղաչ.
Մայր զգաստութեան. Աղաչ.
Մայր անարատ. Աղաչ.
Մայր անբիծ. Աղաչ.
Մայր սիրելի. Աղաչ.
Մայր սքանչելի. Աղաչ.
Մայր արարչին. Աղաչ.
Մայր Փրկչին. Աղաչ.
կոյս իմաստուն. Աղաչ.
կոյս գերյարգոյ. Աղաչ.
կոյս գերաշնչակ. Աղաչ.
կոյս կարող. Աղաչ.
կոյս բարեգութ. Աղաչ.
կոյս հաւատարիմ. Աղաչ.
Հայելի արդարութեան. Աղաչ.
Աթոռ իմաստութեան. Աղաչ.
Պատճառ մերոյ խնդութեան. Աղ.
Անօթ հոգևորական. Աղաչ.
Անօթ պատուական
Անօթ շքեղ՝ եռանդեան. Աղաչ.

Վարդ խորհրդական. Աղաչ.
Աշտարակ դաւթեան. Աղաչ.
Աշտարակ փղոսկրեայ. Աղաչ.
Տուն ոսկեղէն. Աղաչ.
Տապանակ ուխտի. Աղաչ.
Դուռն երկնից. Աղաչ.
Աստղ առաւօտեան. Աղաչ.
Բժշկութիւն հիւանդաց. Աղաչ.
Ապաստան մեղաւորաց. Աղաչ.
Մխիթար վշտացելոց. Աղաչ.
Օգնական քրիստոնէից. Աղաչ.
Թագուհի հրեշտակաց. Աղաչ.
Թագուհի նահապետաց. Աղաչ.
Թագուհի մարգարէից. Աղաչ.
Թագուհի առաքելոց. Աղաչ.
Թագուհի մարտիրոսաց. Աղաչ.
Թագուհի վարդապետաց. Աղաչ.
Թագուհի կուսանաց. Աղաչ.
Թագուհի ամենայն սրբոց. Աղաչ.
Թագուհի զերծ 'ի սկզբնական մեղաց. Աղաչ.
Գառն Աստուծոյ որ բառնաս ըղմեղս աշխարհի. Խնայեա 'ի մեղՏեր:

Գառն Աստուծոյ որ բառնաս
զմեղս աշխարհի. Լուր մեզ Տէր:
Գառն Աստուծոյ որ բառնաս ըզ-
մեղս աշխարհի. Ողորմեա մեզ:
Քրիստոս լուր մեզ:
Քրիստոս ունկն դիր մեզ:

Ա Ղ Օ Թ Ք

Աստուած, որ անճառելի ողոր-
մութեամբ քո ոչ միայն մարդ, այլ
և որդի մարդոյ լինել հաճեցար, և
առ 'ի կուսէն ծննդեամբ, անժա-
մանակ ծնունդդ հօր 'ի յերկինս՝
ընտրեցեր քեզ մայր 'ի յերկրի:
Տուր մեզ աղաչեմք սրտի մօտք փա-
ռաւորել զյիշատակնորա, և հրա-
շափառ մայրութեան նորա լինել
գովաբանողք, և խոնարհութեամբ
հպատակ կալ նորին գերազրաշ
մեծութեանն, որ զքեզ Հոգւով
սրբով յղացաւ, և կուսուլութեամբ
ծնաւ. որում հնազանդ կացեր
յերկրի, տէր մեր Յիսուս Քրիս-

տոս, որ Թագաւորես 'ի յերկինս
ընդ Հօր և ընդ սրբոյ Հոգւոյն 'ի
յաւիտեանս. Ամէն:

Երեք փառք Հօր առ ամենասուրբ Եր-
րորդութիւնն, երեք Ողջնքեզ առ սուրբ
Աստուածածին, և Հրէշտի Տէրուն. Հայր
մեր մը պաշտպան օտորերուն. Հայր մեր
մը քաւարանի հոգւոց համար:

Անկողիկն մոկուպիկն առաջ.

Ենորհակալ եղիր Աստուծոյ՝ առած
շնորհքներուդ վրայ: Փննու թիւն խղճի
մտաց ըրէ և զղջում, և բաէ 11-15 երես-
ները դրուած Հաւատոյ, Յուսոյ, Սիրոյ
և Զղջման ներգործութիւնները:

Ա. Ղ. Օ. Թ. Բ

Բարի մահ ոչնեկարոչ հաւնար,

Անկողին երթալու ատեն ըսէ:

Տէր իմ Յիսուս, Աստուած բարութեան, Հայր ողորմութեան, քու առջիկ կ'իյնամ խոնարհ սրբաթիւ, զղջմամբ և սրտականօք, քեզ կը յանձնեմ իմ ետքի օրս և ինչ որ անոր ետեւէն կու գայ:

Երբ ոտուրներս անշարժ մնալով ինձ իմացնեն որ այս աշխարհի կեանքս ըմբնալու մօտիկ է, ողորմած Յիսուս խղճա վրաս:

Երբ ձեռուրներս դողգողալով թմրելով ալ չկարենան խաչելութիւնը բռնել, և ակամայ ձեռքէս իյնայ ցաւոց մահճիս վրայ, ողորմած Յիսուս խղճա վրաս:

Երբ աչուրներս մ'թընցած ու այլայլած մեռնելու վախէն՝ քու վրագ դարձընեն իրենց խեղճ ու կիսամեռ նայուածքը, ողորմած Յիսուս խղճա վրաս:

Երբ շրթուրներս սաղած՝ դող դողելով քու սուրբ անունդ վերջի անգամուն զուրցեն, ողորմած Յիսուս խղճա վրաս:

Երբ երեսս դեղընցած ու կապուտցած քովի եղողներուս ցաւ ու վախ բերէ, մաղերս ալ մահոտան քրտինքով թրջած անկուին գլխուս վրայ, մահոտանս մօտիկ նալը հասկըցնելով, ողորմած Յիսուս խղճա վրաս:

Երբ ականջներս դոցուելու ըլլան, մարդու խօսք չլսեն, այլ քու ձայնդ լսելու բացուին՝ որ անդամնալի վճիռը պիտի տայ, որովպիտի որոշուի յաւիտենական վիճակս, ողորմած Յիսուս խղճա վրաս:

Երբ միտքս տակնուվրայ է,

զած ահռելի ու զարհուրելի մտած-
մունքներով մահաբեր տրամու-
թեան մէջ իյնայ, և հոգիս ալ ա-
լէկոծեալ ըրած յանցանքներուս
համար և քու արգարութեանդ
վախէն, խաւարային հրեշտակին
հետ կռուբախ՝ յուսահատութեան
անդունդը չկնալու համար, ողոր-
մած Յիսուս խղճա վրաս:

Երբ խեղճ սիրտս հիւանդու-
թեանս ցաւերէն ճնշուած՝ մեռ-
նելու վախով բռնուի, և յոգնի
թշնամոյս դէմ՝ պատերազմէն, ողորմած Յիսուս խղճա վրաս:

Երբ վերջի արցունքս թա-
փեմ՝ նշան մեռնելուս, քաւութե-
ղոհի տեղ ընդունէ, որպէս զի ի-
բրեւ ողջակէզ մը ապաշխարութե-
աւանդեմ հոգիս, և այն ահաւոր
վայրկենին՝ ողորմած Յիսուս խղճա
վրաս:

Երբ ազգականներս ու սիրելի
բարեկամներս քովս շարուած՝
խղճան ցաւագին վիճակիս վրայ, և

պաղատին առ քեզ ինձ համար, ո-
ղորմած Յիսուս խղճա վրաս:

Երբ ամեն զգայարաններս կոր-
սնցնեմ, բոլոր աշխարհ աչքիս
առջև աներեւոյթ ըլլայ, ես ալ
վերջի հոգեւարութեան մէջ և մա-
հուան տագնապով տանջուիմ
աքամ, ողորմած Յիսուս խղճա
վրաս:

Երբ սրտիս ետքի հառաչանք-
ները բռնադատեն հոգիս մարմնէս
էլլելու, ընդունէ իբրեւ նշան մը
խմորօտիս՝ որ ունիմ առ քեզ դա-
լու, և դու ողորմած Յիսուս խղճա
վրաս:

Երբ հոգիս մարմնէս բաժնուի
և զմարմինս թողուլ գեղնած, պա-
ղած, անկենդան, այս իմ քայքա-
յու մս ընդունէ իբրեւ նուէր մը՝ որ
ես կ'ընծայեմ աստուածութեա-
նըդ, և այն ատեն ողորմած Յի-
սուս խղճա վրաս:

Վերջապէս, երբ հոգիս երե-
նայ քու առջիկ, ու տեսնէ աս-

տուածութեանդ անմահ վառքը,
մի ձգեր զիս քու երեսեդ. արժա-
նի ըրէ ողորմութեան թեւերդ տա-
րածել ինձ, որպէս զի յաւի-
տեան երգեմ գովասանքդ. ողոր-
մած Յիսուս խղճա վրաս:

ԱՂՕԹՔ

Տէր Աստուած, որ մեզի մեռնե-
լու վճիռ տալով՝ ծածկեցիր մեզմէ
վայրկեանն ու ժամը, ահա որ կե-
նացս ամեն օրն արդարութեամբ
ու սրբութեամբ անցնելով՝ ար-
ժանի ըլլամ՝ քեզ սիրելի եղած
ելլել այս աշխարհէս, արդեամբք
տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի.
որ կեայ և թագաւորէ ընդ քեզ և
ընդ Հոգւոյդ սրբոյ. Ամէն:

100 օրուան ներողութիւն մէկ անգամ
ըսողին. լիակատար ներողութիւն՝ ամիս
մը ամբողջ ըսողին:

Հայր յաւիտեանեան, քեզ կը
մատուցանեմ Յիսուսի անդին ա-
րիւնն՝ ի քաւութիւն մեղաց խնոց
և ի պէտս սուրբ եկեղեցւոյ:

400 օրուան ներողութիւն ունի խրա-
քանչիւր անգամ ըսողը:

ՔՐԻՍՏՈՆԷԱԿԱՆ ՎԱՐԴԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ

Հ. Ո՞վ ստեղծեր է զբեզ ու աշխարհ գրեր:

Պ. Աստուած:

Հ. Աստուած ո՞վ է:

Պ. Տէր և արարիչ երկնի և երկրի:

Հ. Ի՞նչ վախճանաւ ստեղծեր է զբեզ Աստուած:

Պ. Այս աշխարհիս մէջ զինքը ճանչնալու, սիրելու և ծառայելու Համար, և ետքն ալ արքայութեան մէջ զինքը վայելելու:

Հ. Աստուած ո՞ւր է:

Պ. Երկինքը, երկիրս ու ամեն տեղ է:

Հ. Աստուած մէկ է թէ շատ:

Պ. Աստուած մէկ է, բայց ան-

ձինքն երեք. Հայր, Որդի և Հոգի սուրբ, Երրորդութիւն անուամբ:

Հ. Այս երեք անձինքն երեք Աստուած են:

Պ. Ո՞չ, այլ մէկ Աստուած. վասն զի երեքն ալ նոյն աստուածային էութիւնը ու գոյութիւնն ունին:

Հ. Այս երեք անձանց մէջէն ո՞րն աւելի մեծ է և ամենակարող:

Պ. Ըստ ամենայնի երեքն ալ հաւասար են:

Հ. Երեք անձանցմէ ո՞րը մարդ է զաւ:

Պ. Երկրորդն, որ է Որդին:

Հ. Մարդ ըլլալու համար Բնէ ըրաւ:

Պ. Մեղի պէս մարմին և հոգի առաւ յարգանդի սրբոյ կուսին Մարիամու: Հոգւով սրբով:

Հ. Ի՞նչ անուն առաւ Որդին Աստուծոյ երբոր մարդ եղաւ:

Պ. Յիսուս Քրիստոս փրկիչ մեր, ճշմարիտ Աստուած և ճշմարիտ մարդ:

Հ. Ինչո՞ւ մարդ եղաւ .

Պ. Իր մահուամբն զմեզ կորըստենէ ազատելու և յաւիտենական կենաց արժանի ընելու համար :

Հ. Հիմա ո՞ւր է Յիսուս Քրիստոս .

Պ. Իբրեւ Աստուած ամեն տեղ է, իսկ իբրեւ Աստուած ու մարդ՝ երկինքն ու ամենասուրբ Հաղորդութեան մէջն է :

Հ. Ի՞նչ է սուրբ Հաղորդութիւն .

Պ. Քրիստոսի՝ հացի և գինեոյ տեսակաւ՝ մարմինն ու արիւնն, հոգին և աստուածութիւնն է :

Հ. Ի՞նչ կը հասկընաս հացի և գինեոյ տեսակ ըսելով .

Պ. Այսինքն՝ արտաքին տեսքը, գոյնը, համը, հոտն և քանակը :

Հ. Սրբադործած նշխարքին մէջ հացի էութիւն կ'այ .

Պ. Ո՛չ, որովհետեւ Առէք կերեքին խօսքերով բողբոլին փոխուած ու Յիսուսի մարմին եղած է :

Հ. Հաղորդութիւն կոտորելով Յիսուսի մարմինն ալ կը բաժնուի .

Պ. Ո՛չ. այլ միայն հացին տեսակը կամ երևոյթը կը կոտորուի :

Հ. Թէ որ մարմինը չի բաժնուիր, ո՞ր կոտորին մէջ կը մնայ .

Պ. Ամեն մասին մէջ ալ կատարեալ կը մնայ :

Հ. Այէկ կերպով հաղորդուելու համար ի՞նչ պէտք է .

Պ. Ա. Հաղորդուողը ծով՝ պէտք է ըլլայ կէս գիշերէն : Բ. Թէ որ մահուցափ մեղք ունի՝ խոստովանի : Գ. Հաւատոյ, Յուսոյ, Խոնարհութեան և Սիրոյ ներդործութիւններն ընէ աւսրբադործեալն Յիսուս :

Հ. Այէկ խոստովանելու համար քանի՞ բան պէտք է .

Պ. Հինգ Ա. Պէտք է լաւ մը քննե՛լ խղճմտանքը : Բ. Ձղջալ զԱստուած վշտացնելուն համար : Գ. Առաջագրե՛լ ալ չխշտացնելու զԱստուած : Դ. Պարզ զուրցե՛լ խոստովանահօր բոլոր մեղքերը : Ե. Խոստովանահօր դրած ապաշխարանքը կատարել :

Հ. Ով որ առանց զղջման խոստովանի կամամբնալէն մահուչափ մեղք մը պահէ, ինչ մեղք ըրած կ'ըլլայ:

Պ. Սրբապղծութիւն. անանկ որ եթէ նորէն չխոստովանինոյն խոստովանանքը, դժոխք կ'երթայ:

Հ. Ո՞վ կ'երթայ դժոխք:

Պ. Ով որ մահուչափ մեղաց մէջ կը մեռնի:

Հ. Ի՞նչ կ'ընեն դժոխքին մէջ:

Պ. Ահաւոր տանջանքներ կը քաշեն, Աստուծմէ զրկեալ, և սատանաներուն հետ մէկտեղ յաւիտեան կրակի մէջ կ'այրին:

Հ. Որո՞նք արքայութիւն կ'երթան:

Պ. Անոնք որ Աստուծոյ շնորհաց մէջ կը մեռնին և քաւարանին մէջ քաւելու մեղք մը չունին:

Հ. Ի՞նչ կ'ընեն արքայութեան մէջ:

Պ. Հրեշտակաց և սրբոց հետ յաւիտեան զԱստուած կը վայլեն:

Հ. Արքայութիւն երթալու համար ի՞նչ բանի պէտք է հաւատայ քրիստոնեայ մը:

Պ. Այն ամեն բանին՝ որ կը հաւատայ հոռմեական ուղղափառ սուրբ եկեղեցին:

Հ. Ի՞նչ բաներ պարտական է սորվիլ:

Պ. Ինչ որ Հաւատամքին, Աստուծոյ և Եկեղեցւոյ պատուիրանաց և Հայր մերին մէջ կայ:

Հ. Ի՞նչ պարտական է ընել:

Պ. Աստուծոյ և Եկեղեցւոյ պատուիրանքները պահել:

Հ. Քանի՞ ու որո՞նք են Աստուծոյ պատուիրանքները:

Պ. Տասն են. Ա. Եսեմքու տէր Աստուածդ. չըլլա՛յ թէ ինձմէ զատ ուրիշ Աստուած ունենաս: Բ. Պարապ տեղ Աստուծոյ անունը բերանդ չառնուս: Գ. Տօները սուրբ պահէ: Դ. Հայրդ մայրդ պատուէ: Ե. Մի սպանաներ: Զ. Մի շնար: Է. Մի գողանար: Ը. Մի սուտ վը-

կայեր: Թ. Մի ցանկար ընկերոջդ
կնկանը: Ժ. Մի ցանկար ընկերոջդ
ուռնեցած բաներուն:

Հ. Քանի՞ ու որո՞նք են Եկեղե-
ցւոյ պատուիրանքները.

Պ. Վեց են. Ա. Ամեն կիրակի և
տօն օրեր պատարագ տեսնել: Բ.
Հրամայեալ պաքերն ու ծովերը
պահել: Գ. Տարին գոնէ միանգամ
խոստովանիլ: Դ. Գոնէ միանգամ
Ձատկի տօնին հաղորդուիլ: Ե. Ըն-
չից տասանորդը տալ եկեղեցւոյ:
Զ. Արգելեալ ժամանակներուն
հարսնիք չկատարել:

Հ. Ի՞նչ պէտք է ընէ քրիստո-
նեայն սուրբ ըլլալու համար.

Պ. Պէտք է իր կրից յաղթէ
Հոգւոյն սրբոյ շնորհօք և անոնց
հակառակ առաքելութիւնները
գործէ Յիսուսի օրինակին նման.
միայն Աստուծոյ շնորհօք, որ շա-
րունակ աղօթքով և սուրբ Հաղոր-
դութեան ստէպ մօտենալով կըր-
նանք ստանալ: Պէտք է յաղթէ,

նախ հպարտութեան՝ Աստուծոյ
վաստիւր և խոնարհութեամբ. Բ.
ազահութեան՝ խորհրդոց շնոր-
հօք և առատաձեռնութեամբ. Գ.
անառակութեան՝ շնորհիւ իմաս-
տութեան և մաքրութեամբ. Դ.
բարկութեան՝ շնորհիւ գիտու-
թեան և համբերութեամբ. Ե. որ
կրամոլութեան՝ շնորհիւ մտաց
առաջնորդութեան և սակաւապի-
տութեամբ. Զ. նախանձու՝ գիտու-
թեամբ և եղբայրական սիրով. Ե.
ծուլութեան՝ արիութեամբ և ջա-
նասիրութեամբ:

Հ. Քանի՞ են սուրբ խորհուրդ-
ները, և ի՞նչ արդիւնք ունին.

Պ. Եօթն են. Ա. Մկրտութիւնը
քրիստոնեայ կ'ընէ զմարդ: Բ.
Դրոշմը շնորհք կու տայ կատա-
րեալ քրիստոնեայ ըլլալու: Գ.
Հաղորդութիւնը հոգին կը սնու-
ցանէ, և Աստուծոյ շնորհաց մէջ
կը պահէ: Դ. Ապաշխարութիւնը
մեղքերը կը բաւէ: Ե. Վերջին

օծումը դժ կու տայ աղէկ մեռնել
լու, և շատ անգամ մարմնոյ ա-
ռողջութիւն ալ կը շնորհէ: Զ. Քա-
հանայութեան կարգն իշխանու-
թիւն կու տայ աստուածային
սաշտամունքը կատարելու: Է.
Պատկը շնորհք կու տայ խաղաղու-
թեամբ և սրբութեամբ ապրելու,
և քրիստոնէաբար որդիքները մեծ-
ցընելու:

Ը. Ի՞նչ պէտք է ընել Աստուծոյ
ողովութեանն արժանի ըլլալու
համար.

Պ. Պէտք է ողորմութեան գոր-
ծերը կատարել, որովհետեւ այս-
պէս կ'ըսէ Յիսուս. Երանի ողոր-
մածաց, զի նոքա ողորմութիւն
գտցեն: Այս գործերէն եօթը մար-
մնաւոր են, եօթն ալ հոգեւոր:
Մարմնաւորներն են. Ա. անօթի-
ներու հաց տալ. Բ. ծարաւներու
ջուր տալ. Գ. զգեստ չունեցողնե-
րը հագուեցընել. Դ. օտարներու
բնակութիւն տալ. Ե. հիւանդաց

այցելութիւն ընել. Զ. բանտար-
դելոց այց ելլել. Է. մեռեալները
թաղել: — Հոգեկաններն են. Ա.
խորհուրդ տալ տարակուսելոց. Բ.
ազխտաց սորվեցընել. Գ. մեղաւոր-
ները խրատել. Դ. վշտացեալները
մխիթարել. Ե. անիրաւութեանց
ներել. Զ. նեղացուցիչ անձանց
համբերութեամբ տանիլ. Է. աղօ-
թել առ Աստուած կենդանեաց և
մեռելոց համար:

Ը. Ի՞նչ պէտք է ընել չմեղանչե-
լու համար.

Պ. Նախ պէտք է առիթներէն
փախչիլ, պահել զգայարանքները,
և ստեպ խոստովանիլ: Բ. Ստեպ
աղօթել, մանաւանդ փորձու-
թեանց մէջ: Գ. Սահ, գաղափարան,
դժոխք ու արքայութիւն մտա-
ծել, և այս մօտածութեամբք բո-
լոր գործերն ընել:

Ի Ղ Զ Ք

Առ Մարիամ Կոյս անարատ.

Ո՛վ սիրելիդ Մարիամ,
 Իմ բերկրութիւն եւ հեշտանք,
 Յամենայն ժամ՝ զքո զանուն
 Կամիմ՝ կոչել անմոռաց:
 Կամիմ՝ կըրել զայդ անուն
 Ըզցանկալին Աստուծոյ
 Տըպաւորեալ՝ ի հոգիս,
 Տըպաւորեալ՝ ի սրտիս:
 Կամիմ՝ կարգալ Մարիամ
 Յայգուն յերկինքս ծագել,
 Եւ յարեւուն մըտանել
 Կամիմ՝ կարգալ տակաւին:
 Ո՛վ անուշակ Մարիամ,
 Դու ես դու իմ մայր քաղցրիկ.
 Եւ ես զանուն քո կալայց
 Յամենայն ժամ՝ ի շըրթունս:
 Եթէ անձն իմ վըշտահար
 Կայցէ՝ ի բիւր տառապանս,

Բոլոր բարիքս եւ հանգիստ
 Քո սուրբ անունդ եղեցի:
 Թէ թողութեան են յերկուանք
 Ահ եւ դողումն ի սըրտիս,
 Ինձ յանուանեդ եկեսցէ
 Անդորր եւ ջեր գեղեցիկ:
 Դըժոխային թէ ոսոխ
 Չանձն իմ մարտիւ փորձեսցէ,
 Չայնեալ ըստէս Մարիամ
 Հաւածեցից՝ ի փախուստ:
 Եւ յամենայն ի վըտանդս
 Յեղյեղեցից Մարիամ. —
 Մայր է ինձ նա, ես որդի,
 Ըզնա երբեք թողից ոչ:
 Արեւդոյն իմ իրախոյս
 Յետին ոգւոյս տագնապի
 Լիցի գոչել Մարիամ,
 Չայն կարգալով մեռանել:
 Ըզսիրատարփ զայն անուն
 Յամենայն ժամ՝ կարգալով
 Ուրախ եղէց կենդանեաւս,
 Ուրախութեամբ եւ մեռայց:

Յ Ա Ն Կ

Խրատք քրիստոնէական կենաց . . .	5
Աղօթք առաւօտեան . . .	9
Մտածութիւնք վաան աւուրց եօթ- նեկի . . .	15
Յիսուսի շարշարանաց վրայ շարա- թական մտածականներ . . .	51
Աղօթք Պատարագի . . .	97
Աղօթք խոստովանութեան և հա- ղորդութեան . . .	115
Աղօթք առաջի խաչելութեան . . .	141
Աղօթք պղծելութեան առ ամենա- սուրբ Հաղորդութիւնն . . .	145
Ներդործութիւն հոգեւորական հա- ղորդութեան . . .	146
Այցեկութիւն առ սուրբ Աստուա- ծածին . . .	148
Աղօթք աստուածպաշտութեան և հաւատոց ամմանն համար . . .	167
Աղօթք առ սուրբ Կոյսն թագուհի առաքելոց . . .	168
Ջերմեանդական դիտաւորութիւնք . . .	171
Աղօթք առ սուրբ Երրորդութիւն . . .	172
Աղօթք 'ի փոխարէն մարդկանց մեղ- քերուն . . .	174

Աղօթք վշտաց և նեղութեանց մի- ջոց . . .	176
Ճանապարհ խաչի . . .	178
Կրթութիւն ջերմեանդութեան արք- ային Յիսուսի . . .	195
Եօթն նուէրք Քրիստոսի անգին ա- րեանը . . .	199
Աղօթք առ սուրբ Հոգին . . .	205
Կրթութիւն 'ի պատիւ ցաւագին սրտին Մարիամու . . .	204
Աղօթք առ սուրբ Կոյսն . . .	208
Աղօթք առ Մերայէւհրեշտակապետ . . .	215
Աղօթք առ պահապան հրեշտակն . . .	—
Յաւք և ուրախութիւնք Ս. Յովսէ- փայ . . .	214
Աղօթք առ Ս. Առաքեալս Պետրոս և Պօղոս . . .	220
Աղօթք առ Ս. Ստանիսլաւոս . . .	221
Աղօթք առ Ս. Լուիճի Կոնձակա . . .	225
Խորհուրդք Վարդարանի . . .	227
Պաղատանք առ Ս. Կոյսն . . .	231
Աղօթք բարի մահ ունենալու հա- մար . . .	236
Համառօտ Քրիստոնէական վարդա- պետութիւն . . .	242
Իշօք առ Մարիամ Կոյս անարատ . . .	252

174

175

176

177

178

179

180

181

182

183

184

185

186

187

188

189

190

191

192

193

194

195

